NINA STĂNCULESCU

Ionica

EDITURA TINERETULUI

NINA STĂNCULESCU

IONICA

NINA STĂNCULESCU

Ionica

Ilustrații: COCA CREȚOIU ȘEINESCU

EDITURA TINERETULUI

PARTEA I-A

1

Povestea asta cu Ionica s-a întîmplat de curînd, pe o stradă mică și cotită de la marginea Bucureștiului. O stradă plină de copaci, de cîini și de copii. Îi zice strada Măcieșului.

Mai de mult, strada aceasta cu salcîmii înșirați pe marginea drumului, cunoscuse numai mizerie și necazuri ; case dărăpănate, gropi și bălării. Copiii fugeau pe uliță să scape de urîtul din casă, răscoleau colbul drumului în picioarele goale și se luau la trîntă pe maidane. Iar ca să învețe carte trebuiau să pornească cu noaptea în cap, hăt departe, „în oraș". N-aveau tramvai. Se duceau pe jos, cale lungă, înfruntînd iarna nămeții, ținîndu-și în bocceluțe caietele și cerneala. Se întorceau seara, tot pe-ntuneric, cu mîinile degerate, și învățau la lumina chioară a unor lămpi de gaz.

N-a mai rămas pe strada asta nici o dărăpănătură să amintească timpurile acelea. S-au ridicat ca din pămînt case noi, albe, lucind de curățenie și voiebună în dosul gardurilor acoperite de tufe de iasomie și liliac. Nici maidanele n-au mai rămas, nici gropile, nici bălăriile. Deasupra drumului asfaltat, salcîmii își resfiră ramurile printre felinarele electrice, care luminează noaptea de parc-ar fi zi !

Ba, de curînd, la capătul străzii, aproape de linia nouă a tramvaiului, s-a clădit și școala. O clădire înaltă, cu ferestre largi și cu o curte mare. Aici vin să învețe toți copiii din îm-

prejurimi, atît de mulți copii, c-au trebuit să facă două rînduri de clase : A și B.

S-auzi hărmălaie în recreații și mai cu seamă la prînz și seara cînd ies cu toții pe poartă ! Dar nu de încăierări și ceartă ca mai înainte pe maidane, ci de rîs și joacă veselă și goană în tropăituri mărunte, spre case...

Toate s-au schimbat pe străduța asta de la marginea Bucureștiului ! Mai să n-o recunoști acum !

Dar în dimineața aceea, de la începutul lui octombrie, cînd toamna își lepăda frunzele galbene peste asfaltul drumului, o fetiță speriată, cu șorț pînă-n pămînt, cu surtuc tărcat și broboadă pe cap, se opri în fața clădirii mari a școlii, de mînă cu o bătrînă cocîrjată și alături cu un cățel cu picioare scurte, strîmbe și cu urechi lungi și pleoștite.

Fetița era Ionica. Și cățelul era Tăbîrcă.

Se uitau amîndoi la tăblia roșie pe care scria cu litere mari, albe : Școala mixtă nr. 20.

Nici unul din ei nu știa să citească.

Bătrîna își desfăcu ușor mîna din a Ionichii și îi zise domol :

— Iaca, asta e școala ! Am ajuns !

Ionica o privi cu ochi mari, fără să răspundă.

Și bătrîna urmă să spună, la fel de domol :

— Nu văd alți copii ! O fi tîrziu ! Or fi intrat înăuntru ! Și o îndemnă : Intră și tu ! Apoi chemîndu-l pe cățel... Eu mă întorc cu Tăbîrcă acasă !

Ionica se uită la Tăbîrcă și se plecă spre el :

— Ai auzit ? Te-ntorci acasă ! Cu bunica ! Eu merg la școală !

Tăbîrcă începu să dea din sfîrtocul lui de coadă retezat. Nu înțelegea ? Sau se făcea că nu înțelege ?

— Haide, intră ! o îndemnă iar bunica. Lasă-ne pe noi ! Și vezi, să fii cuminte și cuviincioasă !

Dar Ionica parcă nu se îndura să intre pe poarta cea mare a şcolii. Aruncă o privire repezită spre bunică şi se plecă iar spre cîine :

— N-auzi, Tăbîrcă ? Acasă !

Tabîrcă dădea mereu din coadă, fără să se urnească.

Ionica îşi întoarse capul, oftă, deschise poarta şi se repezi în şcoală.

Bătrîna şi Tăbîrcă rămaseră să se uite după ea, şi cînd n-o mai văzură porniră înapoi, domol, pe strada plină de frunze, proaspăt aşternute.

2

În clasa I-a B era mare linişte. Copiii cuminţi, înşiruiţi în bănci, se uitau ţintă la învăţătoare — o femeie înaltă şi tînără, căreia de obicei îi ziceau „tovarăşa Adina" — mai simplu, mai apropiat. Aceasta se plimba printre bănci şi întreba :

— Ia să-mi spună careva care este semnul adunării !

Toate mîinile se ridicară din bănci :

— Spune tu, Reta !

O fetiţă mică se sculă repede în faţă şi zise :

— Semnul adunării este „şi cu".

Şi tocmai atunci, uşa se deschise şi în clasă intră Ionica. Toate capetele se întoarseră numaidecît spre ea.

Ionica se opri lîngă uşă, rotindu-şi în toate părţile ochii speriaţi. Şi-i opri la învăţătoare, care stătea în mijlocul clasei, şi-i spuse încet :

— Sărut mîna !

Copiii izbucniră în rîs.

Tovarăşa Adina zîmbi :

— Cine ești tu, fetițo ? și porni printre bănci către ea.

Ionica se sprijini de zid uitîndu-se la copiii care rîdeau, apoi se întoarse dintr-o dată și o zbughi înapoi pe ușa rămasă deschisă.

Copiii porniră să rîdă și mai și.

Tovarășa Adina îi dojeni :

— De ce rîdeți ? Cum se poate să vă purtați atît de urît cu o fetiță care abia a intrat în clasă ?

Atunci din fundul clasei se ridică Tică, un băiețel slăbuț și neastîmpărat :

— Ați văzut ce șorț avea ? Nu se mai termina !

Guguță, butoiașul din față, chicoti :

— Avea și basma !

Iar Tia, fetița negricioasă din banca a doua, strigă peste toți, abia putînd să-și țină rîsul :

— A zis „sărut mîna".

Învățătoarea se încruntă și-și ridică mîna, pentru a face liniște :

— Nimeni să nu mai rîdă !

Și copiii amuțiră.

— Nu-i nimic de rîs ! Și eu am purtat basma cînd m-au dus prima zi la școală. N-aveam școală în sat ! M-am dus departe, peste munți... Și tot așa am zis și eu învățătorului : „Sărut mîna !" E mult de-atunci...

Copiii tăceau chitic. O priveau cu ochii lor neastîmpărați.

— Acum să stați cuminți pînă mă duc să o caut !

Copiii rămaseră nemișcați în bănci.

Învățătoarea o găsi pe Ionica ghemuită lîngă ușa clasei, cu nasul în pămînt. O luă de mînă și o ridică de jos :

— Cum te cheamă ?

Ionica se uită la ea, fără să-i răspundă. Învățătoarea îi zîmbi :

— Haide, nu-ți fie teamă ! Nu-ți fac nimic ! Spune, cum te cheamă ?

ȘCOALA
MIXTĂ
Nº 20

Ionica spuse încet, lăsîndu-şi capul mai jos :

— Ionica !

— Nu cumva eşti Ionica Pătru ?

— Ba, murmură Ionica.

— Atunci înseamnă că eşti din clasa mea se bucură învăţătoarea. Hai înapoi ! De ce-ai venit aşa tîrziu la şcoală ? Credeam că te-ai retras !

— Am avut friguri...

— I-auzi ! se miră învăţătoarea, uitîndu-se mai cu deamănuntul la basmaua şi surtucul Ionichii. Vii de departe ?

— Ba, făcu Ionica, înfigîndu-şi iară ochii în pămînt.

— Bine, lasă ! zise învăţătoarea intrînd cu ea în clasă.

Copiii stăteau cuminţi, cu mîinile la spate. Nu mai rîdeau.

Învăţătoarea se opri cu Ionica în mijlocul clasei şi spuse :

— E Ionica Pătru, colega voastră ! Primiţi-o printre voi cu drag şi arătaţi-i şi ei tot ce-aţi învăţat pîn-acuma ! Şi o aşează în prima bancă lîngă Marioara.

3

De obicei, în recreaţie, toţi copiii ies în curte. Ferestrele se deschid şi clasa se aerisește.

Dar în recreaţia aceea, încă de pe coridor, toată clasa se strînse buluc în jurul Ionichii :

— De unde eşti ? Cîţi ani ai ? De ce ai venit aşa tîrziu ?

Ionica nu scotea nici o vorbă. Marioara stătea lîngă ea, se uita la toţi cu ochii ei neastîmpăraţi de veveriţă şi îi şoptea :

— Spune ceva, altfel iar au să rîdă !

Dar Ionica tăcea mereu.

— Ia scoate limba, să vedem ai limbă ? strigă Tică peste capetele celorlalţi.

— Vezi ? îi șopti Marioara, grăbit. Ți-am spus eu că au să rîdă ! Zi ceva !

Ionica ținea ochii în pămînt. Se rezemase de zid. Parcă voia să treacă prin el.

— Dacă-i dau vreo două, să vezi cum știe să vorbească ! dădu din cap Chiru, bătăușul clasei.

— Ia lăsați-o în pace ! se răsti Marioara, căutînd să-i facă drum Ionichii printre ei și să o scoată de acolo.

— E o sălbatică ! hotărî Ticu, pocnind din degete.

Guguță se trase de un cîrlionț și pufăi pe nas, disprețuitor :

— E o poastă !

Ionica începu să plîngă. Copiii îi întoarseră spatele și se împrăștiară să se joace între ei, pe coridoare și în curte.

Ionica rămase numai cu Marioara. Copiii treceau pe lîngă ele în goană, zbierînd :

— La o parte, tu, aia, mormoloaca !

— Ce șezi așa, ca un pietroi ?

Marioara se duse spre ușa care dădea în curte și îi făcu semn să vină. Ionica se dezlipi de perete vrînd să se îndrepte într-acolo. Dar deodată simți în spate o lovitură puternică. Se clătină și se propti de perete. O auzi doar pe Marioara țipînd :

— N-aveți ochi ? Nu vă uitați pe unde mergeți ? și glasuri de băieți acoperind-o :

— Pușloaică obraznică ! Vezi de tine ! Ce te bagi ?

Marioara o întrebă :

— Te-ai lovit rău ?

Ionica se întoarse și văzu înaintea ei doi băieți dintr-a treia A : Radu și Ducu. Strigau la Marioara :

— Nici să vă mișcați nu sînteți în stare ! Nu mai putem alerga din cauza voastră !

Marioara se încruntă, își țuguie buzele și le arătă pumnul :

— Încrezuților ! Credeți că dacă sînteți băieți puteți să loviți o fetiță ?... Și tot voi faceți gură !

Ionica plîngea cu sughițuri. Băsmăluța îi alunecase într-o parte și o codiță aproape i se desfăcuse.

Iară se strînseră o sumedenie de copii în jurul ei. Tică făcea cel mai mare tărăboi :

— Nu vorbește, nu se joacă... și nu ne lasă nici pe noi să ne jucăm !

Marioara sări acum la el :

— Să-ți fie rușine ! Ții cu ei, în loc să ne iei nouă apărarea !

Radu și Ducu strigau :

— Ia uitați-vă ! Ce obrăznicătură-i mîța asta !

Din curte veni instructoarea de pionieri, cu o droaie de copii prinși de mîinile și de fusta ei.

— Ce-i aici ? întrebă ea.

Marioara îi sări înainte :

— Tovarășe instructoare, ăștia mai mari nu se uită pe unde merg, ne lovesc, zbiară la noi !

— Minte, strigară cei „mari", de ce stau în calea noastră ?

— Ați lovit o fetiță mai mică decît voi ! le spuse instructoarea. Se poate una ca asta ?

Ionica nu zicea nimic. Se uita cu ochii ei mari, sughița înăbușit și lacrimile i se prelingeau de zor pe obraji.

Copiii începură să facă larmă. Se împărțiră în două tabere. Unii țineau cu Radu și Ducu, alții cu Ionica.

Și tocmai atunci sună clopoțelul de intrare în clasă.

Din cancelarie veni învățătoarea Ionichii, tovarășa Adina. Copiii se dădură la o parte, făcîndu-i loc.

— Cînd vă jucați, uitați-vă și în jurul vostru, spuse instructoarea. Și-ar fi mai bine să nu mai alergați pe coridoare ! Aveți curte destul de mare ! Apoi se întoarse spre învățătoare : Au lovit-o pe fetița asta !

Copiii făcură liniște dintr-o dată. O priveau pe învățătoare, așteptînd.

Tovarășa Adina se apropie de Ionica, îi potrivi basmaua și o luă de mînă.

— Duceți-vă fiecare în clasele voastre ! le spuse ea.

Copiii se împrăștiară, șușotind.

Cu Ionica de mînă și cu ceilalți dintr-a I-a B pe lîngă ea, învățătoarea intră în clasă.

4

Ionica se așeză cuminte în bancă, lîngă Marioara.

— Scoate-ți caietele să văd tema pe care v-am dat-o pentru acasă ! spuse învățătoarea.

Toți copiii scoaseră caietele.

Ionica se uită la caietul Marioarei : ce de semne ciudate, mai mici, mai mari, încovrigate, drepte, rotunde, cu picioare, cu urechi, așezate, aliniate frumos unele lîngă altele... așa se fac literele ! Ea știe ! Apoi gîndi : „Eu n-am să pot niciodată !"

Nimic n-o sperie însă atît, ca tabla mare, neagră, din față, plină cu linioare roșii...

Îndrăzni să arunce o privire către învățătoare, care trecea printre bănci și se uita la caiete.

Bunicul avea o carte de povești cu poze, unde era o zînă care zbura peste o cîmpie, într-o rochie lungă de văluri și tot așa, cu un coc mare răsucit la spate.

Și o cuprinse teama că învățătoarea asta era și ea o zînă și că avea să plece, și avea să vină în locul ei alta urîtă și rea !...

Dar gîndurile îi fură deodată întrerupte ! Ușa se dădu de perete cu zgomot și în clasă se făcu o întreagă hărmălaie. Fetele începură să țipe, și săriră pe bănci, înghesuindu-se unele

în altele (dădeau din mîini către băieți). Băieții se înghionteau, se trăgeau unii pe alții să iasă din bănci, începură să zvîrle cu creioane, gume, ghemotoace de hîrtie. Guguță alunecă sub bancă și se izbi cu penarul în cap. Penarul se deschise și toate creioanele se împrăștiară pe jos. Printre picioarele lui zbughi un cățel cu două urechi pleoștite și un sfîrtoc de coadă retezat.

Ionica încremeni : era Tăbîrcă.

Privea năucit în toate părțile.

— Tă-bîrcă, strigă Ionica, și cățelul se repezi drept la banca ei și i se cuibări în brațe.

Copiii încetară să mai țipe. Se uitau mirați să vadă ce are să se mai întîmple. Pînă și Guguță rămase acolo, pe jos, printre creioanele colorate, cu ochii zgîiți.

Învățătoarea veni la Ionica și o întrebă :

— E al tău ?

— Da, răspunse simplu Ionica, ținîndu-l strîns la piept pe Tăbîrcă !

Copiii începură să rîdă :

— Ce mai nume ! Băbîrcă !

Ionica se întoarse spre ei încruntată :

— Nu Băbîrcă, Tăbîrcă !

Învățătoarea ridică o mînă, oprindu-i :

— Lăsați vorba ! și spre Ionica, blînd. Trebuie să-l scoți afară !

Ionica se uită la ea nedumerită. Copiii își țineau răsuflarea.

Ionica păru că mai așteaptă ceva, apoi șopti cu sfială :

— Vă rog să-l lăsați ! Stă cuminte lîngă mine. Nu supără pe nimeni !

Învățătoarea se miră :

— Un cîine în clasă ?! Dar cine a mai auzit una ca asta ?

Copiii începură să se agite :

— Lăsați-l ! Vă rugăm ! Îl ascundem ! Îl băgăm sub bancă !

Şi Ionica strigă acum peste toţi ceilalţi :

— Nu se mişcă de loc ! Numai să vedeţi ! E foarte cuminte !

Nimeni nu şi-ar fi închipuit că Ionica ştie să şi strige. Dar nu aveau vreme să se mire. Acum ţipau care mai de care :

— Lăsaţi-l ! Vă rugăm ! Sîntem cuminţi ! Nici nu ne uităm la el ! Putem să-l ţinem şi în ghiozdan !

Învăţătoarea bătu cu rigla în catedră.

— Linişte ! Ce e scandalul ăsta ? Apoi spre Ionica : Trebuie să-l scoţi numaidecît afară, pe stradă şi să nu mai aud de el !

Copiii tăcură chitic, ca prin farmec. Ionica nu mai spuse nimic.

După un timp, îl apucă pe Tăbîrcă de o ureche şi începu să-l tragă spre uşă. Cîinele venea după ea, cuminte.

Copiii se ridicau pe vîrfurile picioarelor, întinzînd gîturile după ei. Le părea rău.

Ionica ieşi.

Fără să mai aştepte întoarcerea Ionichii, învăţătoarea se întoarse la catedră şi începu lecţia.

Ionica însă întîrzia.

Învăţătoarea chemă atunci pe Marioara şi o trimise să vadă unde e, să o aducă în clasă.

Şi iar trecu un timp.

Explică ceva copiilor din lecţia trecută. Dar nimeni nu era atent. Nici chiar ea. Se gîndea dacă să mai trimită alt copil sau să se ducă singură să vadă ce se întîmplă.

Cînd iată, pe uşă apăru Marioara singură.

— Nu-i nicăieri ! spuse. Am fost în curte ! M-am uitat şi pe stradă ! Poate a plecat acasă !

— Bine ! Stai la locul tău ! îi spuse învăţătoarea şi continuă lecţia pînă la sfîrşit.

5

La prînz, după terminarea orelor de școală, tovarășa Adina rămase singură în cancelarie. Stătea rezemată de fereastră și privea la copacii cu frunze galbene din curte. Privea la copaci, dar se gîndea la Ionica. Nu-și putea lua gîndul de la ea, așa, micuță, cu broboada pe cap, cu ochii ei speriați...

Și gîndindu-se așa, îi veni în minte, tot mai limpede, o altă fetiță, pe care o uitase de mult...

Într-un sat, departe, în munți, fetița se scula cu noaptea în cap, îmbuca la repezeală dintr-o strachină cîteva linguri de fasole rămase de cu seară, își îmbrăca sumanul peste cojocel, apoi mama îi atîrna de gît „geacul" cu cărți și o bucată de mămăligă și brînză, învelite într-o zdreanță de basma. O îmbrobodea cu broboada ei veche și o trimitea cu alți copii, în alt sat, peste deal, la școală. Cum mai vîjîia vîntul iarna! Și cît se mai luptau cu nămeții pe drum... Și-apoi școala! O casă mică cu două rînduri de camere, fără foc... Își suflau în pumni să-și dezgheațe degetele, ca să poată scrie. Nu se dezbrăcau. „Domnul" era mereu încruntat, țipa tare și-i bătea pentru orice... La prînz, după orele de dimineață, mîncau la școală ce aveau în „geac", iar după orele de după-amiază porneau aproape pe înnoptat înapoi, acasă...

„Ce timpuri... parcă a trecut un veac!" suspină învățătoarea. Fetița aceea fusese ea!

Pe ușă intră directorul, un om înalt și voinic, cu ochi pătrunzători, cu tîmple cărunte. Avea brațul plin de cărți.

Se opri în fața ei mirat:

— N-ai plecat încă? Și puțin îngrijorat: S-a întîmplat ceva?

Învățătoarea se întoarse și zîmbi ca de departe:

— Mi-a venit o fetiță nouă!

— Am auzit! spuse directorul, îndreptîndu-se spre dulapul de cărți care se găsea într-un colț. Ionica Pătru! Nu-i așa?

— „Da!"

După ce termină de aranjat cărțile, directorul închise dulapul și veni către ea:

— Cred c-ai să te descurci. Dacă ai vreun necaz, spune-mi!

Și ieși.

Învățătoarea rămase nemișcată, cu spatele la fereastră. Simți că nu e singură în fața fetiței cu broboadă pe cap și ochii speriați, fetița care semăna atît de mult cu ea, cea de altă dată...

Se duse la masă și luă catalogul. Răsfoi cîteva pagini. Citi: „Pătru Ioana. Părinții: țărani săraci. Strada Măcieșului 201".

— La noi pe stradă?! aproape că strigă singură.

Își azvîrli pe ea pardesiul și ieși repede din cancelarie.

În curtea școlii o înconjurară, ca de obicei, copiii.

— Mergeți acasă? Venim și noi cu dumneavoastră!...

Marioara se bătu cu Guguță ca să o ia de mînă și bineînțeles că îl învinse. Guguță se bosumflă, fu gata să plîngă, dar pînă la urmă o apucă numai de fustă și se mulțumi doar cu atît.

Ceilalți făcură cerc în jurul ei.

Gicu îi luă geanta:

— Vi-o duc eu, tovarășă Adina!

Ieșiră cu toții grămadă pe poarta școlii.

Strada era plină de frunze.

Tică își ținea ghiozdanul de curele și-l învîrtea deasupra capului.

— Tică! îl mustră învățătoarea. Ai să-ți rupi ghiozdanul! Și pe urmă, adresîndu-se celor din jurul ei: Îi cunoașteți pe copiii de pe strada voastră?

— Sigur, pe toți! răspunse Gicu și pentru ceilalți.

— De cînd ? insistă ea.

— De totdeauna ! se mirară copiii de întrebare.

— Nu ne jucăm împreună ? zise Marioara. Barem cînd vin ţiganii cu catirinca, alergăm care dincotro şi ne adunăm la un loc chiar dacă ne-am certat. Să vedeţi, tovarăşă Adina, ce mai joacă Tică după catirincă ! Nu-i aşa, Reta ?

Tică era mai departe, nu o putea auzi. Marioara adăugă repede :

— Dar să nu mă spuneţi lui Tică ! Pe urmă iară mă face pîrîtoare !

— Şi pe urmă... astă-iarnă... adăugă Tia, cînd ne-am jucat de-a turcii şi ne-am bătut cu zăpadă, au fost toţi în păr. Ba şi unii de pe strada Salcîmului şi alţii tocmai de la linia tramvaiului ! Numai Gicu era răcit !

— Nu m-a lăsat mama să ies din casă ! mormăi Gicu îmbufnat.

— A fost şi Guguţă, adăugă Marioara. Dar mai rău ne-a încurcat !

— Nu-i adevărat zbieră Guguţă, înroşindu-se pînă peste urechi.

— Şi Ionica n-a fost cu voi ? întrebă tovarăşa Adina.

— Ionica ? se mirară copiii.

— Ionica nu-i de aici ! zise Gicu.

— Nu, nu-i de-aici ! încuviinţară numaidecît şi ceilalţi.

— Dar de unde-i, copii ? întrebă învăţătoarea. Toţi se uitară unii la alţii, stînjeniţi. Nu spuse nici unul nimic. Nu ştiau.

— Ionica stă pe strada noastră ! spuse învăţătoarea cu siguranţă.

— Nu se poate ! strigară în acelaşi timp mai toţi.

— Stă la numărul 201.

— „201" repetă Marioara, tihaa... asta-i tocmai la cap, unde trece calea ferată !

6

Acolo, în capul străzii, unde trecea calea ferată, se întoarse într-un tîrziu și Ionica, acasă, cu Tăbîrcă. Mergeau agale amîndoi, căci colindaseră mult.

Trecuseră prin piață, pe la magazinul cel nou de jucării, care se deschisese abia de cîteva zile. Ionica își lipi nasul de vitrină și se uită înăuntru. Ce de mai jucării! Păpuși și mașini, și maimuțoi, și căsuțe...

— Tăbîrcă, ia vino-ncoa! Tu ce ți-ai alege de-aici?

Tăbîrcă însă avea de furcă cu o pisică în mijlocul drumului. Pisica se oprise locului, își încovoiase spinarea și coada și-l scuipa.

— Tăbîrcă, lasă pisica! Uite ce păpușă frumoasă! strigă Ionica. Dar Tăbîrcă n-o auzea. Își proptise botul la pămînt pe labele din față și lătra îndesat: „Ham! Ham!"

Ionica urma să vorbească cu el:

— Și ce urs, Tăbîrcă! Cu bot alb! Și cu ochi roșii!

— Ham, ham! lătra mereu Tăbîrcă la pisică!

— Pf! Pf! făcu pisica, dînd cu gheara spre el.

Ionica își turti nasul de tot de vitrina magazinului. Ce-și dorea oare mai mult? Păpușa sau ursul?

— Schiau! Schiau! începu să schelălăie Tăbîrcă, zgîriat pe bot.

Ionica alergă la el. Îl luă de urechi. Se mai întoarse o dată spre vitrina cu jucării, oftă și se îndepărtă cu Tăbîrcă lîngă ea. Pisica fugise de mult și se ascunsese cine știe pe unde.

Se îndreptară către chioșcul cu ziare. Acolo se vindeau chiar „Luminița" și „Arici Pogonici", revistele pe care i le cumpăra și i le citea bunicul.

— Uite, Tăbîrcă, răule, a apărut un număr nou din „Luminița!" Să-i spunem lu' bunicu!

Tăbîrcă încuviință tăcut și posac.

Mai trecură și pe la cofetărie, să vadă dacă, cu toate că de cîteva zile se lăsase frig, mai era totuși lume să mănînce înghețată !

S-au păzit să treacă pe la Oficiul poștal, unde lucra tușa. Atîta i-ar mai fi trebuit, să o prindă tușa singură pe acolo, în prima zi în care a trimis-o la școală !...

Pînă la urmă obosiseră amîndoi de atîta căscat ochii. Porniră fără un cuvînt spre casă. Mergeau unul lîngă altul, cu nasurile în pămînt. Nu se îndemnau de loc să ajungă mai repede.

Ionica deschise portița de lemn, care scîrțîia de parcă o dureau toate încheieturile și intră într-o curte cu răzoare de roșii, de ardei și de flori.

Acolo stătea bunicul, citind ziarul. Cînd intră ea, bunicul își împături ziarul și rîse :

— Iate-te, a venit școlărița !

Ionica trecu pe lîngă el, cu Tăbîrcă alături, ca și cum nici n-ar fi fost acolo.

— Dar ce ai ? o întrebă bunicul. Ce-ai pățit ? Nu cumva nu îți place la școală ?

— Nu ! răspunde îndesat Ionica.

— Ia vino la moșu să-ți spun o poveste !

— Nu ! dădu din cap Ionica, suflîndu-și firele de păr desprinse din codițele care-i cădeau pe ochi.

— O poveste grozavă, vorbi mai departe bunicul, cu un țînțar sprințar și o mătușă cu țepușe.

Ionica nici nu se opri din drum, nici nu se uită la el. Intră în casă cu Tăbîrcă după ea. Tăbîrcă nu avea voie să intre în casă. Dar dacă te duceai numai pînă la bucătărie, mai mergea.

Ionica nu voia să audă de poveste ! Asta nu se mai întîmplase niciodată. Și bunicul se luă după ea, lipa-lipa, în papuci.

În bucătărie, bunica făcea niște plăcințele să te lingi pe degete. Cum o văzu pe Ionica, i se lumină toată fața. Își șterse mîinile pe șorț și o apucă de cap să o sărute :

— Ionico, astăzi ți-am făcut plăcințele !

Ionica își trase scăunelul ei cel mic de sub masă, plin de făină, și se așeză pe el, cu nasul în pămînt :

— Nu mănînc !

Tăbîrcă se întinse la picioarele ei și închise ochii.

Bunica rămase dinaintea ei, cu palma la gură :

— Nu vrei plăcințele ?

— Nu, întări Ionica, ursuză, nu vreau nimic !

Bunica se sperie rău. Îi puse mîna pe frunte :

— Ești bolnavă, mamă ?

Abia atunci răsări în ușă și bunicul :

— Fetiței nu-i place la școală ! Asta e !

Bunica se întoarse spre el vărsîndu-și necazul :

— Cum o să-i placă ? Ce vrei să fie plăcut acolo ? N-am spus eu că nu-i de ea ?

— Prea mică încă, zise pe gînduri bunicul. Trebuia să o mai lase un an acasă !

— Parcă ai cu cine te înțelege ! strigă bunica cu năduf. Vrei să mă cert iară cu Rafira ? Să mă ocărască, femeie bătrînă cum sînt ? N-ai văzut ce mi-a zis ? Că n-am minte ! Mai mare rușinea ! Parcă ce era dacă mai stătea aici cu noi ? La ce s-o trimită acolo, printre străini ?!

Dintr-o dată, Ionica își lăsă capul pe masă și începu să plîngă.

Tăbîrcă se ridică speriat în picioare.

Bătrînii se repeziră amîndoi :

— Fetița bunicului !

— Ionica maichii ! Las-o încolo de școală, puiule, las-o binișor ! Nu te mai duce, mamă... Vorbim noi cu Rafira iară...

Ionica își vîrî capul în fusta largă a bunichii, care mirosea a cocă și a scorțișoară. Se prinse cu mîinile de haina bunicului ruptă și decolorată. Și plînse... plînse...

Așezat pe coadă, Tăbîrcă se uita la ei.

7

După-masă, Marioara se așeză ca de obicei la masa la care își făcea lecțiile cu sora ei, Sanda.

Sanda era mai mare, era în clasa a V-a și învăța la altă școală, mai departe, peste patru străzi.

Anul trecut, cînd Marioara mergea numai la grădiniță, se uita cu jind la Sanda cînd se așeza la masă să-și „facă lecțiile", adică să stea cu nasul vîrît în cărți, să scrie semne ciudate în caiete, și să deseneze ceva, din care nu puteai pricepe nimic, și care zicea că sînt „hărți". Pe atunci nu îndrăznea să se apropie de masă, ca să nu răstoarne sticla de cerneală sau să facă altă boroboață. Și cum făcea cît de mic zgomot, Sanda se uita urît la ea și îi spunea : „liniște !"

Acuma, de cînd era și ea școlăriță, stăteau la aceeași masă și Sanda trebuia să-i facă loc lîngă ea, fiindcă doar avea și ea „lecții". Și asta era grozav ! Marioara nu se mai sătura să-și umple caietele de cifre și litere, chiar mai mult decît îi dădea de făcut tovarășa învățătoare, numai așa, ca să arate cît este și ea de „ocupată".

În seara asta însă degeaba și-a deschis caietul, degeaba a înmuiat tocul în cerneală ; de o săptămînă începuse să scrie cu cerneală — nu putea să se apuce de lucru și pace. Învîrtea tocul în mînă, îi sugea capătul, se uita în tavan și se frămînta pe scaun fără astîmpăr.

Pînă la urmă, băgă de seamă și Sanda. Se uită la ea peste cărți și o întrebă :

— Ce-i cu tine ? Ai pățit ceva la școală ? Ai luat vreo notă rea ?

Atîta-i trebuise Marioarei ! Se apucă numaidecît să-i povestească despre Ionica : uite așa și așa, cum a venit în clasă la mijlocul orei și au rîs copiii de ea, cum au lovit-o în recreație copiii cei mari, despre Tăbîrcă și plecarea ei...

— Sanda ascultă pînă la capăt, fără să o întrerupă. Era o fată deșteaptă. Era dintre primii copii care fuseseră făcuți pionieri la ea în clasă. Acuma era președintă de detașament.

Marioara avea aproape lacrimi în ochi de cît se înfierbîntase, povestind.

— A spus tovarășa Adina că stă la nr. 201, pe strada noastră. Ce spui, Sanda ? Dacă m-aș duce la ea ? Ce crezi ? De ce nu o cunoaștem de loc ? De ce nu s-a jucat niciodată cu noi ?

— E destul de încurcat, dădu din cap Sanda. Mai întîi de toate, trebuie să-ți spun că v-ați purtat foarte urît cu ea ! Și tu, care ești cu ea în bancă, trebuia să o ții cu tine toată vremea !...

— Așa am și făcut ! se apără Marioara, ce puteam mai mult ? De unde să știu eu că o să iasă așa ?

— Da, da, dădu din cap Sanda, uitîndu-se la ea : Ce mai fetiță ! Dacă stă la noi pe stradă, cum de n-am auzit de ea ? Mai bine du-te să vorbești cu tovarășa Adina.

— Ah, Sanda, asta-i o idee grozavă ! Chiar acum mă duc ! Și fără să mai aștepte ceva, Marioara sări de pe scăunel.

— Să-mi spui și mie tot ce-ați vorbit, strigă după ea Sanda.

— Bineînțeles că îți spun ! îi răspunse Marioara, deschizînd ușa. Dar atunci se trezi față în față cu mama ei, care tocmai dădea să intre.

— Încotro ?

— Are să-ți povestească totul Sanda, îi răspunse grăbită Marioara. Trebuie să mă duc numaidecît pînă la tovarășa învățătoare și o zbughi pe ușă afară.

Alergă într-un suflet pînă la căsuța galbenă cu ferestre mari, spre stradă, unde locuia tovarășa Adina. Bătu în poarta de scînduri. Dinăuntru se auzi lătrînd cîinele roșcovan, care vîra în sperieți pe toți copiii. Lătră, lătră, nu răspunse nimeni... Pînă la urmă se plictisi și tăcu. Marioara bătu din nou, mai tare.

Cîinele începu iar să latre, cu furie, azvîrlindu-se pe poartă.

În sfîrșit, din casă răsări o femeie micuță și dolofană.

— Ce-i cu tine, fetițo ? O cauți pe tovarășa Adina ?

— Da, vă rog, spuse încet Marioara.

— Acum a plecat, nu sînt nici zece minute, zise femeia. Era grăbită. Nu știu unde se ducea !

Marioara își boțea în mîini marginea șorțului și nu se îndemna să plece.

Femeia se uită la ea :

— S-a întîmplat ceva ?

— Nu, nimic ! zise Marioara, fără să se urnească.

— Dacă vrei, lasă-mi mie vorbă ce să-i spun cînd s-o întoarce. Am s-o aud cînd vine !

— Nu, nu, dădu din cap amărîtă Marioara, lăsați ! și învîrtindu-se pe călcîie, o luă la goană înapoi spre casă.

— Vino mai tîrziu ! Poate o găsești ! strigă după ea femeia din prag.

Marioara mai veni în două rînduri, dar tot n-o găsi pe învățătoare.

Pînă la urmă se culcă fără să fi vorbit cu ea despre Ionica.

Și toată noaptea o visă numai pe Ionica. Ba că era fata babei Cloanța, care toată ziua o ținea ferecată în casă, iar noaptea o trimitea în lume, călare pe măturoi, ba că dintr-o dată se făcuse o fată voinică și se lua la bătaie cu toți băieții, chiar cu cei mari, din clasa a IV-a, și surîdea și îi spunea :

„Ce crezi, Marioară, eu m-am prefăcut că mi-e frică ! Eu am șapte vieți în mine și putere de la șapte zmei..." și îi arăta și pe Tăbîrcă, un cîine cu capul ba de leu, ba de lup, cu colți și cu ochi scînteietori...

8

Dar ce după-amiază a mai fost aceea pentru Ionica !

Se așezase cu bătrînii în odaia cea mare și o aștepta pe tușa să vină de la Poștă. Și cu cît se apropia ora la care trebuia să apară, cu atîta bătrînii erau mai hotărîți să-i spună că Ionica să mai rămînă un an acasă.

Bunica împletea lîngă masă. Bunicul citea mai departe ziarul.

Ionica își trăsese scăunelul lîngă bunică și stătea acolo cuminte, ținînd-o în brațe pe Mița, păpușa ei din cîrpe.

— E limpede că e prea mică, zicea bunicul, ștergîndu-și cu grijă ochelarii. Alți copii de vîrsta ei sînt mai voinici, mai puternici. Ea, sărăcuța, tare mai e sfrijită !

— Numai să-nțeleagă ! zise încet bunica, împletind de zor.

Ionica își legăna păpușa, tăcută. Se obișnuise să stea ceasuri întregi neobservată, într-un colț, ba uneori cei din casă uitau că mai era și ea pe-acolo.

— Nu-i chiar așa haină, cum ți se pare ție ! se necăji dintr-o dată bunicul, așezîndu-și ochelarii pe nas.

— Nu, nu-i ! încuviință bătrîna. Da-i aspră ! Toată lumea o știe ! Eu, una, ții minte cît m-am împotrivit cînd a fost s-o ia Matei al nostru de nevastă ! I-am spus : Asta-i femeie năprasnică, baiatul mamei, cu sprîncene îmbinate ! Iaca ! El a plecat înaintea noastră pe cea lume și ne-a lăsat cu ea...

— D-apoi, pufni bătrînul, e muncitoare, e la locul ei, gîndește-te numai cît a avut de îndurat de mică ! Și căsnicia ei ! Halal căsnicie !

— Așa-i ! dădu din cap bătrîna, fără să-l privească.

— Și pe urmă, continuă mai însuflețit bătrînul, nu ne poartă de grijă ? Și nouă și Ionichii ? Asta-i puțin ? Ia spune ! Putea nici să nu-i pese !

— O fi, oftă bunica, dar toată grija asta fără o vorbă caldă, știi tu... Și uite cum se poartă cu fetița asta...

— Lasă, lasă, făcu împăciuitor bunicul, așa-i felul ei ! N-o poți învinui !

— Tu totdeauna i-ai luat parte...

Și dintr-o dată se-auzi trîntindu-se poarta de la grădină și în curte răsunară pașii îndesați pe care-i cunoșteau cu toții.

Bunicul împături ziarul și îl așeză alături. Bunica rămase cu vorba în vînt și continuă să dea din cîrlige, tăcută. Ionica încetă să mai legene păpușa, privindu-i cu teamă pe bunici.

Tușa răsări în prag, voinică, aproape acoperind ușa, cu o haină bărbătească închisă pînă-n gît. Și ea purta coc, ca tovarășa Adina, dar altfel, un coc plin de ace și agrafe, care-i netezea părul în față și-i scotea în afară urechile mari și sprîncenele îmbinate.

Cum intră, începu să-și desfacă haina la gît, zicînd cu o voce groasă :

— Bună seara ! V-ați strîns cu toții ca la gura focului ! Și numaidecît întrebă : Ionica s-a dus la școală ?

Bunica își ridică ochii de pe cîrlige și îl privi pieziș pe bunic.

Bunicul tuși și zise :

— S-a dus ! Cum să nu se ducă ? N-ai trimis-o tu pe sus ?

— Pe sus ?! îl fulgeră tușa cu privirea din mijlocul camerii unde rămăsese cu haina în mîini. Ați fi vrut să mai

stea? Ce să facă acasă? N-a bolit de ajuns? De cînd a început școala?!

— Și ce dacă a-nceput? urmă liniștit bătrînul. Cine zice că s-a pus fata asta pe picioare? N-o vezi ce slabă e?!

— Și mică! adăugă repede bunica, lăsîndu-și cîrligele în poală. Sfrijită! Nu-i școala încă de ea! Crede-mă! Să mai crească...

— Ce-ați fi vrînd? îi cercetă încruntată tușa, ținîndu-și haina subsuoară pe mînă. Ce-i dacă-i sfrijită? Are sau nu are vîrsta de școală? Trebuie să se ducă și să-nvețe și ea, acolo, o brumă de carte?! Nimeni nu-i cere mai mult!

— Vorbește mai blajin, Fira! o mustră bătrîna.

— Nu te gîndești de loc... urmă bunicul.

Dar tușa le-o tăie scurt la amîndoi:

— Ba te pomenești că m-oi apuca și eu s-o căinez ca voi toată ziua: Vai de ea! Biata de ea! Pînă cînd tot cu povești, acadele și miorlăituri?! Și întorcîndu-se către Ionica, cum stătea ea acolo pe scăunel și o privea tremurînd, zise: Ai sfîrșit cu boala, acum să te-așezi la treabă! Nimeni nu-ți vrea răul! Ai înțeles?

Bunica se sculă și porni către tușă, frîngîndu-și mîinile și tînguindu-se:

— Firă... Firă...

Dar tușa porni repezit spre bucătărie și trînti ușa în urma ei, de s-o scoată din balamale.

Bătrînii se priviră deznădăjduiți.

Ionica se ghemui pe scăunel, ascunzîndu-și capul pe brațul îndoit.

Bunicul își luă pipa și începu să îndese tutun. Îndesa și nu mai termina.

Bunica se întoarse la cîrligele ei și luă capul Ionichii în palmele ei bătrîne.

Mița, păpușa, rămase pe jos uitată.

9

A doua zi de dimineață, copiii se strînseră toți în mijlocul clasei, cocoțați care pe bănci, care pe pupitre, și discutau cu aprindere. Ionica nu venise încă.

— Nu se poate să stea la noi pe stradă! zicea Gicu, nu se poate și pace!

— Trebuie să fie o greșeală! zise și Tia, fetița cea negricioasă.

— Da, da, o greșeală! spuseră și alți copii.

— Unde vine asta, 201? întrebă Tică. Parcă ce, eu nu cunosc toate casele?

— Asta-i cam pe lîngă mine! zise Iovan, băiețelul bulgar.

— Nu-i departe nici de mine! zise Marioara dînd din umeri, n-am văzut-o niciodată! Cum se poate?

În clasă era și Sultana dintr-a treia. Adusese niște cretă pentru tablă.

— Despre ce vorbiți? întrebă ea.

— De Ionica, o fetiță nouă, explicară copiii bucuroși că îi pot răspunde.

— A venit ieri pentru prima dată...

— Și zice că stă la nr. 201, lîngă calea ferată!...

Se vedea cît de colo că Sultana era fetiță mare. Avea cozi lungi, strînse cu grijă la spate, șorț curat și cravată de pionier. Se gîndi puțin și spuse:

— O fi fetița aia de la bătrîni... de la tovarășa Fira!

— Aoleu! sări în sus dintr-o dată Tică, să știți că e una mică și urîcioasă care se uită la noi prin gard cînd ne ducem la tren...

— Care nu vrea să stea de vorbă cu noi...

— Cînd o strigi o ia la goană...

— „Moaca", azvîrli Guguță vorba, înfulecînd dintr-o tartină cu unt.

Tică începu să alerge prin clasă, sărind peste bănci.

— Sigur, mă, e Moaca... Cum de n-am băgat de seamă ?

— Și cîinele... cîinele e tot ăla... care latră la noi pițigăiat !

— Mai zilele trecute, zise Gicu, am văzut-o stînd pe jos în curte cu cățelul lîngă ea, cu spatele la gard. Am strigat-o pînă am răgușit : prințesă și domnișoară, și domnia voastră, și nici nu s-a întors să se uite la mine !

— De ce ai strigat-o așa ? se supără Marioara.

— Dar cum voiai s-o strig, dacă niciodată nu se joacă cu noi ?

— Moaca... Moaca... zbierau copiii, bătînd din palme și sărind printre bănci.

Atunci intră pe ușă și tovarășa Adina. Copiii alergară în jurul ei, ca niciodată, în clasă.

— O știm pe Ionica ! îi spuseră, o cunoaștem ! E Moaca !

— Cum adică, Moaca ? se miră ea.

— Așa au poreclit-o, explică Marioara, fiindcă nu vrea să vorbească și să se joace cu noi !

— I se mai zice și prințesa ! adăugă Gicu.

— Adică tu îi zici ! spuse Marioara.

— N-a venit încă ? întrebă tovarășa Adina rotindu-și ochii peste copii.

— Numai să vină ! Să poftească ! își umflă pieptul Tică. Acum chiar că-i arătăm noi ! Bine c-am aflat-o cine e !

— Dacă i-am întoarce și noi spatele și nimeni n-ar mai vorbi cu ea ? propuse Gicu.

— Da, da, nimeni să nu vorbească cu ea ! bătu Tia cu palma într-un pupitru, uitîndu-se supărată spre Marioara.

— V-a făcut vreodată vreun rău ? se miră învățătoarea. De unde atîta înverșunare ?!

— De ce nu stă de vorbă cu noi ? întrebă Gicu. Nici aici, la școală, ieri, n-a vrut să vorbească cu noi !

— Și eu, strigă Tică, eram cît pe ce să mă iau la bătaie din cauza ei !

Marioara se uita încordată la învățătoare.

Tovarășa Adina stătea cu buzele strînse. Părea că se gîndește.

Spuse dintr-o dată :

— Voi aveți toți părinți, nu-i așa ?

— Iovan nu are mamă ! spuse o fetiță.

— Așa e, dădu din cap tovarășa Adina privindu-l pe Iovan, cel mai cuminte copil din clasă. Ei bine, Ionica nu are nici mamă, nici tată !

Copiii făcură liniște dintr-o dată, curioși.

— Părinții ei au murit. Tatăl mai de mult, în urma războiului, mama de curînd. Și ea abia a venit de un an de la țară, dintr-un sat de pe malul Oltului unde a stat cu mama ei. A luat-o mătușii-sa, soră cu mama ei ! Ia spuneți, o cunoașteți pe tovarășa Rafira ? Lucrează la Oficiul poștal !

Copiii tăcură, încremeniți.

— Eu o cunosc ! spuse Gică ; umblă supărată, de parcă tot îi ninge și-i plouă !

Și toți începură să rîdă.

— Nu rîdeți ! le zise tovarășa Adina. Ea a luat-o pe Ionica la oraș !

Copiii începură să se miște, să se uite unii la alții.

— Dar de ce nu vorbește cu noi ? întrebă Tică.

— I-ați vorbit voi frumos și nu v-a răspuns ? întrebă tovarășa Adina și la această întrebare nici unul nu mai spuse nimic.

— Voi v-ați obișnuit unii cu alții... voi n-ați venit deodată din altă parte. Cum v-ar fi vouă să vă duceți în alt oraș, printre alți copii pe care să nu-i cunoașteți și v-ar spune prințesă sau moacă ?... Și fără nimeni, nimeni din ai voștri ?

Copiii se uitau la ea și tăceau.

Tovarășa Adina privea mereu spre ușă. Îi era teamă să n-o vadă apărînd pe Ionica. Dar Ionica nu venea.

— De ce n-o fi venind ? întrebă încet Iovan.

— Poate s-a speriat ieri, răspunse Marioara.

— Am rîs de ea pe coridor, zise Gicu.

— Poate n-are să mai vină niciodată... oftă Tică.

Și dintr-o dată toți copiii începură să strige :

— S-o aducem ! S-o aducem înapoi... zău, tovarășă Adina, s-o aducem...

Tovarășa Adina zîmbi.

— Bine. S-o aducem ! Dacă vă purtați frumos cu ea și o luați cu voi la joacă și la lecții, atunci s-o aducem ! De ce s-o lăsăm așa singură, nu ?

— Mergem acuma ? întrebă Tică.

— Da, da, acuma... strigară toți copiii.

— Nu, spuse tovarășa Adina, acum ne facem orele noastre de școală și după aceea, dacă nu vine singură, ne ducem să o căutăm și să o luăm cu noi. Vreți ?

— Da, da, strigară copiii.

Ora începu.

Ionica nu veni toată ziua la școală.

10

În după-amiaza aceea, portița de la nr. 201 scîrțîi prelung.

Intrară în curte trei copii : Marioara, cu basca îndesată peste codițe, cu pardesiul cuminte închis pînă în gît, Gicu rotindu-și în toate părțile ochii curioși și Reta cea mică, abia îndrăznind, sugîndu-și iară funda de la gît de emoție, că o lăsase și pe ea să vină.

În grădină nu era nimeni.

În fund, căsuța părea că doarme.

Copiii înaintară pînă la ușa ce stătea să iasă din balamale. Bătură.

Dinăuntru ieși bunica ștergîndu-și mîinile pe șorț.

Copiii dădură „bună seară" și Marioara întrebă:

— Vă rog, aici locuiește Ionica?

Bătrîna îi cercetă mai întîi cu de-amănuntul și abia într-un tîrziu îi întrebă la rîndul ei:

— Da' voi, mamă, cine sînteți?

— Sîntem colegii ei de la școală! rosti repede și hotărît Marioara.

— De la școală? se sperie dintr-o dată bătrîna. Bine, da' ce fel de colegi sînteți? A venit ieri acasă și a început să plîngă. I-am făcut plăcințele și nici nu s-a uitat la ele! oftă adînc și își ridică ochii la cer, aducîndu-și aminte cît a mai îndurat din cauza plăcințelelor. Apoi se adresă iar copiilor, dojenitor: Voi n-ați văzut cît e de mică? Mică și necăjită! Poate nu știți, să vă spun eu: E orfană! Vai de ea, săraca!

Din casă se auzi o voce tunătoare:

— Ce tot îndrugi acolo, mamă? și în prag apăru tușa Rafira și copiilor le păru cît un munte. Se năpusti dintr-o dată la ei: Ia spuneți, ce-a făcut pe-acolo, la școală? De ce nu vrea să mai meargă! A spart ceva? A fost obraznică! Spuneți tot, haida!

Bătrîna, în spatele tușei, făcea semne desperate copiilor să nu care cumva să spună ceva de rău.

Copiii se uitară speriați cînd la una, cînd la alta și se dădură înapoi.

Reta o trăgea de fustă pe Marioara:

— Hai să plecăm!

Marioara se înfipse în prag, îndărătnică:

— Vrem să vorbim cu ea!

Gicu voi să explice:

— Nu a făcut nimic rău! Noi am venit numai să o luăm la școală... că vrem să pregătim o serbare... și să fie și ea!

— Luați-o și duceți-o ! începu să strige tușa și apoi spre casă : Ionico ! Vino afară ! Ionico !

— Toată dimineața a stat închisă în casă și-a plîns ! le spuse încet bătrîna, nu știu ce o să zică dacă o auzi că o căutați de la școală ! Și începu să strige și ea : Ionico ! Ionico !

Dar în loc de Ionica, din casă apăru bunicul, încheindu-și vesta desfăcută și clipind din ochii pe care greu îi putea ține deschiși.

— Ce-aveți iară cu fata ?

Tușa se răsti acum la el :

— Dumneata ai ascuns-o ?

— Eu am ațipit ! Unde s-o ascund ?

— Ionicooo, strigă încă o dată tușa, de-ar fi trezit și morții, vino-n coa', diavole ! Te caută niște copii !

Dar Ionica nu se arătă nici acum.

— Mă duc eu s-o aduc ! spuse bătrîna intrînd în casă.

Bunicul oftă și se rezemă de pragul ușii.

Bunica ieși din casă abia răsuflînd :

— Nu e nicăieri, mamă ! Unde-o fi ?

— N-ai căutat-o bine ! se mînie tușa, cine știe unde s-o fi ascuns ! Numai pocinoage ne face ! și strigă iar, Ionico, vino-n-coa, numaidecît !

Dar nimeni nu răspunse.

— Mai căutați-o, frate, dădea din mîini bunicul să nu-și dea teama pe față, o fi pe-aici, prin curte. Nu-l văd nici pe cîine. Uneori se așază amîndoi sub un tufiș.

Bunica începu să plîngă.

Copiii porniră prin grădină, căutînd după copaci și tufișuri. Bunicul venea încet pe urma lui, și se trăgea de mustăți, gata să și le smulgă.

Tușa blestema și amenința.

— Nu e nicăieri ! spuneau copiii.

— Niciodată n-a ieșit pe stradă decît cu noi, se văicărea bătrîna. Unde s-o fi dus ? Dacă o mușcă vreun cîine turbat ? Dacă o calcă o mașină ? Păcatele mele ! Ce i-ați făcut acolo

la școală? N-o mai las să se ducă, să știu de bine că pic noartă aici! Uite, o țin lîngă sufletul meu...

Bunicul își puse mîinile în cap și intră în casă.

Și Marioara zise dintr-o dată:

— Să știți că e la școală! S-a dus înaintea noastră! De unde să știe că venim să o luăm! Asta e! Și pînă să mai zică cineva ceva, ieși glonț pe poartă.

Gicu și Reta se luară după ea.

Marioara se opri în mijlocul străzii și îi aștepta.

— Ce tot îndrugai? o întrebă Gicu venind lîngă ea.

— Cum voiai să ies odată de acolo? se strîmbă Marioara.

— Brrr! Ce mai casă! se scutură Gicu, eu am mai fost pe aici! M-am ținut odată după bătrîn, care venea din piață. Mergea legănîndu-se și bolborosind. Vai, ce caraghios era!

— Nu degeaba ți se zice „Gicu Știe Tot", îi tăie vorba Marioara, fără chef.

— Și acum ce-i spunem tovarășei Adina? întrebă încet Reta.

— Nu știu, dădu din umeri Marioara și se așeză jos, pe marginea trotuarului.

Gicu și Reta se așezară și ei lîngă ea și rămaseră tăcuți cu toții.

Atunci, din capul străzii, răsăriră Fișfirică, bineînțeles cu praștia în mînă, și Zbengu, cu cămașa lui vărgată ieșită pe jumătate din pantaloni — doi băieți din clasa a II-a B, care stăteau tot pe strada asta. Făceau mare hărmălaie, alergînd după păsărele.

— Ce faceți aici? îi întrebă Zbengu pe cei mici, venind către ei, ce stați așa plouați? Pe cine credeți că am găsit sus pe cîmpie, lîngă șine? Șade și se uită la șine, nu se joacă, nu se mișcă...

— Ia lăsați-ne în pace! le zise Gicu. Sîntem supărați!

— Sîntem supărați, se strîmbă Fișfirică la ei, imitîndu-i, și-l înghionti disprețuitor pe Zbengu. Nu le mai spunem!

Dar Zbengu continuă rîzînd:

— Pe Moaca, mă !

Copiii săriră dintr-o dată în sus, toți trei :

— Pe cine ?

— Nu se poate !

— Unde ?

Zbengu începu să rîdă de ei, bucuros că le-a făcut impresie :

— Nu v-am zis ? Pe șine.

Cei trei copii o luară la goană, dar tocmai bine în partea cealaltă a străzii.

Băieții se apucară să fluiere :

— Ho, mă, ce vă găsi ? Nu într-acolo ! N-auziți ? Opriți !

Dar copiii erau departe.

— Ce i-o fi apucat ? ! se miră Zbengu.

— Zi-le puști și lasă-i în pace ! mormăi disprețuitor Fișfirică și porni mai departe după păsărele.

11

Pe cîmp, lîngă șinele de cale ferată, sub un copac, Ionica se ghemuise cu Tăbîrcă alături. Tăbîrcă își lăsase capul în brațele ei și închisese ochii. Ionica îl mîngîia, privind departe, peste șine, dincolo de stîlpii de telegraf înșirați pînă-n zare, dincolo de cîmpia întinsă, acoperită cu iarbă vestedă.

Fișfirică și Zbengu trecuseră mai devreme pe acolo, veniseră la ea, rîseseră, voiseră să o ia cu ei — dar pînă la urmă renunțaseră și plecaseră.

Acuma rămăsese iar singură. Numai cu Tăbîrcă.

El a fost totdeauna cu ea. Din dimineața aceea cînd l-a găsit lîngă o căpiță de fîn, dormind într-o rază de soare, și

era cît un șoarece ! Și l-a luat în brațe și l-a dus să-l arate mamei...

El îi știa toate necazurile ! El era tot atît de mic și necăjit ca și ea !

Ionica se gîndește la mama ei, cînd o lua la cîmp, la secerat. Ea rămînea la umbra căruței, la capătul locului, iar mama se strîngea cu ceilalți țărani și se depărta secerînd aplecată, pînă se pierdea în lanul de grîu. Din cînd în cînd se ridica și-și ștergea fața cu mîneca de la cămașă, se uita către ea, și apoi iar se apleca să secere în rînd cu ceilalți secerători. Era cald și soarele ardea fierbinte. Cîte o pasăre se ridica ciripind în înaltul cerului, greierii țîrîiau prin iarbă. Ici, colo, în jurul ei, se legănau macii roșii și albăstrelele. Adormea, uitîndu-se mereu la mama, care își ștergea fața cu mîneca albă a cămășii.

O mai vedea cînd se întorcea acasă, mestecînd mămăliga în ceaun, apoi răsturnînd-o pe masă și chemînd-o :

— Ia și mănîncă, fată, hai, că doar am muncit astăzi, nu glumă !

Nimeni nu i-a mai vorbit niciodată așa, de atunci.

O vedea în minte înaltă și subțire, mereu cu o basma cernită pe cap, alergînd în toate părțile și trebăluind într-una cu mîinile.

Și copiii erau altfel acolo. Se jucau de dimineața pînă seara, alergînd pe cîmp, prin livezi, la rîu.

— Mă Tăbîrcă, îți mai aduci aminte de Olt ? Și de copiii de acolo ? Ce mai rîdeam împreună ! Nu ca ăștia de aici, care-ți țipă prin gard : „Prinţeso ! Ce stai ca o mîță ?" sau „Moacă !" Acolo la școală, acolo — cu Ileana, și Săftica lui nea Niță ! Ar fi fost cu totul altfel...

Apoi își aduse aminte iară de mama ei, așa cum fusese în ultima vreme, cînd nu se mai scula din pat : fața suptă de boală, ochii nefiresc de mari, mîinile lungi, osoase, vocea stinsă :

— Ionica, unde ești, fată ?

— Aici, mamă !

Alerga la patul ei. Se așeza pe margine. Se uita la ea ! Tușa Lenuța deretica mereu prin casă ! Și ce-i mai turuia gura !

Dar mama nu zicea nimic ! Dacă stătea lîngă ea, nu mai zicea nimic ! O mîngîia doar încet pe cap, pe umeri !

Și ziua aceea, cînd a chemat-o tușa Lenuța de la baltă, unde se scălda cu copiii și a dus-o la ea. „Vreau la mama", zisese. Dar n-au mai lăsat-o să se ducă acasă ! Și n-a mai văzut-o niciodată pe mama...

Toți umblau cu ea, nu știu cum, ca niciodată ! O tot mîngîiau și o căinau !

Și a venit tușa să o ia aici, la București ! Ileana și Săftica o priviră cu palma la gură : „Mă Ionico, te duci la București ! ! !" De parcă cine știe ce ar fi fost acest București ! Noroc că mai e și Tăbîrcă...

De ce o lăsase mama aici ? I-e dor, i-e dor de mama !

Din depărtare se auzi un șuierat prelung. Tăbîrcă își ridică botul și își ciuli urechile.

— Trenul ! îl liniști Ionica. De atîtea ori îl auzise din casa tușei cum șuieră și huruie, și îl văzuse trecînd în goană pe lîngă curtea lor.

Dar în seara asta o năpădi dintr-o dată un gînd : „E trenul cu care am venit de la mama. Dacă am să-l iau înapoi, mă întorc la mama ?"

Trenul se apropia crescînd în zare și umplînd de fum toată cîmpia.

Ionica începu să-l tragă de urechi pe Tăbîrcă și să-i strige :

— Tăbîrcă... oprește-l ! Oprește-l !

Tăbîrcă se ridică repede în picioare și se uită la ea fără să înțeleagă.

— N-auzi, îi strigă iar Ionica alergînd înaintea trenului pe șine : Oprește-l ! Trebuie să-l oprești !

Prin întunericul care începuse să se lase, trenul se apropia ca o furtună și făcea un zgomot de-ți lua auzul. Venea întins spre Ionica.

„Am să-i fac semn și are să se oprească", își zise Ionica. Și se gîndi că dacă ar fi avut și ea cravată roșie, cum au copiii mai mari, ar scoate-o și ar fîlfîi-o...

Trenul răsări înaintea ei ca o namilă, huruind înspăimîntător.

Și Ionica își dădu seama dintr-o dată că n-are să o vadă și n-are să oprească. Și încremeni pe șine.

Trebuia să fugă de acolo! Trebuia neapărat! Dar nu mai putea. Nu putea să se miște. Privea cu groază namila care se apropia într-un nor de fum. Nu-și putea desprinde ochii de la ea.

Tăbîrcă prinse să urle ca un bezmetic.

Și Ionica își pierdu cunoștința.

12

Cînd deschise ochii, se trezi întinsă pe jos, în întuneric, cu o droaie de copii în jurul ei.

Se sperie și vru să sară în picioare. Dar nu reuși.

Nimeni nu rîdea. Nici măcar nu vorbea nimeni. Se uitau la ea și parcă așteptau. Ce așteptau? Ionica își aduse aminte deodată trenul gonind către ea... Tăbîrcă urlînd... Își acoperi fața cu mîinile.

Cineva o prinse de braț:

— Te-ai trezit?

Cunoștea glasul ăsta. Încercă să se uite pe furiș. Era fetița care stătuse lîngă ea în bancă, pe coridor, Marioara!

— Era să te calce trenul! Dacă n-am fi venit să te luăm dinaintea lui! Tovarășa Adina te-a tras de pe șine!...

Ionica văzu atunci deasupra ei ochii buni ai învățătoarei. Îi privea pe toți fără să înțeleagă. I se părea un vis fără căpătîi. Alături, Tăbîrcă o lingea de zor pe mînă.

— Da, spuse și tovarășa Adina — copiii te-au căutat să îți spună că le pare rău că s-au purtat urît cu tine și să vii iară la școală! Dar nu te-au găsit acasă... Te-au găsit aici. Gata să te calce trenul!

Și Marioara iar:

— Vrem să vii printre noi! Să nu fii supărată!

Ionica nici nu îndrăznea să se uite la toți de-a dreptul. Privea mai mult la învățătoare. Pe ea o credea mai curînd. Și îl cuprinse dintr-o dată pe Tăbîrcă strîns de după gît!

— Vreau la mama! gemu încet.

Copiii se uitară unii la alții stînjeniți. Începură să se foiască. Tovarășa Adina ședea lîngă Marioara. Își trecu o mînă prin părul strîns la spate, și-i vorbi iară cu nespusă blîndețe:

— Vino cu noi! O să avem grijă de tine în locul mamei! Și o să te iubim tot atît de mult ca și ea!

Ionica îl ținea mereu pe Tăbîrcă cu amîndouă mîinile și tremura din tot trupul. Încercă din nou, cu teamă, să se uite la copii, pe rînd, cum șușoteau între ei. De-abia le putea desprinde chipurile prin întuneric.

Marioara o luă de după umeri:

— Hai Ionica, vii cu noi?

Și se lăsă ridicată de jos, fără nici un cuvînt.

Copiii stăteau strînși în jurul ei și simțea că erau fără urmă de răutate, ba ca și cum ar fi vrut să o apere.

Își întoarse o dată capul spre șinele care treceau pe-alături, luminate, și se pierdeau departe în întuneric. Șinele care duceau la mama...

Apoi porniră cu toții tăcuți.

Tăbîrcă o luă înainte, dînd din coadă. Alerga pe drumul cunoscut, către casă. Apoi se oprea în loc și se uita să vadă dacă vin după el.

În capul străzii, Ionica tresări și se opri. Se prinse de mîna tovarășei Adina :

— Nu mai merg !

— Haide cu noi ! o îndemnă aceasta.

— La tușa ? întrebă Ionica speriată.

— Venim și noi cu tine ! zise blînd învățătoarea.

Ionica nu spuse nimic și porni mai departe.

Sub felinar dădură peste Fișfirică și Zbengu, cocoțați pe un gard. Săriră jos, cum văzură alaiul. Fișfirică ascunse la spate praștia din mînă. Zbengu își vîrî cămașa în pantaloni. Se așezară unul lîngă altul și salutară pionierește, cu toate că nu erau încă pionieri.

Tovarășa Adina le răspunse.

Fișfirică se apropie prin spate de Tică. Îl bătu pe umăr :

— Încotro ?

— Nu-i treaba ta ! îi răspunse acesta, întorcîndu-i spatele.

— Ia pleacă de-aici ! se oțări la el și Chiru.

Tovarășa Adina se întoarse spre ei și Fișfirică nu mai îndrăzni să spună nimic. Se înapoie la Zbengu care rămăsese cu gura căscată lîngă gard.

— Ce să mai fie și asta, mă ? Ce zici ? Asta le întrece pe toate !

— Naiba știe ! dădu din umeri Zbengu. Aflăm noi mîine !

13

Tovarășa Adina, cu Ionica, Tăbîrcă și toți copiii ajunseră la casa tușei. Dinăuntru se auzeau strigăte nedeslușite.

Ionica se prinse de fusta tovarășei Adina, tremurînd :

— Tușa !

Copiii în spate șușoteau :

— Ce-ar fi s-o ștergem ?

Tovarășa Adina le zise șoptit, dar hotărît :

— Stați aici ! Să fim cu toții ! Și bătu cu putere în ușă.

Strigătele încetară numaidecît. Se auziră pași repeziți și ușa se izbi cu putere de perete.

— Fă-te-ncoa, diavole ! zbieră tușa.

Dar se opri în prag încremenită de atîta mulțime de copii.

Ionica își vîrî capul în fusta învățătoarei ca și cum s-ar fi ferit de o lovitură.

— Bună seara ! spuse tovarășa Adina.

— Cine sînteți dumneavoastră ? întrebă tușa morocănoasă.

— Sînt învățătoarea Ionichii, zîmbi prietenos tovarășa Adina, am venit împreună cu colegii ei de clasă să o aducem acasă.

Tușa o măsură pe tovarășa Adina din cap pînă în picioare și întrebă fără bunăvoință :

— Unde-ați găsit-o ?

Ionica îi aruncă tovarășei Adina o privire speriată.

— Venea către noi... spuse blînd tovarășa Adina mîngîind-o pe Ionica pe cap. Era amărîtă fiindcă ieri nu o primisem frumos la școală. Copiii și-au cerut iertare...

Tușa se uită iar un timp la tovarășa Adina fără să știe ce să creadă și pe urmă o apucă pe Ionica de o mînă :

— Haide, mulțumește frumos tovarășei ! Și intră odată în casă ! Ce-ai rămas așa încremenită ?

Ionica se desprinse tăcută de fusta tovarășei Adina și intră în casă bînișor, ferindu-se.

— E cam sălbatică, spuse tușa, ce vreți ! O fetiță de la țară ! Ne străduim și noi cum putem cu ea !... Vă mulțumesc că ne-ați adus-o...

Vru să intre și ea în casă după Ionica, dar tovarășa Adina o întrebă încet :

— Putem să intrăm și noi puțin ?

Tușa se întoarse și iar o privi ca și cum n-ar fi înțeles ce o întrebase.

— Să facem cunoștință ! adăugă tovarășa Adina.

Tușa dădu din umeri :

— Poftiți ! și se răsti la copii : Voi ce căutați ? Puteți să plecați acasă !

Copiii se uitară întrebători la tovarășa Adina.

Aceasta le făcu semn cu mîna :

— Haideți ! și spre tușa : Lăsați-i și pe ei !

Tușa nu mai spuse nimic și le dădu drumul înăuntru.

Se umplu odaia mare de copii. Erau acolo și bunica, și bunicul. Stăteau la o parte și se uitau și ei ce de mai copii și nu înțelegeau ce se întîmplase.

— Noi sîntem, cum s-ar spune, noua familie a Ionichii, spuse tovarășa Adina zîmbind către bătrîni.

— Luați loc, o îndemnă tușa.

Tovarășa Adina se așeză pe laviță. Copiii se strînseră buluc în jurul ei. Nu încăpeau toți pe laviță. Unii se așezară jos, alții rămaseră în picioare. Se uitau stingheriți în toate părțile.

— Ionica este o fetiță mai firavă, zise tovarășa Adina. De ce n-a venit la școală de la început ?

— A fost bolnavă ! zise tușa. A avut friguri. O chema mereu pe mamă-sa. Credeam că o să moară ! Dar acum s-a făcut bine !

— Da, spuse pe gînduri tovarășa Adina. Cred că aici la dumneavoastră a găsit căldura de care are nevoie orice copil să se dezvolte, căldura pe care i-o dau părinții. Și noi la școală ne vom strădui să se simtă cît mai bine și să învețe bine.

Ionica se ghemui lîngă bunica.

— Cît despre învățat, zise tușa stînd în picioare, în fața lor, e cam grea de cap, vi-o spun de la început. O să aveți cam mult de furcă !

— Dacă ne ajutați, spuse tovarășa Adina, dacă-i luați caiete și cărți !...

— Bineînțeles ! Tot ce are nevoie ! răspunse posac tușa.

— Bine ! Atunci are să meargă. Veți vedea. Și uitîndu-se prin casă, întrebă : Unde are să-și facă lecțiile ?

— Oriunde ! dădu din umeri tușa. Și aici pe masă poate să și le facă !

Ionica ridică deodată capul. Pe masa mare ? Pe masa de care niciodată nu îndrăznise să se apropie ?

— Și credeți că o să aibă liniște ? întrebă iar tovarășa Adina.

— De ce să n-aibă ?

— O, asta e foarte bine ! se bucură tovarășa Adina, să-i dați voie să vină și cîte o colegă...

— Să vină !

— Cred că înțelegeți că avem nevoie de tot ajutorul dumneavoastră ca să poată învăța cît mai bine !

— Asta vrem și noi !

Bunica începu să-și frămînte mîinile ei bătrîne :

— E o fetiță bună, credeți-mă, domnișoară ! Suflet de aur ! Vă spun eu ! Numai că e orfană și mititică... dacă o luați încet...

— Lasă, mamă, i-o tăie tușa, că știe dînsa ! și spre tovarășa Adina : Puteți s-o țineți cît de scurt ! Bătrînii o cam răsfață ; cu toate că nu-i sînt bunici de-adevărat, zic că e orfană ! Dar cu răsfățul nu scoateți nimic de la nimeni !

Bătrîna rămase cu vorba în vînt, își lăsă mîinile pe capul Ionichii. Se făcu liniște un timp. Tovarășa Adina o privea pe tușa. Să scape de privirea ei, tușa porni către capătul odăii și se sprijini de fereastră.

— Eu nu stau departe, adăugă atunci tovarășa Adina. Stau la numărul 80, tot pe strada asta, în casa nouă. Oricînd aveți nevoie de ceva pentru Ionica mă găsiți ori acasă, ori la școală și vă primesc cu dragă inimă.

— Mulțumesc de osteneală ! dădu din cap tușa. Cred că n-o să fie nevoie !

Copiii începură să se foiască. Guguță rîcîia marginea laviței și se chinuia să desprindă o așchie. Tia șușotea ceva

la urechea altei fetițe. Tică îl înghiontea pe Gicu și rîdea înfundat. Singură Marioara, lîngă tovarășa Adina, se uita cu ochi mari la tușa.

— Îmi pare bine că ne-am cunoscut, zise tovarășa Adina, ridicîndu-se. Trebuia să ne cunoaștem ! Ionica e oarecum și fetița mea acum ! Îi port și eu de grijă !

Copiii se ridicară și ei cu toții, ca la un semn. Abia așteptau să iasă de acolo.

— Și am uitat să vă spun, urmă tovarășa Adina — basmaua — nu se obișnuiește să vină fetițele cu basma la școală ! Îi puteți pune pe cap o cordeluță albă...

Se duse la Ionica și o apucă de bărbie :

— Te așteptăm mîine dimineață, Ionico ! și iarăși spre tușa : știți, începem școala la ora 8. Vă rog să fie la timp.

— O să fie ! zise îndesat tușa. Chiar dacă face nazuri !

— N-o să mai facă ! zîmbi tovarășa Adina, și se aplecă spre Ionica, nu-i așa, Ionico ?

Fetița nu se putu opri să nu zîmbească și ea puțin sub privirea încrezătoare, bună, a învățătoarei. Aceasta se întoarse spre copii.

— Voi nu vă luați rămas bun de la Ionica ?

Marioara alergă să o îmbrățișeze și toți copiii veniră pe urma ei.

— Și încă ceva, adăugă tovarășa Adina tușei : uneori vom avea poate vreo consfătuire cu părinții ! Vă rog să luați parte !

— Cît despre asta, dădu din cap tușa, am să vin negreșit ! Să aflu cum se poartă !...

— Dați bună seara, copii ! zise tovarășa Adina.

Și copiii strigară deodată cu toții :

— Bună seara ! Apoi ieșiră.

Ionica rămase lîngă bunică, uitîndu-se după ei. Ar fi vrut să-i oprească ! Dar nu îndrăznea.

Tușa închise ușa și se întoarse încruntată.

Ionica tremura. Ce avea să-i spună acum ?

Bunicul mormăi ceva ca pentru el, pufăind din pipă :

— Bună femeie învățătoarea asta !

— Da, adăugă și tușa. Cred că-i pricepută. Apoi se uită la Ionica. Ar fi vrut să-i spună ceva. Dar renunță și se adresă bunichii :

— Ia-o la bucătărie să-i dai să mănînce, că nici n-a mîncat în seara asta !

14

În noaptea aceea Ionica se învîrti mult în patul ei de lîngă zid, fără să poată închide ochii.

Alături, bunicii adormiseră de mult. Le auzea răsuflarea grea de bătrîni, întretăiată, așa cum auzea de dincolo de zid sforăiturile tușei.

Ce bine ar fi fost să se prindă somnul și de ea !

Doar a doua zi trebuia să se scoale de dimineață și să se ducă la școală :

Dar stelele prea se uitau la ea pe fereastră !

Fusese și lună ! Și doar cîteva raze lungi rămăseseră prinse de geam să se mai resfire în jos pe perete !

Și era și povestea bunicului !

Că înainte de culcare, bunicul venise ca și în alte rînduri, să-i spună o poveste.

Și-n seara asta Ionica îl rugase :

— Nu, bunicule ! Lasă !

Dar bunicul n-o crezuse că nu vrea poveste. Știa doar cît îi place ! Voise să-i facă neapărat o bucurie ! Așa că se apucase să-i spună povestea de care Ionica nu se mai sătura niciodată, deși o știa aproape pe dinafară : „Țugulea, fiul unchiașului și al mătușii".

Ionica oftase și îl lăsase să spună.

Și bunicul începuse ca de obicei :

— A fost odată ca niciodată... a fost un moș și o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apă...

Și ascultîndu-l Ionica se gîndise la copiii de la școală : „a venit o fetiță nouă... nu vorbește, nu se joacă..."

— La nașterea lui Țugulea, spusese bunicul, cînd au venit ursitoarele, s-a întîmplat să fie acolo și Zmeoaica Pămîntului...

Ce zmeoaică venise oare la nașterea ei și o afurisise, de rîdeau și de ea toată lumea și toții copiii, ca de Țugulea ?

Și bunicul ajunsese la locul cel mai minunat din poveste pe care Ionica îl asculta totdeauna pînă în adîncul sufletului : „deodată i se arătă dinainte o zînă atît de frumoasă și blîndă cum nu mai văzuse în viața lui așa ființă..." și fără să vrea, Ionica o zărise pe tovarășa Adina cum îi zîmbea ea și cum își netezea din cînd în cînd părul cu mîna, dîndu-l pe spate... «și se făcea că-l întreabă, zicîndu-i : „de ce te căinești, băiețele, și te amărăști ?"» Și era chiar glasul tovarășei Adina pe care îl recunoștea în vorbele domoale ale bunicului. Și ca și cum ea singură răspundea pentru Țugulea : „cum nu m-aș căina și m-aș amărî, zînă a frumuseților, iată sînt olog și din această pricină am ajuns de batjocura tuturor băieților din sat".

Și mai mult ca niciodată, la vorbele astea pe Ionica o podidiră lacrimile.

— Lasă, dragul meu, nu mai plînge, că ei nu știu ce fac, se făcea că mai zice zîna. Tu ai să te tămăduiești și ai să ajungi împărat.

— Nu-mi trebuie împărăție, eu aș fi bucuros numai să pot umbla. Dară asta n-o să se poată, căci uite, parcă n-am vine în picioare.

Iar cînd ajunsese aici, Ionica izbucni chiar de-a dreptul în plîns. O cuprinsese dintr-o dată o milă fără seamăn de Țugulea. Și parcă plîngea și pentru el și pentru ea.

Iar bunicul continuase :

— Ba o să se poată, se făcea că adause zîna cu vorbă apăsată. Tu ai avut vine, dară ți le-a luat Zmeoaica Pămîntului de cînd erai mic. Ține chimirașul ăsta. Cînd vei fi încins cu el, ce vei voi te faci, dacă te-ai da de trei ori peste cap. Silește-te de-ți ia vinele de la Zmeoaică...

Și Ionica nu mai ascultase nimic din povestea pe care o știa atît de bine. Mereu îi veneau în minte cuvintele astea : „silește-te de-ți ia vinele de la Zmeoaică!" Dar unde era Zmeoaica ? Ah, de-ar ști ! Cum și-ar lua și ea un chimiraș fermecat și s-ar duce...

Nici nu băgase de seamă cînd bunicul povestise partea cea mai grozavă, în care Țugulea se bate cu zmeul cel mic „se bătură întîi cu buzdugane, buzduganele se sfărîmară. Se luptară cu sulițele, acestea se rupseră. Se apucară apoi de săbii..."

Și bunicul îi șoptise bunichii pe deasupra patului : „a adormit". Și bunica venise să o acopere pînă sub bărbie. Și stinseseră lampa și se culcaseră.

Și acum Ionica rămăsese singură. Numai cu stelele.

Se gîndea la poveste, la tovarășa Adina, la vorbele lor : „Vino cu noi, o să te îndrăgim la fel ca mama ta..." Și cum înainte de a pleca o apucase de bărbie : „Te așteptăm mîine dimineață !" și la tușa zbierînd : „E o nepricopsită ! Nu e bună de nimic !"

Auzi afară șuierînd trenul. Ah, trenul !

Niciodată nu făcuse atîta zgomot trecînd pe alături de casa lor. Dacă va trece peste casă ? Șinele întinzîndu-se dintr-o dată peste casă ! Și ea acolo, culcată, între șine...

Trenul șuieră iară.

Și Ionica se sculă și țipă stins : „Bunică !"

Dar bunica n-o auzi ! Dormea.

În curte începu să latre Tăbîrcă, poate la tren, poate la lună...

Ionica dacă-l auzi se liniști.

Trenul trecu mai departe. Îl auzea pufăind tot mai stins.

Își lăsă capul din nou pe pernă.

— De-ar fi putut închide ochii ! Să nu mai vadă stelele ! Și razele de lună, pe care coborau ținîndu-se de mînă, tovarășa Adina în rochie lungă de zînă, copiii toți, zbenguindu-se și șușotind ca piticii, și tușa în hainele ei cenușii, încruntată ; și departe, departe de tot, mama, făcîndu-i semn cu mîna...

Ar fi vrut să-și întindă brațele :

— Dați-mi chimirașul ! Chimirașul fermecat ! să-mi iau vinele de la zînă !

Dar nu mai reuși nici capul să și-l ridice de pe pernă.

Razele lunii se stinseră încet de tot de la fereastră.

Se lăsă întuneric.

Și tușa alături încetă dintr-o dată să mai sforăie.

Știa bine că de a doua zi avea să se întîmple cu ea multe lucruri noi. Multe. Nebănuite. Ce anume ?

Adormi.

PARTEA A II-A

1

— Uite Ionica ! A venit Ionica !

— Mă Ionica !

Copiii o înconjurară : Tică, subțirel ca o zvîrlugă, Gicu cu ochii lui curioși și neastîmpărați, Guguță, chiar Chiru și Reta cea sfioasă...

Numai Iovan, băiețașul bulgar, rămase mai la o parte uitîndu-se la ceilalți.

Marioara răsări dintre toți, cu basca îndesată peste codițe, cu un ghiozdan mare subsuoară și o apucă de mînă :

— Bine-ai venit ! Hai cu mine !

O trase dintre ceilalți și o duse la ușa de intrare în școală.

Abia sunase clopoțelul. Copiii făceau hărmălaie înghesuindu-se : „Haideți, mă ! Înainte ! Aoleu, ghiozdanul !"

Ionica intră în clasă cu Marioara.

Marioara îi arătă cuierul, unde să-și lase surtucul, apoi o luă cu ea în barcă. Îi puse dinainte un caiet de-al ei, pe care erau înșirate litere una lîngă alta, ba chiar și cuvinte întregi. Îl deschise la prima pagină și-i arătă șiruri întregi de bețigașe drepte și încovrigate :

— Uite, asta a fost prima lecție ! Tu știi să faci așa ?

Ionica abia deschise și ea caietul ei alb, neînceput și luă creionul în mînă și în juru-i năvăliră mai mulți copii.

— Cum merge ? întrebă Tică, proptindu-se în pupitru.

— Ai mai scris ? o întrebă Gicu.

— Cîte litere ştii ? o întrebă, din spate, Tia, cocoţată pe bancă.

Ionica se înroşi. Acoperi caietul cu mîna. Niciodată nu ţinuse un creion în mînă.

— Are să meargă ! E la început ! se supără Marioara. Ce staţi şi vă uitaţi aşa ?

— Ie-te-te ! făcu Tică ridicîndu-şi sprîncenele. Şi ce-i dacă ne uităm ?

— Las' că-i arăt eu să scrie ! sări Gicu dintr-o dată, vrînd parcă să o dea la o parte pe Marioara. Tu nu te pricepi !

— Cum nu mă pricep ? se burzului Marioara, n-ai văzut că am luat zece ? Ce te amesteci ? Peste tot te vîri !

— Adică numai tu ai voie să vorbeşti cu ea ? îi strigă Tică, Marioarei.

— E ţîfnoasă ! zise Gicu.

Ionica se sperie că au să înceapă să se bată. Se uita la Marioara de parcă se ruga să-i lase în pace.

Şi tocmai atunci răsări printre ceilalţi Guguţă întinzîndu-i un măr :

— Ţine !

Ionica îi zîmbi :

— Mulţumesc ! şi rămase cu mărul în mînă, neştiind ce să facă cu el.

Se făcu tăcere, apoi Gicu îi apucă dintr-o dată caietul, hotărît, şi-l întoarse spre el.

— Asta e, că am să-i arăt cum se fac beţişoarele !

Dar Marioara i-l smulse numaidecît :

— Fugi de-aici ! Lasă-ne-n pace !

Cearta era gata să înceapă iar, cînd pe deasupra tuturor se auzi glasul Tiei :

— Mai bine i-ar arăta Iovan !

În banca de alături, Iovan stătea aplecat peste caietul lui şi scria liniştit, ca şi cum nimic deosebit nu se-ntîmpla în

clasă. Auzindu-şi numele, ridică puţin capul, se uită la ceilalţi şi surîse stînjenit :

— Să-i arăt eu ?

— Haide, îi zise Marioara, tu faci literele cele mai frumoase !...

Gicu nu se mai împotrivi. Se dădu la o parte să îi facă loc lui Iovan.

Acesta veni la Ionica şi se aşeză în bancă lîngă ea.

— Ia-o de la început, îi zise Tia, de la poziţia mîinii !

— Nu te amesteca ! se întoarse Marioara spre ea.

Iovan tăcut, aplecă puţin caietul spre stînga, puse mîna Ionichii deasupra, apoi îi luă el mîna şi începu să scrie cu ea : un beţişor, încă unul... drepte, frumoase !

— Vezi ce uşor e ? îi spuse ; acuma încearcă şi tu. Şi îi lăsă mîna. Dar el continuă să scrie lîngă ea : un beţişor Ionica, un beţişor Iovan.

— Straşnic, strigă Marioara.

Tică se aplecă mai tare peste bancă să vadă şi el, şi se ciocni cap în cap cu Tia, care se aplecase din spate. Începură să se certe.

— Grozav, zise şi Guguţă.

Veniră în jurul Ionichii şi ceilalţi din clasă. Se strînseră buluc la banca ei.

Ionica rîdea bucuroasă.

— Acum putem trece la cercuri, anunţă Iovan.

Dar tocmai bine intră pe uşă tovarăşa Adina.

— Ce faceţi aici ? întrebă ea.

— O învaţă să scrie ! răspunse grav Tică.

— Păi nu staţi toţi în jurul ei, că se sperie, spuse tovarăşa Adina.

— Uitaţi ce frumos a început să scrie, îi fîlfîi Marioara caietul peste ceilalţi copii.

Tovarășa Adina luă caietul, îl cercetă, apoi se uită la Ionica și zîmbi :

— Știi c-ai început frumos ?

Ionica rîdea de-a binelea, cu toată fața.

2

La ora prînzului, copiii se năpustiră pe poartă ca de obicei, care încotro.

Marioara și cu Iovan își continuau o ceartă care începuse din clasă.

— Toba ta nu cîntă, îi zicea Marioara lui Iovan, face numai așa : bum, bum.

— Dar face „bum" cum vreau eu, zicea Iovan, ia să auzi ! Poate să facă mai repede, mai încet, cum vreau eu !

— Și pînă la urmă tot numai bum, bum, rămîne !

— După toba mea poți să numeri... și să joci.

— Ei, să joci ! pufni Marioara făcîndu-și loc printre ceilalți copii !

— Sigur că poți să joci ! Eu am zis, da' tu nu crezi ! Se luă Iovan după ea înciudat.

— Cum să joci după tobă ? rîse Marioara.

Ionica ieși și ea cu ei. Ce-o mai fi și aia tobă ? N-a auzit niciodată.

— La revedere, Ionica ! fîlfîi Tică beretul spre ea în semn de prietenie.

— Tu o iei în sus ! Vino cu noi ! îi spuse Gicu.

— Sigur ! Sigur ! Vino cu noi ! tropăi bucuros Guguță.

Dar Marioara o luă numaidecît de mînă :

— Ionica vine cu mine ! zise ea hotărît, pornind repede în susul străzii.

— Bineînțeles că o ia Marioara ! Ce vă așteptați ? rîse răutăcios Tia.

Iovan veni după ele săltîndu-și cu amîndouă mîinile ghiozdanul din spate :

— Dacă nu spunea la abecedar că face bum, bum, habar n-aveai !

— Păi dacă e așa ! îi răspunse Marioara peste umăr, ad-o la școală și să vedem !

— N-o aduc la școală, că o iau băieții !

— Aduc și eu muzicuța !

— Pff ! Muzicuța, se strîmbă disprețuitor Iovan. Apoi se uită la ea neîncrezător : Zău o aduci ?

— Dacă-ți spun !

— Nu ți-e teamă că o strică băieții ?

— Păi am grijă !

— Dacă aduci muzicuța, aduc și eu toba !

— Foarte bine !

— Tu ce aduci, Ionica ? întrebă Iovan.

Ionica se uită la Marioara și se înroși. Ce să aducă ?

— N-ai o trompetă ? zise Iovan mai departe. Strașnic ar fi să aduci o trompetă ! Să vezi ce-ar mai ieși !

— Ce să iasă ! făcu Marioara aproape răstit, cu toba ta tot nu iese nimic !

— Lasă că vezi tu, se supără Iovan, să știi că nu-ți mai arăt să scrii frumos !

— Atîta rău ! Pot să scriu și fără tine ! Mi-arată Sanda ! Tu ai o soră mai mare ?

— Am și soră și frate ! rîse bucuros Iovan îndreptîndu-și spatele și săltîndu-și iară ghiozdanul.

— Și ce dacă ai ? se strîmbă la el Marioara, toba ta tot nu cîntă.

Ionica zise încet :

— Dacă vreți, eu pot să cînt din frunză !

— Din ce ? se miră Marioara.

— Din frunză, mă ? se miră și Iovan și se opri locului.

— Cum vine asta ? întrebă Marioara.

— Așa bine, răspunse Ionica.

— Ia o frunză și arată, o îndemnă Iovan.

Ionica se uită la frunzele de pe jos și dădu din cap :

— Nu din astea, din altele !

— Din care ?

— Nu știu. De pe cîmp !

— Nu minți ? o cercetă bănuitor Iovan.

— Cum să mintă ? se răsti iară la el Marioara. Și-apoi cînd ne arăți ?

— Păi... Ionica își roti ochii peste stradă și peste case și oftă : Aici nu pot ! Numai pe cîmp !

— Atunci ne arăți cînd mergem în zercuții ? ! întrebă Iovan.

— Excursii ! îl corectă Marioara.

— Totuna ! dădu din umeri Iovan. Spune, ne-arăți ?

— Ce-s alea ? întrebă Ionica.

— A zis tovarășa Adina, explică Marioara, că dacă sîntem cuminți într-o zi ne ia undeva la țară, pe cîmp...

— Adevărat ? făcu ochii mari Ionica, nevenindu-i să creadă.

— Cum sună cînd cînți ? întrebă Iovan.

— Așaa... ca păsările și dintr-o dată Ionica o strînse pe Marioara de mînă ; dacă mergem la cîmp, am să vă zic din frunză !

— Ia te uită ! se minunară amîndoi copiii, privind-o cu ochii mari.

Și Ionichii îi veni să rîdă. La țară toți copiii știu ce-i aia să cînți din frunză ! Dacă l-ar fi auzit ei pe nea Niță ! El putea să cînte chiar cu de-adevărat, numai așa ca ea !

Rămase cu ochii în lungul străzii !

Marioara și Iovan uitară să se mai certe din cauza tobei.

3

Dar beţişoarele făcute acasă nu ieşeau ca cele de la şcoală.

După ce mîncase în bucătărie, Ionica alergase în odaia mare, scosese repede caietul din ghiozdan şi se apucase să scrie aşa cum o învăţase Iovan.

Dar degeaba se căznea strîngînd creionul în mînă pînă o dureau degetele ; beţigaşele ieşeau iară strîmbe şi tremurate.

Tăbîrcă alerga pe sub picioarele ei şi o trăgea de fustă, chemînd-o în curte la joacă. Toată dimineaţa fusese plecată şi acuma nici nu se uita la el. Asta nu se mai întîmplase niciodată.

Ionica îl goni, ridicînd mîna ca şi cum ar fi vrut să-l bată.

— Mai tîrziu, Tăbîrcă ! Acum am treabă ! Nu vezi ?

Dar Tăbîrcă nu înţelegea. Gonea ca un bezmetic la uşă şi de la uşă la ea, şi iar la uşă, şi tot aşa.

Pînă la urmă Ionica se dădu jos de pe scaun, deschise uşa şi-l scoase de urechi afară.

— Să stai afară ! De ce nu mă laşi în pace ?

Tăbîrcă se aşeză cu capul pe labe, uitîndu-se la ea şi schelălăind încet.

Ionica închise uşa fără să-l mai ia în seamă. Se întoarse. Se aşeză iar la masă. Acum avea linişte.

Dar beţigaşele ieşeau tot strîmbe. Nu voiau să stea drepte şi pace ! Să-ţi vină să plîngi de necaz şi mai mult nimic !

Bunicul veni la ea :

— Nu vîrî aşa nasul în caiet ! Ai să-ţi strici ochii !

Îşi puse ochelarii şi se uită peste umărul ei.

Dar Ionica acoperi caietul cu braţul, ca atunci cînd se uitase Tică la şcoală.

— Nu, bunicule ! Te rog !

Atîta îi mai trebuia ! Pe deasupra să se mai uite și bunicul la ce face !

— Lasă că am plecat ! bombăni bunicul, scoțîndu-și ochelarii și dînd să iasă în grădină.

— Și... și... adăugă repede Ionica, stai dumneata cu Tăbîrcă ? Tare mai e și el singur, săracul !

— Bine, bine, dădu bunicul din cap, ieșind.

Școlărița se apucă iar de bețigașele ei. Porni din nou, cu toată grija, încet... și de teamă ce-i era să nu-i iasă pocite, îi tremura mîna așa de tare că liniile de pe caiet îi ieșeau tot mai tremurate.

Se ridică dintr-o dată în picioare, închise caietul și-l azvîrli cît colo, pe podele.

Și tocmai atunci, ca un făcut, apăru pe ușă tușa.

Ionica se sperie, se înroși și își lăsă capul în jos.

Tușa rămase în prag cu ochii la ea :

— Ce-i cu tine ? Ce făceai ? Nu cumva vreo poznă ?

Ionica se uită pe furiș la caietul de lîngă laviță. Numai de nu l-ar vedea.

Tușa închise ușa și își scoase pardesiul, pe care îl agăță în cuier :

— Te-ai apucat de carte ?

Ionica tăcea mereu, fără să se miște.

Tușa veni spre ea :

— Ai încremenit ? Ce-i cu tine ? și o zgudui de umeri.

Ionica ar fi rupt-o la goană.

— Cu cine vorbesc eu ? se răsti la ea tușa. N-auzi ce te întreb ?

— Da, tușă ! spuse Ionica.

— Ai de gînd să înveți și tu carte ca orice copil ?

— Da, tușă ! șopti iar Ionica.

Tușa dădu din umeri cu silă :

— Da, tușă ! Asta-i tot ce știi ! Ai să-nveți tu carte cînd m-oi face eu mitropolit !

Se prinse cu mîinile de masă și se uită la ea țintă :

— Ai făcut o poznă ! Se vede cît de colo ! Lasă că aflu eu ! Acum du-te la bucătărie ! Nu-mi sta pe cap ! Am treabă !

Şi se întoarse cu spatele la ea să se uite pe fereastră.

Ionica îşi închise cartea, îşi strînse creionul şi guma în penarul de lemn, alergă lîngă laviţă de unde ridică repede caietul azvîrlit, şi se repezi pe uşă, la bucătărie.

Acolo, dinaintea mesei pline de farfurii, străchini şi pahare, bunica ştergea vasele. Nu era nici un loc pentru Ionica.

Ionica se aşeză pe lada de lemne de lîngă fereastră cu capul în jos.

Bunica lăsă vasele baltă, cu ştergarul deasupra şi veni la ea :

— Ce-i, mamă ? şi arătînd cu capul spre sufragerie : ţi-a mai zis iară ceva ?

Ionica se chinuia să-şi înghită lacrimile.

— Haide, spune bunichii, o mîngîie bunica. Dacă nu-mi spui, să ştii că mă duc eu să întreb ce-a fost !

— M-a gonit, bîigui Ionica cu ochii înlăcrimaţi.

— Asta-i tot ? se mira bunica. Şi se uită la masa plină de vase ; numaidecît îţi fac loc să te aşezi aici şi-ţi faci toate lecţiile. Sărăcuţa de tine ! şi apoi mai trist : Nu mai pune toate la inimă.

Şi porni repede spre masă, să dea zor să termine vasele.

Cum era Ionica să-i spună că de fapt plîngea fiindcă nu-i ieşeau beţişoarele ?

4

Sanda şi Marioara stăteau la măsuţa lor de lecţii, faţă în faţă, fiecare vrînd să arate celeilalte cît este de ocupată. Sanda se apucase la şcoală să facă un album cu tot felul de vederi din toate colţurile lumii... Adunase de peste tot poze,

din jurnale vechi, ilustrate de la vecini, cărticele de la tutungerie... Umpluse cîteva pagini...

Marioara începuse să scrie cu cerneală. Şi era afurisit de greu ! Cînd zicea că merge mai bine, atunci se pomenea cu o pată drept în mijlocul caietului...

Auziră în odaia de alături o voce groasă întrebînd :

— Da unde mi-s fetele ?

Amîndouă săriră dintr-o dată de la masă şi năvăliră pe uşă :

— Tată !

Tatăl le cuprinse pe amîndouă în acelaşi timp cu mîinile lui mari şi puternice. Le săltă de la pămînt :

— V-aţi făcut lecţiile ?

— Făcut ! rîse Marioara prinzîndu-i-se de gît.

— Toată după-masa au stat cuminţi, nici nu le-am simţit, zise bunica aşternînd faţa de masă.

Tatăl o ridică pe Marioara pe umeri, purtînd-o prin odaie :

— Aşa ! Vezi ce mare eşti ?

Marioara începu să-l tragă de mustăţi :

— Mai sus, tată ! Mai sus ! Că n-ajung la tavan !

Tatăl o împinse mai sus şi Marioara izbi tavanul cu palma : Poc ! Şi se prăpădi de rîs şi de bucurie !

Sanda se învîrtea în jurul lor strigînd :

— Şi pe mine, tată, şi pe mine !

Dar Marioara se strîmbă la ea :

— Sanda e o urîcioasă ! Pe ea să n-o ridici ! Toată ziua învaţă ! Nu poţi de loc să te joci cu ea !

— Foarte bine, zise tatăl, lăsînd jos pe Marioara şi ridicînd-o acum pe Sanda.

Apoi se aşează obosit pe un scaun. Dar fetele tăbărîră pe el, şi se înghesuiră să se suie pe genunchii lui. Marioara se cocoţă pe stîngul, Sanda pe dreptul.

— Ei, rîse tatăl, noroc că nu mai am încă o fată ! De unde să mai scot un genunchi ?

— Uite că vine şi Mica ! le zise bunica isprăvind de aşezat masa. Şi tocmai atunci intră şi mama pe uşă, mică şi subţire, de

abia cu ceva mai răsărită decît fetițele ei. Se opri în prag, zîmbi :

— Iaca, am trei copii ! Nu-i așa, mamă ?

— Numai că unu-i cam uriaș ! rîse bunica.

Mama oftă gîndindu-se că avusese o consfătuire la școala unde era învățătoare și unde se discutase despre un copil care venea mereu bătut de părinți, fiindcă părinții amîndoi erau beți-vi.

Se duse la ei și îi îmbrățișă pe toți deodată și se făcu hărmălaie și rîset :

— Aoleu, Marioară, mă tragi de păr !

Bunica le strigă :

— Da' haideți, frate, la masă ! Se poate una ca asta ? Vă țineți de joacă ? Se răcește tocănița !

Poți să te împotrivești bunichii ? Mai cu seamă cînd ți-e o foame de lup ? Și cînd știi c-a pregătit o tocăniță așa cum numai ea se pricepe să pregătească pe lume ?

Dintr-o săritură fură toți în jurul mesei.

Se făcu o tăcere în care nu se mai auzea decît zgomotul furculițelor pe farfurie.

Bunica se uita la ei și zîmbea.

După puțin timp mama îl întrebă pe tata :

— Ei, ce mai nou pe la uzină ?

— Mereu sînt lucruri noi, îi zîmbi tatăl... Despre ce să-ți spun ? Astăzi mi-a vorbit Toader despre inovația lui, la boghiu ! Mi-a zis să-i dau o mînă de ajutor la sudură ! Mi-a zis și tovarășu Marcu...

— Asta-i altă inovație ? se miră mama.

— Da, alta, încuviință tatăl, m-ai întrebat doar ce mai e nou !

Și pînă să mai zică mama ceva, hop Marioara cu guriță :

— La noi în clasă a venit o fetiță nouă. Tocmai acum a venit. O cheamă Ionica. Șade cu mine în bancă !

— Fetița aia pentru care ai alergat zilele trecute să o cauți pe tovarășa Adina ?

Marioara se înroși aducîndu-și aminte cum se lovise de mama cînd să iasă din odaie. Și nici măcar nu se întorsese să-și ceară iertare !

— Da, da, zise Sanda și pentru ea.

— E dintr-un sat, nu mai știu cum îi zice, urmă Marioara, de pe malul Oltului... i-a murit tata și pe urmă și mama... și a luat-o de suflet coana Fira...

— Coana Fira... suflă mama speriată.

— Sărăcuța ! oftă bunica.

— Una care face zarvă la poștă ? întrebă tatăl.

— Ea e ! spuse încet mama.

— M-am dus și eu odată... înaintea mea era un băiat, așa... ca de vreo 14 ani ! Numai ce mă pomenesc că se răstește la el : „Pînă acum n-ai mai scris scrisori ? N-ai mai scris adrese ? Nu știi cum se scrie pe un plic ?" Băiatul nu zicea nimic ! Am zis eu și pentru el : „Stai, tovarășă ! Ia-l binișor ! Dacă ești aici, arată-i fără să te superi..." Ți-ai găsit să ai cu cine te-nțelege !

— Toată mahalaua o cunoaște, rîse Sanda.

— La piață cel puțin !... dădu din cap bunica...

— S-o vedeți pe Ionica, urmă Marioara, i-așa speriată ! Nu vorbește, nu se joacă... se uită la tine și tace... cînd a intrat mai întîi în clasă, ce credeți că a zis ? „Sărut mîna !" Începu să rîdă și să povestească repede. Are și un cățel : Tăbîrcă, fără coadă ! Și cu niște urechi lungi ! Și pe urmă, ieri, nici n-a mai vrut să vină la școală... și ne-am dus la ea... da' nu era acasă... era la tren... A fost și tovarășa Adina...

— Ce tot spui acolo ? întrebă tatăl, nu pricep nimic.

— Povestește frumos, o îndemnă mama.

Marioara se uită de la unul la altul, vrînd să mai zică ceva, dar rușinată, spuse numai :

— Asta e ! și oftă.

Sanda începu iar să rîdă. Mult mai rîdea Sanda asta !

Toată vremea rîdea, din te miri ce !

— Și ai fost pe la ea în după-amiaza asta ? întrebă mama amintindu-și iară de discuția de la școală pentru băiețelul bătut.

Marioara se uită la Sanda. Tăcu.

— De ce nu te-ai dus ? o mustră mama. Să vezi barem dacă și-a făcut lecțiile !

— I-a fost frică ! răspunse Sanda în locul ei.

— Cum vine asta ? se miră mama.

— De cine i-a fost frică ? se încruntă tatăl.

— Așa-i că de coana Fira ? zîmbi bunica.

— Da, șopti Marioara, frămîntînd în mînă un boț de pîine.

— Lasă pîinea, îi spuse mama. Ce era să-ți facă ? Ia te uită !

— Așa i-am zis și eu ! dădu Sanda din cap.

— Ce mai fetiță vitează am și eu ! păru supărat tatăl, întorcîndu-și capul ca și cum nici n-ar vrea să se mai uite la ea.

Marioara strînse buzele cu necaz. Zise dintr-o dată, hotărîtă :

— Am să mă duc mîine ! Mă duc neapărat !

Și apucînd un măr din mijlocul mesei, își înfipse dinții în el.

5

După masa de seară, tatăl lui Iovan se apucă să repare televizorul.

Nici nu terminase bine Daica, sora lui, să strîngă toate farfuriile, că el trase la o parte fața de masă cu ce mai rămăsese pe ea, așeză în loc cutia cea mare a televizorului și începu să-i desfacă cu o daltă placa prinsă la spate în cuișoare.

— Aaah ! se necăji Daica. Ce era dacă mai așteptai o țîră pînă sfîrșeam, bre ? Nici n-ai mîncat ca lumea, numai cu gîndul să repari mașinăria !

— Ei ! dădu tatăl lui Iovan din mînă, vîrîndu-și capul în cutia televizorului, încît tot părul numai din cîrlionți negri, mici și deși, îi căzu în ochi.

El niciodată nu vorbea prea mult. Daica și Iovan se obișnuiseră cu el să-l înțeleagă uneori numai dintr-un semn al capului sau al mîinii.

Se ridică suflînd supărat, își trecu o mînă prin păr și se aplecă iară.

Iovan se cocoțase pe un scaun lîngă el, sprijinindu-se cu coatele de masă, bucuros că are ce privi.

Tatăl se-apucă să înșire pe masă șuruburi, lămpi, bucățele de tot felul. Iovan nu-și lua ochii de la el. Își aduse aminte că acum aproape un an așa făcuse și el cu mașinuța care-o primise de ziua lui : o desfăcuse toată să vadă ce are înăuntru. Dar n-a mai știut să o facă la loc. A trebuit să vină tot tatăl să i-o repare.

Daica s-a dus cu toate vasele alături, în bucătărie, și-a dat drumul la apă să le spele.

Iovan luă o lampă mică de pe masă, o întoarse pe o față și pe alta.

— Lasă lampa ! zise tatăl fără să se uite la el ; acum o scapi jos și se sparge !

Iovan puse lampa pe masă necăjit. E băiat mare, merge la școală și tatăl lui îi vorbește tot ca unui copil mic, care nu e bun decît să spargă. Mai mult în ciudă, spuse :

— Tată, a venit la școală o fetiță nouă !

Tatăl nu răspunse.

— Da, urmă Iovan, o fetiță cu un cățel ! O cheamă Ionica. Și-apoi repede : I-am arătat să scrie !

Tatăl își ridică greoi capul spre el și spuse numai :

— Foarte bine ! Apoi luă în mînă o sîrmă, și începu să o răzuie cu briceagul la capăt.

Iovan tăcu privind la taică-său cum lucrează. „Cînd are să se facă și el mare, să se priceapă și el să umble așa ?..."

— Dă-mi șurubelnița ! îi zise tatăl ținînd o mînă în aparat și cealaltă întinzînd-o după șurubelniță.

Iovan se grăbi să-i pună șurubelnița în mînă și bucuros că putuse să-i fie de folos, începu iar să spună :

— Am să-i arăt mereu cum să scrie ! Şi să vezi, tată, că are să scrie foarte frumos !

— Cine ? întrebă tatăl, învîrtind de şurubelniţă.

— Ionica ! se amărî Iovan de întrebare. Şi pentru că tatăl nu mai spuse nimic, adăugă singur : Fetiţa care a venit acuma la şcoală !

— Da, da... dădu tatăl din cap, aşezînd ultima piesă în televizor şi închizînd la spate placa în cuişoare.

Iovan rămase cocoţat pe scaun, cu capul în mîini. Îi părea rău că tatăl lui terminase aşa de repede. Îi părea rău şi pentru că parcă n-ar fi auzit nimic din tot ce-i spusese despre Ionica.

Tatăl luă în braţe televizorul, îl aşeză la locul lui pe măsuţa de lîngă uşă, pe urmă veni la el şi-i puse mîna pe cap, zîmbindu-i :

— Hai la culcare, zgîmboiule !

Iovan apucă mîna puternică a tatălui în amîndouă ale lui, se azvîrli de pe scaun, şi porniră împreună către dormitor.

Tatăl strigă spre bucătărie :

— Netka, închizi tu lumina cînd termini, bre ?

De alături, vocea răspicată a Daicei se auzi :

— Da, da, nu stingeţi lumina ! Mai am treabă acolo. Noapte bună !

6

Ce mai ploaie !

Curgea cum se spune „cu găleata".

Stropii mari se pocneau de geamuri şi se prelingeau cu zgomot. Şi în curte era o lăcăraie cum nu s-a mai văzut.

Tuşa plecase cu noaptea în cap la Oficiul poştal.

Ionica era cu bunicul şi cu Tăbîrcă în bucătărie. Stătea dinaintea unei cesti cu lapte cald şi a unei bucăţi mari de

pîine. Nu mînca, se uita pe fereastră. Se gîndea la beţişoarele care nu-i ieşiseră de loc bine pe caiet, ieri.

— Sărăcuţa de tine ! o căina bunica, să pleci pe o vreme ca asta ! Parcă ce-o să-ţi facă dacă nu te duci ? Rafira n-o să ştie nimic ! Stai aici, cu buna, la căldură...

Ionica vîrî în gură bucata de pîine fără să zică nimic. Aşa mînca ea de parcă o făcea în silă.

Şi dintr-o dată se auzi o bătaie repezită la uşă. Tăbîrcă începu să latre.

— O fi vecina ! Ştie că a plecat Rafira, spuse bunica ştergîndu-şi mîinile de şorţul albastru pe care-l purta totdeauna la bucătărie. Of, ce-o mai fi vrînd ! Şi plecă cu paşi tîrşiţi.

Tăbîrcă se luă după ea.

Ionica rămase cu pîinea şi laptele dinainte, uitîndu-se pe fereastră.

Şi dintr-o dată năvăli în bucătărie Marioara, scuturînd în mîini o umbrelă mare, de două ori cît ea :

— Ce faci, Ionico ? Am venit să te iau ! Şi rîdea.

Tăbîrcă sărea pe ea de parcă o cunoştea de cînd lumea ! Iar ea îl mîngîie între urechi.

Ionica rămase încremenită cu pîinea în mînă.

— Vai de mine, fetiţa mamei, pe vremea asta... zise bunica cu glasul ei plîngăreţ.

— Nu ţi-ai băut încă laptele ? se miră Marioara. E tîrziu ! Şi noi avem prima oră citirea şi vreau să mai citesc puţin înainte de a intra tovarăşa Adina ! Haide !

Ionica sări imediat de pe scaun. Alergă să-şi caute surtucul tărcat.

— Bea-ţi laptele, îi zise bunica.

Dar ea n-o mai auzi. Îşi trase surtucul şi basmaua şi se repezi spre uşă cu Marioara.

— Laptele, laptele ! strigă speriată bunica venind cu ceaşca cu lapte în mînă după ea.

Marioara deschise umbrela şi porniră împreună, aproape alergînd.

Bunica se uita după ele, dar nu le putea vedea decît picioarele, ca beţigaşele, sărind peste bălţoace, sub o umbrelă care le acoperea de tot...

7

— Ce-i asta ? întrebă Ionica arătînd pe peretele clasei un carton mare, prins în cuie, plin de desene cu flori şi steguleţe, şi în mijlocul căruia fîlfîiau două coli de caiet prinse cu pioneze. Unul cu cuvintele : şcoala, poarta, drumul, altul cu scăderi la aritmetică.

— Asta-i gazeta de perete ! îi zise rîzînd Marioara.

— Ce-i aia ? întrebă Ionica.

— Tu n-ai mai văzut gazete de perete ? se miră Gicu.

Ionica se înroşi, dar Marioara începu să explice.

— Este aşaaa... gazeta noastră, unde scriem noi !

— Ce să scrieţi ? ! se miră Ionica.

— De toate ! începu să explice Marioara. Ia să vezi la alte clase : scriu despre ce e bine şi ce e rău la ei, despre sărbători, despre tot ce vor ! Ba fac şi desene ! În sala mare e o gazetă a şcolii întregi ! Şi pe urmă, în camera pionierilor e alta...

— S-o vezi pe cea din camera pionierilor ! zise Gicu mîndrindu-se că el ştie mai mult decît ceilalţi care nu intraseră pînă atunci acolo.

— Păi da' noi nu ştim să scriem ! le întoarse vorba Ionica.

— Ce dacă ? se oţărî Marioara, d-aia am şi pus foile astea de caiet ! Punem aici ce ştim pîn-acum... Da' ce crezi ? O să fie mult pînă să facem şi noi articole întregi ?

— Gicu de-abia aşteaptă ! zîmbi Iovan.

— Şi tu nu ?
— Ba şi eu !
Ionica nu mai spuse nimic.
Rămase cu ochii pe perete.

8

Tovarăşa Adina explica o lecţie nouă.

Cînd avea şi Ionica să ajungă să le înveţe pe toate din urmă ?

Tovarăşa Adina se întorsese cu spatele la clasă şi scria pe tablă o literă nouă, mare : H.

— Ziceţi şi voi : Ha, h...

Şi toţi copiii în cor :

— Ha, h !

Cînd să înveţe atîtea litere ? Să le ţină minte pe toate ? Prea sînt multe !

Ionica vedea bine că ceilalţi copii erau veseli. Totdeauna se bucurau cînd ajungeau la o lecţie nouă şi ea nu pricepea de ce-s aşa.

— Hai ! spuse tovarăşa Adina.

Şi toţii copiii în cor, aproape rîzînd :

— Hai !

— Hainâ ! urmă tovarăşa Adina.

Ionica zise şi ea împreună cu toţi „hainâ !"

— Horă ! adause tovarăşa Adina.

Şi Ionica se gîndi la hora ei din sat de duminica, la femeile cu ii şi fote colorate, ce chiuituri !... şi ce mai săltau şi se învîrteau flăcăii bătînd pămîntul...

— Deschideţi abecedarele, spuse tovarăşa Adina, la litera H.

Şi cînd îl deschise şi pe al ei, Ionica văzu o poză cu o horă ca la ea în sat. Şi rămase uitîndu-se la poză şi minunîndu-se.

Tovarăşa Adina începu să citească rar, cu grijă :

— „E duminică. Toată lumea e la horă.

Copiii urmăreau pe carte. Ionica vru să urmărească şi ea. Mai ales ea. Să urmărească cu degetul fiecare literă. Dar oricît se străduia şi oricît de încet şi răspicat citea tovarăşa Adina, nu putea. Ea nu cunoştea mai nici o literă.

Şi tovarăşa Adina continuă.

— Horia se uită la horă. El are haine noi. Acum se cîntă : Să jucăm hora pe loc, să răsară busuioc".

Ionica nu mai urmărea de mult pe carte. Rămăsese cu ochii pironiţi la tovarăşa Adina. Nu-i venea să creadă. Oare scria chiar aşa acolo ?

Tovarăşa Adina îşi ridică din carte capul şi întîlni ochii Ionichii. Zîmbi :

— Ionica, tu nu te uiţi pe carte ? şi apoi întrebă toată clasa : Ei, cine vrea să încerce să citească ?

Ionica începu să se foiască în bancă. Se uita la Marioara şi la ceilalţi copii. Toţi ridicau degetul să-i pună să citească. Ba unii se ridicau puţin din bancă şi se aplecau înainte ca să-i vadă mai bine, să-i aleagă pe ei.

Cum ar vrea şi ea să poată să citească !

— Ce-i, Ionica ? o întrebă tovarăşa Adina, vrei să încerci tu ?

Ionica se făcu roşie. Se ridică în picioare. Toţi copiii se uitau la ea. Cum să spună că nu poate ? Zise încet :

— E duminică !

— Mai tare, strigară copiii !

— Auzi, mai tare ! spuse şi tovarăşa Adina.

— E duminică, repetă Ionica uitîndu-se în jur. Şi apoi : S-au dus cu toţii la horă. S-a dus şi Horia...

Copiii pufniră în bănci.

— Ce tot zici tu ? se miră tovarăşa Adina, unde citeşti ?

Ionica tăcu. Lăsă cartea pe bancă. O podidiră lacrimile.

— Lasă, îi zise blînd tovarăşa Adina, venind la ea, dacă nu ştii încă să citeşti, nu e neapărat nevoie. Ai să vezi că în scurt timp ai să poţi şi tu să citeşti ca şi ceilalţi. Acuma hai să ascultăm pe altcineva. Spune tu, Iovan !

Ionica se aşeză jos. Îi era foarte ruşine.

Se uita la poza din carte cu horă.

Toţi copiii ştiau să citească ce scria acolo despre horă. Numai ea nu ! Numai ea nu ştia încă !

9

— Asta-i Ionica ?

Bunica Marioarei îi luă ghiozdanul din mînă şi o apucă de bărbie.

Pe uşă răsări capul Sandei :

— Ce ? A venit Ionica ?

Şi intră numaidecît în odaie, uitîndu-se la ea curioasă.

— Ce bine c-ai venit la noi ! îi zise bunica şi o sărută pe frunte.

Ionica se uită la Marioara. Ce însemna asta ? De unde o cunoşteau ?

Marioara zîmbea :

— Abia am adus-o ! Nu voia să intre !

— Aici eşti ca la tine acasă ! îi spuse bunica. Poţi să vii oricînd. Să-ţi faci lecţiile cu Marioara. Dacă n-o să ştiţi ceva, vă mai arată şi Sanda. Nu-i aşa, Sanda ?

— Sigur ! Sigur ! zise repede Sanda, învîrtindu-se în jurul Ionichii de parcă ar fi fost cine ştie ce ciudăţenie. Eu îi arăt totdeauna Marioarei să-şi facă lecţiile. Şi am să-ţi arăt şi ţie.

— Aşa ! Foarte bine ! încuviinţă bunica.

Ionica vedea bine că se bucurau fiindcă venise și fiindcă va sta cu ele, și se mira fără să știe ce să zică.

— Haide acum să-ți arăt unde e odaia noastră, unde ne facem lecțiile, îi zise Marioara trăgînd-o de mînă în odaia de alături. Sanda veni numaidecît în urma lor.

Odăița era mică, dar foarte îngrijită. Cu două paturi la perete, o sobă și o masă plină de cărți — masa de lecții. Mai avea un dulap și o sumedenie de poze pe pereți, cu copii, cu animale, cu vederi...

— Ia să vezi ce am aici, îi zise Marioara deschizînd dulapul și scoțînd dinăuntru două cutii mari care le lăsă pe podea în mijlocul camerei. Se așeză pe jos dinaintea lor și începu să scoată tot soiul de minunății : o păpușă cu cozi blonde și rochiță colorată, un ursuleț, o broască verde de tinichea, o pălărie de hîrtie, petice pentru îmbrăcat păpușa, o masă mică cu patru scaune și muzicuța.

Ionica rămase în picioare încremenită.

Sanda se sprijinise de masă, se uita și ea și rîdea.

— Haide, o îndemna Marioara pe Ionica, vino-ncoa' ! Ce-ai rămas așa în picioare ?

Ionica se așeză numaidecît pe jos, lîngă Marioara. Nu știa pe ce să pună mîna mai întîi. Nici nu îndrăznea să pună mîna pe orice-ar fi fost.

Marioara luă broscuța, învîrti o cheiță, apoi o puse pe podea și broscuța începu să sară prin odaie.

Ionica se luă după ea rîzînd :

— Sare ! Uite cum sare !

Sanda și Marioara se uitau la ea și rîdeau și ele.

Cînd broasca se opri, Ionica se întoarse spre Marioara și o rugă încet :

— Te rog, mai fă-o să sară !

— Dacă vrei, îi zise Marioara învîrtind iar cheia în stomacul broaștei, ți-o dau acasă, să te joci cu ea. Mi-o aduci mîine la școală !

Ionica rămase cu mîna la gură :

— Mi-o dai acasă ?

— Uite, zise Marioara, să te învăț cum să o învîrteşti !

Şi dintr-o dată, Ionica îşi aduse aminte de tuşa şi că-i zisese să nu cumva să stea cu copiii şi că după şcoală să vină acasă numaidecît. Sări în picioare.

— Eu plec !

— De ce pleci ? se miră Marioara.

— Abia ai venit, îi zise şi Sanda.

Marioara rîse :

— Tot îţi dau broasca, pînă la urmă ! Stai să vezi şi celelalte jucării !

— Nu d-aia, dădu Ionica din cap, da mă bate tuşa...

Marioara şi Sanda se uitară una la alta. Nu mai îndrăzniră să o oprească.

Şi Marioara îi puse broasca în mînă şi începu să învîrtească de cheie, repezit :

— Încearcă şi tu ! îi zise încet. Aşa-i că nu e greu ?

— Nu ! Nu e greu ! dădu Ionica din cap.

Apoi vîrî broasca în ghiozdan şi o luă la goană pe stradă.

— Unde fuge aşa, maică ? se sperie bunica.

— Acasă la ea, răspunse îmbufnată Marioara.

10

Vezi dar că te mai poţi ţine de lecţii cînd ai cu tine o minunăţie de broască de tablă ca aceea ! Ionica pornise de la şcoală nerăbdătoare să înveţe să citească în carte, dar, poftim ! Abia a terminat masa că l-a luat pe Tăbîrcă şi s-a dus cu el în dosul grădinii, acolo unde pămîntul e bătătorit.

Tăbîrcă la început n-a știut ce are Ionica în mînă, a crezut că vrea să se joace cu el ca de obicei, de-a prinselea și a luat-o la goană prin toată grădina. Dar Ionica îl chemă lîngă ea :

— Vino-ncoa', Tăbîrcă, să vezi ce n-ai mai pomenit !

Se așeză pe vine învîrtind cheia.

Tăbîrcă se apropie uitîndu-se la ea întrebător.

Ionica așeză broasca jos și broasca începu să sară : țop ! țop !

Tăbîrcă se uită mai întîi nedumerit, apoi se propti în labele dinapoi, ridică puțin din urechile lui pleoștite și începu să latre : ham, ham.

— Prostule, îi strigă Ionica, tu nu vezi că nu-i de-adevărat ?

Dar lui Tăbîrcă nu-i plăcea jucăria asta. Se învîrtea în jurul ei și se repezea să o muște, fără însă să îndrăznească să o atingă. Cu cît sărea mai departe cu atît îl sîcîia mai rău.

Ionica îl îmbrînci la o parte :

— Tu să nu pui gura pe ea ! Mi-a dat-o Marioara ! Atîta îmi mai trebuie, să mi-o strici !

Broasca nimeri într-un smoc de iarbă și se opri. Tăbîrcă se apropie cu grijă, fără să o atingă, și lătrînd mereu : ham, ham !

Ionica vru să ia broasca, dar cînd îl văzu stînd așa la o parte și lătrînd de zor se porni să rîdă :

— Ți-e frică ? Da ?

Și se prăpădea de rîs.

Atunci însă veni din casă tușa.

— Ce-i atîta de rîs ? se încruntă ea, ți-ai făcut lecțiile ?

Ionica luă repede broasca de jos și o ascunse la spate :

— Acum, tușă ! Numaidecît ! Mă jucam nițel cu Tăbîrcă !

— Joaca, după lecții ! spuse tușa, altfel te prinde noaptea și nu mai termini !

Ionica se îndreptă tăcută spre casă cu Tăbîrcă după ea.

Își desfăcu ghiozdanul și scoase dinăuntru abecedarul.

Dar tușa plecase. Și broasca rămăsese acolo, pe masă.

Și Ionica se trezi iar învîrtind de cheie și punînd broasca să sară pe masă. Țop, țop, drept pe caiet ! Țop ! De pe caiet peste creion, gata să alunece. Și țop ! mai departe pe abecedar. Ionica rîdea și sărea în jurul mesei. Încă o dată și încă o dată. O chemă și pe bunica : „Bunico, vino-ncoa' nițeluș !" Îl chemă și pe bunic. Stăteau acum toți trei în jurul broaștei și rîdeau.

Dar tocmai bine se întoarse și tușa ! Se opri în mijlocul camerei, încruntată :

— Ce-i aici ? Ce-i jucăria aia ?

Și drept în spatele tușei apăru și Marioara. De unde răsărise tocmai atunci ?

— Bună seara ! zise ea simplu.

Tușa se îndreptă spre ea mînioasă :

— Tu i-ai dat jucăria ?

Marioara se trase cîțiva pași spre ușă, speriată.

Tușa veni spre ea cu broasca în mînă :

— Vă țineți de drăcii, în loc să vă faceți lecțiile...

— Las-o, Firă, începu să se văicărească bătrîna, ca de obicei, poate și ea să se joace acolo... că lecțiile, tot să și le facă !...

— Ia-ți jucăria ! îi spuse coana Fira îndesat Marioarei, dîndu-i broasca.

— Eu... eu... tocmai venisem pentru lecții... îngăimă Marioara.

— Vezi, adăugă repede bătrîna, pentru lecții, Firo...

— Lecțiile și le poate face Ionica și singură ! N-are nevoie de ajutor ! Ai înțeles ? Asta e !

Marioara îi aruncă Ionichii o privire deznădăjduită.

Ionica se uită la ea cum se întoarce și pleacă. Oftă și se așeză la masă, dinaintea abecedarului deschis.

Bunicul își trase un scaun lîngă ea :

— Arată-i tu lu' bunicu ce-aveți de făcut și nu mai fi necăjită !

Cît își dorise să învețe !

Dar acum numai de asta nu-i ardea !

Începu să plîngă !

11

A doua zi, Iovan a adus toba la școală.

A adus și Marioara muzicuța.

Marioara nu prea știa să cînte din muzicuță. Da' i-a luat-o Tică din mînă și a încercat-o el cîntînd. „Pe umeri pletele-i curg rîu..." Asta o auzise la catirincă.

— Ia stai ! îl opri Iovan. Ia-o de la început ! Ionico, vino să auzi și tu !

Ionica alergă la ei.

Tică începu iar să-i zică din muzicuță și lîngă el, Iovan bătea în tobă : bum, bum.

Toți copiii se strînseră în jurul lor să asculte.

Așa mergea cu mult mai bine.

Începură cu toții să bată din palme după tobă. Ionica se trezi bătînd și ea din palme și rîzînd.

— Ia te uită ! se miră Marioara, știi că-i frumos ?

— Tu n-ai crezut ! îi zise Iovan. Acum vezi ? și spre Ionica : Îți place, Ionica ?

Ionica îi zîmbi cu bucurie. Numai Tia stătea la o parte, bosumflată, nu se știe de ce.

Gicu alergă să o cheme pe tovarășa Adina din cancelarie. Nici nu băgară de seamă cînd veni printre ei. Asculta și ea cu luare-aminte și le zise :

— Bravo, copii! Păi dacă știam vă propuneam pentru serbare! Chiar astăzi s-a discutat în cancelarie.

— Ce serbare? întrebară cu toții.

— Facem serbare?

— Cînd facem serbare?

— Serbarea pentru 7 Noiembrie, explică tovarășa Adina. Mai avem aproape o lună, dar ceilalți se pregătesc de pe acum. Ziceam că voi sînteți prea mici! Dar văd că nu! Uite, chiar astăzi am să vorbesc! Te pomenești că știți și niște poezii! Știe vreunul vreo poezie?

Cum să nu știe! Nu era unul care să nu știe. Și se înghesuiră care mai de care strigînd:

— Spun eu!

— Ba eu!

— Eu știu mai multe!

— Pe mine, pe mine ascultați-mă!

— Dacă-i așa, spuse tovarășa Adina, atunci să spună fiecare pe rînd. Și toți o să ascultăm și o să alegem pe cea mai frumoasă!

— Da, da, strigară copiii.

Începu Tia să spună „Țara mea":

„Am o țară ca-n poveste
Cu cununi de brazi pe creste..."

și o spuse de la un capăt la altul fără să se oprească de loc.

Cum termină, Tică sări să spună și el. Dar tovarășa Adina îl opri:

— Tu cînți la muzicuță! Doar nu vrei să spui și poezia pe deasupra! Mai lasă și pe altcineva.

Și-atunci spuse Gogu „Somnoroase păsărele", dintr-o răsuflare. Și toți copiii începură să rîdă, că o zicea de parcă păsărelele aveau de gînd să o ia la goană, nu să se culce!

Și așa pe rînd, fiecare copil zise cîte o poezie. Spuse și Guguță, cu toate că s-a încurcat și n-a mai ajuns s-o termine.

Numai Ionica stătea la o parte și nu se bătea de loc să zică și ea.

— Tu, Ionico, nu știi nici o poezie ?! o întrebă tovarășa Adina.

— Eu ce știu... dădu din cap Ionica, nu-s ca astea de aici !

— Dar cum sînt ? se miră tovarășa Adina.

— Așaaa... și Ionica ridică mîna să arate ceva ce nu înțelese nimeni.

— Ia spune, o îndemnă tovarășa Adina.

— Nu, zise Ionica.

— De ce nu ?

Ionica se uită în jur puțin speriată, pe urmă răsuflă adînc :

— Nu !

Copiii se strînseră în jurul ei :

— Hai, Ionico, spune !

— Ce-i aia ce știi tu ?

— Să auzim și noi !

Ionica vru să fugă.

O prinseră de fustă.

Ionica se uită la tovarășa Adina, dar aceasta rîdea.

— Acuma trebuie să spui și tu ! N-ai ce face !

— Și n-o să rîdeți ? întrebă cu bănuială Ionica.

— Nici de loc !

Ionica se mai foi și dacă văzu că n-are încotro, se încruntă, privi pe fereastră, și începu să zică încet și cîntat :

„Frunzuliță ca smiceana
Văzui frunza ca paraua
Și lăstaru ca undreaua,
...ca undreaua.
Îmi luai pușca și vergeaua
Și-mi apucai poteceaua
...poteceaua..."

Se opri. Se uită în jur. Zise scurt „gata !"

Copiii nici nu mișcau, darmite să mai și rîdă !

Se uitau unii la alţii şi nu ziceau nimic.

— Ce fel de poezie e asta ? întrebă Marioara.

— E de mult... explică Ionica pe gînduri.

— Asta-i poezie haiducească, ştii ? îi explică tovarăşa Adina.

— O fi, dădu din cap Ionica.

— Mai ştii şi altele ? o întrebă Tia.

— Da...

— Ia mai zii ! o îndemnă tovarăşa Adina zîmbind.

Ionica aţinti cu ochii vîrful piciorului, pe care-l mişca pe podea de parcă ar fi căutat o gînganie. Apoi îşi ridică deodată capul şi zise tare :

„Sus la munte, la poiană,
Este-un nuc cu frunza rară,
S-au strîns cucii toţi din ţară
Şi cîntă de se omoară,
Şi-aşa cîntă de frumos
De pică frunza pe jos.
La tulpina nucului
Cîntă mama cucului,
Şi mai jos de rădăcină,
Este-o pasăre străină :
Cînd începe a cînta
Frunza-n codru se usca,
Cînd cînta şi ciripea
Codru-n frunză că era.

Se opri iar. Dar de data asta copiii începură să strige :

— Mai spune ! Mai spune !

— Şi nu voiai să le spui de loc !

— Haide, mai zii ! o rugau copiii.

Ionica îşi prinse mîinile una de alta, privindu-i neîncrezătoare :

— Zău, v-a plăcut ?

Tovarășa Adina porni către catedră :

— Acum să ne mai vedem și de lecții, că trece ora spunînd poezii !

Copiii porniră fiecare la locul său în bancă, dar fără să o piardă din ochi pe Ionica. Se uitau la ea altfel decît pîn-acum, cu minunare. Și Ionica nu putea să nu simtă și ea asta, așezîndu-se cuminte lîngă Marioara. Și se miră.

12

În recreație, copiii se strînseră din nou în jurul ei.

— Eu știu cum e la țară, zicea Tică, nu mă duc vara la bunici ? Îmi dau lapte cald, de cum îl mulg de la vacă ! E pădure... cîmp... și păsări... și atîta soare ! Grozav mai arde soarele la țară !

— Da, da, zise Ionica, dînd din cap.

— Haide, povestește, o îndemnau copiii, și mai cum e acolo ?

— Frate-meu, ăl mare, începu Gicu, s-a dus astă-vară la secerat. A venit de-acolo negru de nu-l mai cunoșteam. A zis tata că o să mă lase și pe mine cu el la anu'.

— Taci, mă, strigară copiii, las-o pe ea ! Că vine de acolo ! Zii, Ionico !

— E așaa... făcu Ionica, și se gîndi la cîmp : da, e cîmp mare ! Cît vezi cu ochii ! Și oamenii seceră ! Și mama mea secera. Și seara venea acasă și puneam de mămăligă și mîncam. Ziua mă duceam cu copiii la apă, la Olt. Erau și copii mari...

Tăcu. Vedea copiii năvălind cu picioarele goale în praful drumului, strigînd-o să vină la Olt și făcînd o gălăgie de goneau toți cîinii din sat. Apoi Oltul sclipind în soare și curgînd

larg și domol la vale și zbenguiala din apă, rîsetele... Tăbîrcă... și mama strigînd-o... Pe urmă, către seară, cum veneau pe uliță cîrdurile de gîște de la baltă, teleap, teleap, apoi cireada de vaci de la izlaz... răscolind tot praful drumului... Și mai tîrziu, pe înserat, se aprindeau focurile în bătătură la fiecare casă, copiii cărau uscături și femeile făceau mîncare...

În nopțile cu lună stăteau pe banca de la poartă. Venea și nea Niță cu snoavele lui și baba Floarea, cu furca la brîu și lelița Maria răsucind la borangic, și...

Cum să le spui toate astea ?

Ionica rămase gînditoare.

Copiii se supărară :

— Nu spui nimic !

— Ce să spui, dădu din umeri Ionica, e altfel...

— Altfel, cum ?

— Nu știu ! și-i veni să plîngă.

— Sînt și secerători ? întrebă Iovan. Tăticul meu lucrează la fabrică la turnătorie și face combine, pentru cîmp !

— Sînt niște mașini mari... explică Gicu.

Ionica își aduse aminte dintr-o dată de mașinile noi care sosiseră în sat și într-o dimineață le scoseseră pe cîmp !

— Sigur că sînt și tractoare și combine, zise ea, toți copiii am alergat să le vedem. Duduie... și răscolesc pămîntul... Nea Niță a azvîrlit cu căciula după ele și chiuia ; mă, da astea muncesc cît zece boi deodată ! Așa a fost !

— Vezi, spuseră copiii, tu nu povestești nimic !

— Tăticul tău face combine ? îl întrebă Ionica pe Iovan, minunîndu-se.

— D-apoi, zise Iovan.

— Straşnic lucru face ! Știi ?

— Știu ! rîse el. Și eu am să mă fac tot așa cînd am să fiu mare !

— Și eu ? întrebă Ionica, eu ce să mă fac ?

— E destul și pentru tine ! rîse Marioara.

13

— Doi cu trei fac cinci ! Vezi ? E foarte ușor !

Marioara ridicase două degete și pe urmă alte trei, acum avea toată palma deschisă înaintea Ionichii.

Ionica își ținea buzele strînse. Numără degetele Marioarei :

— Unu, două, trei, patru, cinci !

— Eu știam asta dinainte de a merge la școală, spuse Marioara, știam de la grădiniță. Acolo ne jucam cu bobițe și număram. Și știu și de la piață, cînd cumpăram pentru mama pîine și brînză, și altele. Dacă n-aș fi știut să număr, cum să știu cîți bani să dau și cîți să-mi dea înapoi ?

— Pe mine nu mă lasă bunicii să merg în piață ! Zic că sînt prea mică !

Stăteau amîndouă în clasă, în bancă, după ce plecaseră toți copiii.

— Ionico, îi zise deodată Marioara, ce să facem să mă lase tușa ta să viu la tine ?

— Ce să facem ?

— Spune tu !

— Nu știu !

— Trebuie să mă lase !

— Da, trebuie !

— Cînd am venit atunci seara, cu tovarășa Adina, a zis că mă lasă !

— Da, așa a zis !

— Vezi !

Fetițele tăcură uitîndu-se una la alta.

— Lasă acum, zise într-un tîrziu supărată Marioara : patru și cu doi cît fac ?

— Patru și cu doi ? Ionica numără pe degete : patru, cinci, șase. Și dintr-o dată : Șase !

— Da, șase ! rîse Marioara.

— Dar acum ceva foarte greu : șase fără trei.

— Șase fără trei ? Foarte greu ! Ionica ridică o mînă și un deget de la altă mînă și începu să lase cîte unul în jos, numărînd : unu, doi, trei.

— Ei, cîte degete ți-au mai rămas ? întrebă nerăbdătoare Marioara.

Ionica numără :

— Unu, doi, trei, și cu teamă zise : Trei !

— Sigur că trei ! rîse Marioara.

— Trei am scos, trei mi-au rămas ! zise Ionica.

— Păi, sigur ! Trei și cu trei fac șase !

— Trei, zise Ionica, uitîndu-se la cele trei degete ridicate, și apoi ridică iar cîte unul : unu, doi, trei și iarăși s-au făcut șase degete ca la început și începu să rîdă.

— Ce-ar fi să vorbească tovarășa Adina cu tușa ta ? întrebă Marioara.

— Ce să vorbească ? se sperie Ionica.

— Să mă lase să viu la tine acasă !

— Așa ! se bucură Ionica. Bine !

— Îi spunem mîine dimineață ?

— Spune-i tu !

— Bine, se învoi Marioara, îi spun eu ! și ridicînd două degete : Doi și cu cinci cît fac ?

Atunci intră și Tia în clasă și se-nvîrti printre bănci :

— O-nveți să numere ?

— Vino și tu ! zise Marioara.

— Nu mai am loc ! pufni Tia, altădată făceam lecțiile împreună ! Acum stai numai cu ea !

— Tu de ce n-o ajuți ? se supără Marioara.

— Iaca, dădu din umeri Tia, n-ajunge să o înveți tu ? și porni către ușă.

Ionica rămase cu ochii după ea.

— Urîto, strigă după ea Marioara.

— Tu ești urîtă ! îi zise Tia și pocni ușa.

— Poftim ! se supără Marioara, las' că-i arăt eu ei ! Trebuie neapărat să vorbesc cu tovarășa Adina să viu la tine acasă...

14

Din ziua în care Ionica spusese poezia în clasă, tovarășa Adina nu le mai pomenise nimic despre serbare.

Dar toată școala se pregătea. Asta se vedea cît de colo, cu toate că nimeni nu voia să spună nimic.

După orele de după-masă, unii copii din clasele mai mari intrau în sala de serbare și se închideau acolo cu cheia. O fetiță grăsuță, cu părul scurt, negru și cu niște ochi de te sfredeleau, stătea la ușă și nu mai lăsa pe nimeni să intre.

Dar dacă rămîneai cumva la școală în orele acelea, să-ți faci cuminte lecțiile pe a doua zi, nu puteai să n-auzi dintr-o dată niște strigăte și bocănituri și care era limpede că veneau din sala de serbare, mai cu seamă că se auzea și pianul zdrăngănind și pian nu se găsea în toată școala decît acolo.

Curînd Tică și cu Gicu umplură clasa Ionichii de tot felul de zvonuri : ba că au fost văzuți intrînd niște copii cu perdele... ba altele și mai și ! Ei au căutat să se cațere pe fereastră și să se uite înăuntru, dar i-au prins și au primit o mustruluială de s-o țină minte toată viața !

Marioarei îi trecu prin minte o șiretenie. Într-adevăr, o luă pe Ionica de mînă și se duse drept la ușa închisă. Bătu. Ieși numaidecît dinăuntru fetița grăsuță, care închise repede ușa în urma ei.

— Ce vreți ? le întrebă ea răstit.

— O căutăm pe tovarășa Adina, pe tovarășa învățătoare a noastră, zise Marioara fără să se uite la ea și căutînd să intre.

Dar fetița stătea drept în față, cu mîna pe clanță și nu era chip de trecut pe lîngă ea.

— Nu-i aici ! îi răspunse ea tăios.

— Nu-i adevărat ! Trebuie să fie ! îi întoarse vorba Marioara. Am căutat-o peste tot ! Nu vrei să ne spui !

— Dacă zic că nu e, nu e ! le zise fetița grăsuță fulgerîndu-le cu privirea.

— Lasă-mă să mă uit ! îi zise Marioara.

— Nu e voie să te uiți !

Și tocmai atunci, înăuntru, începu să cînte pianul și un copil spunea ceva, fără să se înțeleagă bine ce spune.

Marioara tresări ! Ce-ar mai fi dat-o pe fetița grăsună la o parte ! De-ar fi crăpat măcar puțin ușa ! Numai atît ! Doar cît să-ți poți azvîrli o dată privirea ! Dar ți-ai găsit !

În vremea asta Ionica stătea nemișcată și se uita țintă la fetiță.

Aceasta începu dintr-o dată să strige :

— Lasă că știu că vreți să vedeți ce facem înăuntru ! Nici vorbă de tovarășa Adina ! Sînteți niște curioase, asta sînteți ! Ia să plecați numaidecît de aici că altfel mă duc să vă spun la cancelarie ! Așa, să știți ! Și pac ! ușa în nas.

Marioara și Ionica rămaseră pe coridor să se uite una la alta. Dinăuntru se auzea mereu pianul cîntînd așa de frumos, așa de departe.

— De ce nu ne lasă să ne uităm ? se necăji Marioara.

— O fi zicînd că sîntem prea mici, își dădu cu părerea Ionica.

— Le arătăm noi prea mici ! pufni Marioara. Și o apucă de mînă pe Ionica. Hai să-nvățăm !

15

Într-o dimineață, Ionica ajunse devreme de tot la școală. Marioara nu venise încă. Venise numai Iovan și alți doi, trei copii. Se așeză în bancă și începu să-și desfacă ghiozdanul.

— Cum merge cu scrisul ? o întrebă Iovan.

— Merge ! dădu Ionica din cap înroșindu-se.

Iovan se apropie de banca ei și întinse mîna :

— Arată caietul ! Vrei ?

— Nu, se sperie Ionica, lasă !

— De ce ? se miră Iovan.

Și dintr-o dată se miră și Ionica : „De ce spusese nu !" Scoase caietul și i-l arătă.

Iovan îl luă, îl deschise cu grijă ca pe un lucru de mare preț și se uită cu atenție, încruntîndu-se...

— Asta nu, nu e bine ! Vezi ? E strîmbă !

— Văd ! zise necăjită Ionica.

— Dar asta e bine ! Vezi ce frumos e aici ? E foarte frumos !

Ionica se uită și ea și zîmbi.

— Pe „m" îl faci bine ! „A" nu e încă bine ! Nici „r"...

— Pe „a" n-am să pot niciodată să-l fac ! zise Ionica necăjită.

— Nu spune, n-am să pot ! o dojeni Iovan, tata zice să nu spui niciodată așa ! Totul se poate încet, ia să vezi... Și se așeză lîngă ea :

— Uite cum să-l faci pe „a". Așa : întîi o liniuță în sus, pe urmă cercul și liniuța în jos...

Atunci veni și Marioara.

— Aha, v-ați apucat să scrieți...

— Ionica are să scrie frumos ! îi zise Iovan.

— Bineînțeles ! spuse și Marioara.

Dar Tică nu-i lăsă să continue : Năvăli în clasă și se duse la Marioara, glonț :

— Trebuie să-mi dai muzicuța ! Trebuie să mi-o dai mie !

— Ce tot spui ? se miră Marioara gata să se supere.

— Așa ! Chiar așa ! Am întîlnit-o pe drum pe tovarășa Adina și a zis să cînt la serbare cu muzicuța ! Eu n-am muzicuță ! Eu am numai fluier !

— Nici nu mă gîndesc ! îi zise Marioara și se uită la el ridicîndu-și un deget amenințător, dar dacă-i pentru serbare...

Copiii năvăliră cu toții în jurul lui Tică și nu-l lăsară să mai vorbească cu Marioara.

Crezuseră că tovarășa Adina uitase de tot de serbare și nu îndrăzneau s-o întrebe. Așa că acum se porniră să facă larmă :

— Spune tot ! Ce-a mai zis de serbare ?

— N-a mai zis nimic ! le răspunse necăjit Tică și porni la locul lui, din fundul clasei.

— Las' că o întreb eu, hotărî Marioara, tot trebuie să-i spun ceva despre Ionica.

Tia își scoase cu grijă cartea și creionul pe bancă. Se uită încruntată spre Ionica.

— Și n-a zis, strigă Iovan lui Tică, să viu și eu cu toba ?

Tică nici măcar nu se întoarse spre el.

Iovan lăsă caietul Ionichii și se duse la Tică :

— Și tu n-ai zis să cînți cu mine ?

— Ce-a mai zis, mă, despre serbare ? strigară și ceilalți... De ce nu vrei să vorbești ? Faci pe încrezutul ? strigă Chiru vorbindu-i din senin.

Tovarășa Adina intră pe ușă și se făcu tăcere.

Iovan se repezi printre ceilalți copii să ajungă în banca lui din față.

— Ionica și cu Tia, spuse tovarășa Adina, azi după-masă, după orele de școală, să vină în sala de serbare.

Toți copiii rămaseră încremeniți cu nasurile în vînt, neputînd să-și creadă urechilor.

Tovarășa Adina zîmbi :

— Ați auzit ce-am spus ?

— Da, tovarășă învățătoare ! spuse Tia ridicîndu-se în picioare.

— Dar ne lasă ?

— De ce să nu vă lase ? se miră tovarășa Adina.

Din fundul clasei Tică strigă :

— Nu dă voie la nimeni acolo !

— Nu vă dă voie ca să nu faceți zgomot ! spuse tovarășa Adina, că acolo se repetă ! Dar pe voi două are să vă lase ! și adăugă după puțin : Spuneți că v-am chemat eu !

Copiii începură să șoptească între ei în bănci.

Și Ionica se înroși de emoție și rămase așa, în picioare, fără cuvînt.

— Poți să te așezi ! îi spuse tovarășa Adina, pregătindu-se să înceapă lecția. Dar Tică se ridică în picioare :

— Vă rog, spuneți-i dumneavoastră Marioarei de muzicuță, că ea nu mă crede !

— Tică, îl amenință tovarășa Adina, cînd ai să te înveți și tu să fii cuviincios ? Cînd ai de spus ceva, ridici frumos mîna și aștepți să te întreb. Și, în general, lucrurile astea le vorbim în recreație...

Tică se așeză jos bosumflat. Guguță se uita la el rîzînd și asta îl necăjea și mai rău. „Auzi, cuviincios ! Adică să fii așa ca Iovan, mereu tăcut și liniștit ? Să știi totdeauna cum să vorbești și ce să spui... N-o să poată niciodată ! Cum face Iovan să fie așa ?"

Dar gîndurile îi fură întrerupte numaidecît, căci tovarășa Adina îi spunea Marioarei :

— Să-i dai chiar mîine muzicuța lui Tică ! Să repete cu Iovan ! Nu vrei să i-o dai ? Am vorbit și cu tovarășa instructoare...

Și Marioara :

— Da, am să i-o dau !

De bucurie, Tică uită tot necazul dinainte.

Și Marioara adăugă :

— Aș vrea să vă mai spun ceva !

— Spune ! o îndemnă tovarășa Adina.

— Tușa Ionichii nu mă lasă să mă duc la ea !

— Cum se poate ? se miră tovarășa Adina. De ce ?

Marioara se uită la Ionica. Nu putea să-i spună de broscuță. Nu îndrăznea. Tăcură amîndouă.

— Bine ! făcu tovarășa Adina. Am să trec pe la ea, să vorbim. Acuma începem ora ! Cine știe ce am avut pe astăzi ?

16

Nici nu s-au terminat bine orele în după-masa aceea că Ionica a și alergat în sala de serbare.

Tia, bineînțeles, era cu ea.

Veni și Marioara cu ele. Nu scoaseră nici un cuvînt tot drumul.

Ușa stătea deschisă, iar înăuntru nu era încă nimeni.

Năvăliră toate trei în sală, se plimbară dintr-o parte în alta, printre băncile frumos aliniate, prin fața scenei deschise și pe care nu se găsea decît pianul, ca totdeauna. Nu era nimic deosebit.

Degeaba se uită Marioara prin toate colțurile, pe după perdeaua scenei, pe sub bănci, nu găsea nimic care să-i atragă atenția și să aibă ce povesti după aceea.

Și iată și o droaie de copii, sosind în goană, vorbind tare și rîzînd ! Și printre toți... fetița grăsuță !

— Ce-i cu voi aici ? Aha, v-am prins ! Acuma chiar că vă duc la cancelarie ! Toţi copiii se strînseră în jurul lor.

— Tovarăşa Adina a spus să venim ! se semeţi Tia.

— Nu-i adevărat ! zise fetiţa, las' că vă cunosc eu ! Astea două n-au mai fost şi zilele trecute ? Şi le arătă pe Ionica şi Marioara. Copiii se uitau la ele gata să pufnească în rîs.

— Şi ce dacă am fost ? se înciudă Marioara uitîndu-se la toţi cu supărare.

— O fi chemat-o, dacă zice ea ! spuse un băietel dintr-a II-a.

— Haideţi la cancelarie !

Ionica îi şopti Marioarei :

— Acuma ce-o să păţim ?

— Voi nu păţiţi nimic ! îi răspunse Marioara. Dar eu plec ! Tia se întoarse spre fetiţa grăsună : Hai la cancelarie !

Ieşiră valvîrtej toate patru din sală, lăsîndu-i pe ceilalţi copii să se uite după ele.

N-apucară însă să se depărteze prea mult că tocmai venea înspre ele tovarăşa Adina cu directorul şi instructoarea de pionieri. Marioara rămase locului. Fetiţa grăsună le ieşi înainte :

— Uitaţi ! Le-am găsit în sală. Spun că le-aţi chemat dumneavoastră.

— Sigur că le-am chemat, zîmbi tovarăşa Adina. Veniţi înăuntru ! Vino şi tu, Marioara !

Fetiţa grăsună nu mai putu să spună nimic. Intrară în sală împreună cu tovarăşa Adina.

Ceilalţi copii în vremea asta, se apucaseră să care pe scenă scaunele, pe care le aşezau în fel şi chip, ciondănindu-se : „mai încolo ! ba nu, mai încoace !"

— Nu faceţi atîta zgomot ! le spuse tovarăşa instructoare, care era o fată tînără, ceva mai răsărită decît ei şi apucă scaunele din mîinile lor aşezîndu-le ca pe scenă.

Directorul se aşează pe un alt scaun din faţa scenei şi o chemă pe Ionica lîngă el :

— Mi-a spus tovarășa învățătoare că știi niște poezii frumoase. Vrei să mi le spui și mie ?

Tovarășa Adina se așezase lîngă el și o privea pe Ionica zîmbind.

Copiii de pe scenă însă nici nu o vedeau. Făceau mai departe hărmălaie.

— Nu, tovarășe instructoare, să vedeți, n-am găsit pălărie...

— Eu am găsit acasă niște blană veche. Pot să-mi fac coadă cu ea ?

— O să avem și dulceață de-adevărat ?

Marioara era numai ochi să vadă ce se întîmplă pe scenă.

Ionica se uita la părul cărunt al directorului, la ochii lui liniștiți, în adîncul cărora lucea o lumină.

— Hai, Ionico, spune ! o îndemnă tovarășa Adina.

Și peste toată larma, Ionica începu să spună poezia care-o știa din satul ei :

— Sus la munte la poiană...

În curînd însă, cei de pe scenă o acoperiră, se răsturnă un scaun, un copil începu să țipe...

Ionica se opri. Abia acum se întoarse și ea să se uite pe scenă.

— Da' faceți odată liniște ! spuse directorul cu voce tare.

Copiii tăcură strîngîndu-se în jurul instructoarei.

— ...și cîntă de se omoară... continuă Ionica. Dar mai departe nu-și putea aduce aminte. Mai zise o dată și tot nu reuși...

O podidiră lacrimile.

— Lasă, îi zise directorul, văd eu că e frumoasă poezia ta, dar trebuie să o repeți de atîtea ori, pînă cînd să nu te mai încurce nimic... orice zgomot... Înțelegi ?... Doar ai s-o spui în fața a mulți, mulți oameni. Ce te faci ?

— Am zis-o toată în clasă, șopti Ionica cu lacrimile în gît.

— Știu, știu ! zîmbi directorul, veniți mîine amîndouă în cancelarie ! Acolo e liniște ! Am să vă pot asculta mai în

tihnă! Și se întoarse spre tovarășa Adina: Să vină și copiii care cîntă...

Tovarășa Adina încuviință din cap, spunînd Marioarei și Ionichii:

— Acum puteți să vă duceți acasă!

17

Și peste cîteva zile, într-o după-masă, tovarășa Adina veni iară la Ionica acasă. Nu mai fusese de aproape o lună și ceva, cînd o adusese de la șinele trenului.

Tușa nu se bucură cînd o văzu intrînd pe poartă.

— Ce-o mai fi vrînd prăjina asta? îi spuse Ionichii. Și apoi du-te în bucătărie! Lasă-mă să vorbesc cu ea!

Ionichii îi tresări inima. Știa bine de ce venise.

Tușa cu tovarășa Adina se închiseră în odaia mare și stătură mult de vorbă împreună. Ionica rămase în bucătărie. Îl luă și pe Tăbîrcă să nu fie singură și se-apucă de lecții, dar începu să vorbească cu cîinele:

— Vai, Tăbîrcă, ce i-o spune?

Tăbîrcă nu părea prea speriat de ce puteau vorbi tușa și tovarășa Adina. Dimpotrivă, dacă din cauza asta Ionica mai stătea puțin și cu el de vorbă, ca pe vremea cînd nu mergea la școală și nu avea atîtea lecții de făcut, asta era chiar o bucurie. Își lăsă urechile mai în jos ca de obicei și începu să dea din sfîrtocul lui de coadă retezat.

— Bag de seamă că puțin îți pasă! îi zise înciudată Ionica, se vede că nu știi că e vorba de venirea Marioarei aici!

Tăbîrcă clipi bucuros de atîta atenție și răsuflă scurt, cu gura deschisă, ca să-și arate în felul ăsta nerăbdarea de-a o mai auzi pe Ionica spunîndu-i ceva.

— Nu-i așa că are s-o lase ? Ce zici ? Bineînțeles că are să o lase !

Tăbîrcă dădu semn că așa credea și el. Ionica zîmbi.

— Nu-i așa că Marioara este o fetiță minunată ?

Tăbîrcă era de aceeași părere. Ionica știa asta fără să-i mai spună el.

Dar se înciudă :

— Uf, de ce-o fi stînd așa de mult de vorbă ? Ce i-o fi spunînd ? Asta nu-i a bună ! Tu crezi, Tăbîrcă, măi, că asta e de bună ?

Și fiindcă se necăjise Ionica, Tăbîrcă se necăji și el, deși nu știa de ce. Își lăsă capul în jos, răscolind cu o labă în dușumea.

Ionica se sculă de la măsuță, se duse să se plimbe prin fața ușii care dădea în odaia mare și o întredeschise fără zgomot. Se vedeau înăuntru tovarășa Adina și tușa. Ionica nu putea auzi ce spun și o luă la goană să n-o vadă că se uită la ele. Tăbîrcă veni după ea.

Ionica se întoarse la măsuță, oftă și căută să-și vadă de lecții. Tăbîrcă se culcă la picioarele ei.

Ți-ai găsit însă să aibă tihnă ! Iar sări în picioare. Iar se duse să arunce o privire în odaie. Tușa cu tovarășa Adina erau la fel, nemișcate.

— Tăbîrcă, nu mai pot ! Dac-aș intra peste ele ?

— Nu se poate, îi spuse speriat Tăbîrcă cu ochii și cu urechile. Nici nu era nevoie să i-o spună ! Asta o știa Ionica foarte bine ! Ce să caute acolo ? Ar fi dat-o afară numaidecît !

Își înfundă nasul în caiet și se-apucă să scrie : 2+5=7. Ca să fie sigură, începu să numere pe degete. Chiar atîta făcea ! Se bucură și scrise mai departe : 3+4=... Parcă fac tot 7 ! Cum se poate ? Și doi cu cinci și trei cu patru fac tot șapte ! Ionica numără iară pe degete și-i ieși și acum la fel ! Ce caraghios ! Doi cu cinci fac tot 7, ca și 3+4 ! Pe urmă se gîndi că și 6 cu 1 trebuie să facă tot șapte... încercă pe degete ! Chiar așa ! Ce mai face șapte ? Încercă pe degete cu fiecare

număr pe rînd 1 cu 6, 2 cu 5, 3 cu 4, pe urmă cînd ajunse la 4, văzu că o ia tot aşa îndărăt 4 cu 3, 5 cu 2, 6 cu 1 ! Dar asta era nemaipomenit ! Ionica rămase cu cele două mîini resfirate dinaintea ochilor ! Uită şi de Tăbîrcă şi de tuşa şi de tovarăşa Adina.

Tăbîrcă adormise de-a binelea.

Ionica tocmai voia să se apuce să vadă acum cît cu cît fac 8, cînd din odaia mare, glasurile crescură şi în prag răsăriră tuşa şi tovarăşa Adina, uitîndu-se la ea.

Ionica lăsă aritmetica baltă şi porni cu teamă către ele.

Tăbîrcă se trezi şi el şi alergă gudurîndu-se în jurul tovarăşei Adina.

Tuşa avea o faţă supărată. Se uită la Ionica într-o parte, pe sub sprîncene şi-i azvîrli repezit :

— Dacă vrei să ţi-o aduci pe Marioara aici să faceţi lecţiile împreună, n-ai decît ! Pot să vie şi alţi copii ! Numai să vă ţineţi de lecţii, nu de jucării şi de vorbă ! Ai înţeles ?

Poate-ar mai fi spus ceva. Dar se opri uitîndu-se la tovarăşa Adina.

Tovarăşa Adina zîmbi către Ionica şi Ionica sub privirea ei se linişti deodată. Se gîndi : „De ce oare m-oi fi temut eu atîta ? Bineînţeles că ea nu putea decît să termine cu bine !" O privi cu încredere şi bucurie. Şi tovarăşa Adina îi zîmbi cu drag şi plecă.

18

Dar mai curios a fost că după plecarea tovarăşei Adina, tuşa veni în bucătărie, se învîrti puţin fără să spună nimic, apoi se aşeză pe scaunul de lîngă lada cu lemne şi rămase nemişcată cu ochii pe fereastră.

Bunica rezemase pe speteaza a două scaune o scîndură lungă pe care întinsese o cîrpă și călca. Părea că nici n-o vede pe tușa.

Ionica se făcea că e atentă la lecții, dar de fapt se uita mereu la tușa. Nu înțelegea de loc de ce stătea acolo nemișcată. N-o mai văzuse niciodată așa. Îi era teamă. Ar fi vrut să vorbească cu bunica, să-i spună ceva, ca să rupă tăcerea, și nu îndrăznea.

Într-un tîrziu tușa oftă, ca și cum s-ar fi întors de foarte departe, își lăsă ochii peste Ionica.

— De ce stai să-ți faci lecțiile aici ? o întrebă. Poți să te duci în sala mare. Nu mai e nimeni.

Ionichii i se păru că glasul tușei nu era cel de mai înainte.

Și se vede că și bunichii i se păru ciudat glasul acela că-și ridică ușor capul de deasupra rufelor și se uită la ea.

Ionica începu să-și strîngă cerneala și caietele.

Tușa porni către ușă. Din prag se întoarse și o întrebă pe Ionica așa, ca în treacăt :

— Unde stă învățătoarea asta a ta ? La numărul 80 ?

— Știe Marioara ! zise Ionica încet.

— Bine ! Lasă ! dădu din mînă tușa. Și ieși.

19

Tovarășul director o luase pe Ionica de mînă, o așezase lîngă el, în cancelarie, în picioare și o pusese să-i spună poezii.

La o parte stătea tovarășa Adina, pe un scăunel, și alături, unul lîngă altul, nemișcați, Tia, Tică și Iovan. Se uitau toți la ea.

Dincolo de fereastră, dincolo de ușa închisă, copiii alergau și strigau. Dar de-abia se auzeau, ca foarte departe.

Și Ionica începu să spună poezii. Și spuse atît de multe cîte nici ea nu știa că știe. Poezii și cîntece și chiuituri și ghicitori.

Niciodată nu le mai spusese. Dar la horă, la muncă, pe cîmp, sau acasă cînd începea să cînte mama ei, rareori, dar atît de frumos, se așeza la o parte și asculta, asculta. Nu știa nici ea că le va ține minte...

Iar acum, ca să le spună, le rupea din ea încă nedesprinse bine de amintirea Oltului, curgînd larg spre vale, printre cîmpii, printre păduri, cu aria, cu toate casele și fîntînile și horele în asfințit de soare! Îl vedea pe nea Niță, rîsul lui, ochii lui, cînd își dădea căciula pe spate și chiuia... și dada Leana, la glasul căreia răsunau toate zările, și copii fugărindu-se și trăgînd-o de mînă, și mama, printre toți, peste toți, într-una... cu broboada ei cernită, rezemîndu-se în prag cu ochii departe, hăt! peste apă... sau trebăluind prin casă... chemînd puii la mălai și grăunțe...

Toate astea le spunea încet directorului bătrîn, aplecat asupra ei, ca și cum i-ar fi povestit tot sufletul...

Uneori se-ncurca, nu-și mai aducea aminte, se-nroșea, își încrețea fruntea... Acum, că toate astea îi veneau pe buze, ar fi vrut să fie exact așa, pînă la capăt... o supărau uitările... o dureau...

Cînd se oprea, directorul îi spunea încet:

— Lasă! Mai știi și altceva?

Tovarășa Adina zîmbea ca de obicei.

Ceilalți copii o priveau încremeniți, cu ochii lor mari.

Ionica trecuse prin minte mai toată viața ei de-acolo de departe din sat! Încercă să-și mai amintească ceva și nu mai găsi nimic... Spusese tot...

Directorul își trase scaunul lîngă birou și începu să vorbească ceva cu tovarășa Adina.

Ionica se uita la ei, dar nu înțelegea ce spun. Era ametită! Niciodată, niciodată nu mai spusese lucrurile astea... Cum se întîmplase?

20

Ionica stătea, ca de obicei, după-masă, să se necăjească cu literele și cifrele. Cînd, auzi pe cineva strigînd-o afară :

— Ionicoo !

Mai întîi nu-i veni să creadă. Niciodată n-o mai strigase cineva.

Apoi o luă la goană spre grădină.

Dădu cu ochii de Marioara și Iovan, care-i făceau semn cu mîna și rîdeau dincolo de portiță.

Se duse să le deschidă.

— Ei, a fost tovarășa Adina pe aici ? o întrebă Marioara. Ne lasă să intrăm ?

— Vă lasă ! îi licăriră ochii Ionichii de bucurie.

— Uite, l-am luat și pe Iovan ! zise Marioara intrînd în curte. Asta ca să-mi dea curaj !

Tăbîrcă începu să alerge printre picioarele copiilor mai, mai să-i trîntească.

— Matale, Tăbîrcă, ce păzești aici ? îl apucă Iovan de urechi.

— O învață pe Ionica să-și facă lecțiile, explică Marioara.

— Dac-ar fi după el, rîse Ionica, aș sta numai de joacă !

Dar lui Tăbîrcă nici nu-i păsa ce spuneau despre el. Alerga mereu și le sărea în brațe.

— Nu te poți înțelege cu el ! zise Ionica.

Intrară în casă, unde dădură peste tușa în mijlocul camerii, privindu-i tăcută.

— Bună seara ! spuseră Marioara și Iovan, aproape într-un glas și cu oarecare teamă.

— Bună seara ! le răspunse tușa și ieși.

Copiii se strînseră în jurul mesei, unde caietul și cartea Ionichii stăteau deschise arătînd că pînă atunci lucrase acolo.

— Ne-apucăm de lucru ? întrebă Marioara.

De pe pragul casei, Tăbîrcă se uita la ei răsuflînd repede, cu limba afară de-un cot.

Iovan se duse să închidă uşa şi cu ocazia asta îl mai trase puţin de urechi, în semn de prietenie.

— Ce să facem mai întîi ? zise Ionica.

Marioara se uită în abecedar :

— Hai să citim !

— Bine, încuviinţă Ionica.

Iovan veni lîngă ele şi-şi trase un scaun să fie mai aproape şi să se poată uita şi el în abecedar.

— Citeşti tu, Iovan ? îl întrebă Marioara.

— Citeşte tu ! îi zise Iovan.

Şi Marioara începu să citească rar fiecare cuvînt :

— Noi sădim pomi ! Gogu sapă !

— Las-o să zică şi ea ! spuse Iovan.

— N-o-o-i, zise şi mai rar Ionica, să-ă-di-im...

Marioara îşi ridică dintr-o dată capul din carte :

— Să vezi, la primăvară o să ajutăm şi noi la grădina şcolii. Sanda anul trecut a plivit şi a semănat şi să vezi ce curte frumoasă e la şcoala lor !

— Aşa ? făcu mirată Ionica uitîndu-se la ea.

— Dar acum să citim ! zise Iovan, şi Ionica urmă :

— Sădim to-to-mi !

— Ce sădim ? se speriară deodată şi Marioara şi Iovan.

— Pomi, spuse repede Ionica.

— Aşa, dădu din cap Marioara ca o profesoară adevărată.

— Acum nu ştiu ce e asta, care vine, zise Ionica.

— Ce ? întrebă Marioara vîrîndu-şi cu Iovan capul în carte.

— Ăsta-i „G" zise Iovan.

— „G", repetă Ionica, apoi zise încet : Lăsaţi-mă să văd !

Marioara şi Iovan îşi ridicară capetele să-i facă loc Ionichii.

— Go-gu sa-a-pă ! urmă Ionica.

Marioara începu să se joace cu marginea cărţii.

— Auzi, Ionico ? Tică de cînd i-am dat muzicuța cîntă mereu ! Ce zici, să i-o dau de tot ?

Ionica rămase uitîndu-se la ea. După puțin zise :

— Dă-i-o !

Și Marioara dădu din cap :

— Am să i-o dau !

— Ce-o să se mai bucure ! zise și Iovan.

Tăcură puțin, apoi Marioara spuse iar :

— Și Tia, de cînd a ales-o să spună poezia la serbare, nu mai poate nimeni să vorbească cu ea...

Ionica nu spuse nimic, gîndindu-se că Tia niciodată nu-i vorbise ei.

— Tușa ta știe că zici o poezie la serbare ? o întrebă Marioara.

— Nu, se îmbufnă Ionica. Numai bunica...

— Hai să citim mai departe ! le spuse Iovan vîrîndu-și iar capul în carte. Și continuă el tare și rar : Ana a adus un pui de măr. Vezi ? „Pui"-cu „p", nu cu „t" !

21

După masa de seară Ionica s-a dus să se culce. Tușa și bunica plecaseră la bucătărie. Bunicul își fuma luleaua lui de după-masă în odaia mare.

Dar în loc să se culce, Ionica se trezi deschizînd caietul și abecedarul și începu să scrie pe marginea mesuței de lîngă pat : Noi sădim pomi. Gogu sapă. Ana...

Nimeni nu-i ceruse să facă asta. Ea singură se apucase. Lecțiile pentru a doua zi și le terminase de mult cu Marioara și Iovan.

— Cum pot oare Marioara și Iovan să scrie și să citească și să socotească atît de frumos ? Dacă eu n-am să pot niciodată ca ei ?

Scrise într-una, încet, cu grijă, toată pagina din abecedar.

Îl auzea alături pe bunic tușind. Acum au să vină amîndoi bunicii să se culce, și nu va mai putea să stea să scrie.

Ce să mai scrie ?

Dac-ar încerca poezia care o spune la serbare ? În ziua aceea și ea și Tia își spuseseră fiecare poezia pe scenă, în sala de serbare.

Nu ! Nu putea să se culce încă ! Trebuia să încerce să scrie poezia... : «Sus la munte ! asta e ușoară. „La poiană..." Cum se scrie „poiană" ?» Ionica scrise „poenă", dar nu fu mulțumită : Era prea greu... Dacă s-ar duce să-l întrebe pe bunicu ?

Și dintr-o dată îi veni în minte altceva. Un lucru la care se gîndise mereu în ultima vreme : de ce au copiii mari cravate roșii în jurul gîtului ? A văzut și în sat, știe, sînt pionierii... Ce sînt pionierii ?

— Dar cum, mamă, nu te-ai culcat încă ? Bunica venea spre ea speriată, tîrșîindu-și papucii. Vai de mine ! La ora asta ? Dacă se întoarce boala ? Trebuie să te odihnești. Să dormi bine ! apoi strigă prin ușa rămasă deschisă : Tată ! — așa-i zicea ea bunicului, ca și tușa — ia uite, Ionica nu s-a culcat încă !

Bunicul răsări în prag încruntat, cu luleaua în gură :

— Nu mai striga așa ! Vrei să vină Fira ? Pe urmă tot tu...

— Ia lasă, dădu bunica din cap, că Fira nu știu ce are de cînd a venit domnișoara de la școală... Parcă-i alta !

— Ți se pare ! zise bunicul. Mereu ți se pare ceva !

— Ba cînd îți zic eu una, să știi că așa e !

— Vorbă multă, adause bunicul și fetița stă și se uită la noi

— Hai să te culci, puiule, se aplecă bătrîna peste Ionica, descheind-o la nasturi. Ionica se sculă, lăsînd să o ajute să se

dezbrace. Bunica vorbi mai departe cu bunicul : că nici tu nu-i mai zici o poveste, acolo... Luleaua și atîta ! N-ai obișnuit-o seara cu povești ?

— Aici ai zis bine, clătină bunicul din cap.

— Dar acum e prea tîrziu, urmă bunica. Mîine seară însă...

Ionica se vîrî în pat gîndindu-se : „Oare să-i întreb pe bunici de ce au copiii cravate roșii ?"

Bunicul se apropie de pat :

— Mîine seară îți zice bunicul o poveste cu Broscoi-împărat, care-a umblat pe mări și pe uscat cu un toiag fermecat !

Aproape adormită, Ionica își zise : „Am s-o întreb mai bine mîine dimineață pe Marioara !"

22

Mama o întîmpină pe Marioara în prag :

— Unde mi-ai fost plecată ? Am avut nevoie de tine !

Marioara își ridică nasul și începu să miroasă prin odaie :

— Miroase a prăjitură.

— Păi cred și eu, îi zise mama, m-am apucat să fac o prăjitură cu fructe, din aia care vă place vouă. Cînd colo, zahărul n-ajunge ! Sanda nu-i acasă, tu nu ești acasă, ouăle le bătusem. Cine să se ducă după zahăr ? Bunica ?

— Da' tot ai făcut-o ! rîse Marioara, sărind într-un picior de bucurie.

— Am împrumutat din vecini ! îi zice mama. Dar sînt supărată că plecați și nu-mi spuneți și mie unde vă duceți !

— Dacă nu erai acasă... se alintă Marioara bucuroasă de prăjitură. Sanda nu știu unde-o fi, dar eu m-am dus la Ionica. Am fost cu Iovan și ne-am făcut lecțiile !

— Bine ! îi zise mama. Altă dată cînd pleci, scrie pe o bucată de hîrtie. Sînt la Ionica, sau unde eşti ! Doar ai învăţat să scrii ! şi intră în bucătărie.

Ionica se simţea grozav de mîndră fiindcă mama avusese nevoie de ea şi fiindcă spusese să scrie pe hîrtie unde se duce cînd pleacă ! Ce mai, era o fetiţă mare acum ! Intră în odaia ei şi a Sandei, aprinse lumina, îşi lăsă ghiozdanul pe masă, apoi dintr-o dată se gîndi să-i spună mamei că-i duce şi Ionichii mîine dimineaţă o prăjitură la şcoală. Să vadă şi ea ce prăjituri bune face mămica ei ! Şi o luă la goană înapoi în bucătărie.

Acolo o găsi pe mamă, dăscălind-o pe Sanda, care tocmai venise şi ea :

— Înţeleg, Marioara e mică, dar tu, fată mare, pionieră, pleci şi nu laşi nici o vorbă !...

23

Iovan găsi toată casa în întuneric. Dar nu se sperie. Bănui el ce să fie asta. Deschise uşa binişor, călcînd în vîrful picioarelor şi se strecură în odaie. Îşi aruncă ochii în colţul unde ţineau televizorul. Într-adevăr, se transmitea o piesă de teatru şi dinaintea ecranului, îngrămădite în întuneric, mai multe capete. Iovan se propti de uşă şi rămase şi el acolo, privind. Nimeni nu-l auzise intrînd.

Încetul cu încetul, Iovan se obişnui cu întunericul şi putu să-l deosebească pe tatăl lui printre ceilalţi. Alergă şi i se cocoţă în braţe prinzîndu-se cu mîinile de după gîtul lui.

— Ai venit ? îi zise tatăl, apucîndu-l strîns de spate, ca să-l ţină. Şi apoi încet, să nu-i tulbure pe ceilalţi care priveau : Ţi-e foame ? Vrei să mănînci ?

Dar venirea lui Iovan nu putuse să treacă neobservată.

— A venit Iovan ? întrebă cineva și Iovan cunoscu glasul tînărului student, care locuia în aceeași casă cu ei.

Niște mîini se întinseră spre el. Erau ale Daicii :

— Vino cu mine să-ți dau de mîncare !

— Nu mi-e foame ! se strînse Iovan mai tare de gîtul tatălui.

— Mîncăm cu toții cînd se termină piesa ! hotărî tatăl.

Iovan îi șopti la ureche, să audă numai el :

— Am fost să învăț cu Ionica...

Și tatăl îi răspunse tot șoptit :

— S-o cunosc și eu odată !

— Da ! Da ! se bucură Iovan, și tatăl îi trase în glumă o palmă ușoară pe spate, de unde-l ținea să nu cadă :

— Stai cuminte ! Nu face zgomot !

Iovan rămase cu ochii pe ecranul televizorului, unde o fată și un băiat începuseră să se certe și nu mai spuse nimic.

24

— Marioară, de ce au copiii mari cravate roșii la gît ?

Tocmai ieșeau amîndouă în curte. Marioara se opri pe prag și se uită la ea mirată.

— Și Sanda ! urmă Ionica, am văzut și la noi în sat !

— Păi, cred și eu ! Dacă sînt pionieri !

— Cum adică, pionieri ?

— Pionierii sînt copiii cei mai cuminți și mai silitori, explică Marioara.

— Și de ce au cravate roșii ? întrebă iar Ionica.

Marioara se uită un timp la ea fără să spună nimic, apoi o apucă de mînă și o luă la goană înapoi pe coridor.

— Unde mă duci ? întrebă Ionica.

— La Sultana ! șopti Marioara. Ea are cheia de la camera pionierilor ! Poate ne lasă înăuntru !

Dar Sultana nu era la ea în clasă, nu era în grădină, nu era nicăieri.

— Trebuie să fie undeva, zise Marioara alergînd cu Ionica după ea, spre cancelarie.

Și atunci se petrecu ceva neașteptat. Ca să ajungă la cancelarie, trebuiau să treacă prin fața camerei pionierilor. Și ușa camerei pionierilor era deschisă !

Marioara păși cu grijă peste prag, uitîndu-se în toate părțile. Nu era nimeni.

— Nu intra ! îi zise Ionica speriată. Hai să cerem voie ! Dacă ne prinde cineva ?

Dar Marioara era deja înăuntru. Și Ionica nu putu să nu intre după ea.

Îi mai auzise pe copii vorbind despre camera pionierilor, înainte, vorbeau ca de un loc deosebit și Ionica și-o închipuise o sală mare, mai mare decît sala de serbare, plină de tot soiul de lucruri nemaipomenite.

Camera asta era mică. Și totuși fetițele, fără să-și dea seama, începură să umble pe vîrfuri și să vorbească cu grijă. Poate steagurile mari, roșii, în care era îmbrăcată și peste care stăteau scrise lozinci cu litere de aur și goarnele și tobele mici cu alămuri strălucitoare, și panourile mari de pe margine, le făceau să umble așa... Poate toate astea la un loc ! Sau știu și eu ce !

Se apropiară amîndouă de panoul din dreapta unde erau înșirate fotografiile unor tineri.

Nici n-auziră pași în spatele lor și tresăriră speriate doar cînd un glas cunoscut răsună în încăpere :

— Aţi venit să vedeţi camera pionierilor ?

Era instructoarea.

Fetiţele se-ntoarseră spre ea şi nu scoaseră nici un cuvînt. Ce-aveau să păţească ?

Dar instructoarea zîmbea :

— Vă uitaţi la utecişti ? Ei s-au jertfit pentru noi, pentru libertate.

Fetiţele se uitară din nou la panou şi la figurile care parcă le priveau de dincolo de ani...

— De aceea e drapelul nostru roşu, urmă instructoarea. Şi cravatele pionierilor — părticele din steagul lor de luptă.

Marioara se uită la Ionica. Iată că-i răspunsese întrebării ei despre cravatele pionierilor.

Dar Ionica n-o vedea. Nu-şi putea lua ochii de pe panou. Ba mai mult, i se părea că dincolo de glasul instructoarei aude goarnele şi tobele răsunînd... Nu ştia nici ea cum. Răsunau aşa cum îi auzise pe pionieri, cînd se strîngeau sau plecau în cete, răsunau printre drapelele roşii, chemînd parcă... o chemau şi pe ea să se alăture lor...

— Aici, urmă instructoarea ducîndu-le la masa acoperită cu pînza roşie, este jurnalul unităţii. Aici scrim tot ce facem ; şedinţele care le ţinem, cînd ne ducem la spectacole, în excursii, cînd ajutăm pe cei mari, sau strîngem fier vechi...

Marioara răsfoia albumul, cu foile pline de însemnări, de poze şi desene...

Ionica îşi întoarse iar capul spre panoul cu tinerii utecişti. Nu se putea despărţi atît de uşor de figurile lor.

Instructoarea îi surprinse privirea şi-i spuse :

— Pe ei n-ar trebui să-i uităm niciodată. Ei s-au jertfit pentru fericirea noastră. Să le cinstim prin muncă amintirea.

Ionica surîdea, căci glasul goarnelor înşirate aici se făcea parcă tot mai limpede... mai puternic peste vorbele ei.

25

A doua zi de dimineață, Ionica se duse chiar ea la Iovan să-i arate caietul :

— Uite pe „a" ! Îți place ?

Iovan luă numaidecît caietul. Se uită cu grijă și pe urmă rîse cu toată fața :

— Acum e foarte bine ! Știi că e foarte bine ?

Ionica se uita la el și rîdea.

Iovan luă caietul și începu să-l arate prin clasă :

— Ia uitați ce frumos scrie Ionica ! Așa-i ?

Copiii se înghesuiră să se uite în caiet.

Caietul făcu înconjurul clasei.

Ionica nu putea să se ia după el să vadă unde ajunge. Îi era frică că nu i-l mai dă îndărăt, că i-l rupe... Se așeză în bancă așteptînd.

— Vezi că nu-i chiar așa de greu ? îi zise Marioara. Cînd ai venit la început erai speriată rău !

— Da, rîse Ionica întorcîndu-se și scotocindu-și în ghiozdan.

Iovan îi dădu Ionichii caietul înapoi, zîmbindu-i cu prietenie și Ionica crezu că nu se va mai întîmpla nimic. Dar de-abia intră tovarășa Adina pe ușă că Iovan și Tică și toți copiii începură să strige :

— Să vedeți caietul Ionichii !

— Să vedeți ce frumos scrie !

— A făcut toate lecțiile din urmă...

Ionica se înroși și își lăsă capul peste carte. Tovarășa Adina veni zîmbind spre ea, dar Ionica nu îndrăzni să se uite în ochii ei.

— Ce spun copiii, Ionica ? întrebă tovarășa Adina. I-adevărat ? Ia arată-mi caietul !

Ionica se sculă în picioare, mereu cu capul plecat, și îi întinse caietul.

Tovarășa Adina porni cu caietul în mînă spre catedră.

— Vino la tablă ! îi zise în drum Ionichii.

Ionichii i se tăiară picioarele. La tablă ; asta era prea de tot ! Toată bucuria dimineții avea să i se strice. Totdeauna a speriat-o tabla mare, neagră, de cum a intrat mai întîi și mai întîi în clasă.

Dar n-avu ce face. Trebui să pornească încet, către tablă, fără să îndrăznească să o privească.

Toți copiii se uitau la ea.

Iar tovarășa Adina, în picioare, la catedră îi răsfoia caietul.

Ionica luă creta în mînă. Se vedea pentru prima dată și dinaintea tuturor copiilor, a catedrei, a tablei, așa cum îi văzuse de atîtea ori pe alții, și cum tot nu voia să-și spună că ar fi putut să i se întîmple și ei.

— Ia scrie cuvîntul „mama" ! îi spuse tovarășa Adina zîmbind.

Ionica se mai liniști, fiindcă o văzu zîmbind, dar tot îi era teamă. Se uită în bănci : toți copiii îi zîmbeau : Marioara, Iovan, în față, și toți pe rînd, pînă în fund, unde Tică îi făcea tot soiul de semne de curaj.

Ionica se întoarse spre tablă și scrise cu grijă, dinaintea tuturor, pe liniile roșii, cuvîntul „mama". Îl scrise aplecat, frumos, ca în caiet. I se părea că nu se mai termină. Și fără îndoială așa li se păru și celorlalți, căci începură de la un timp să se foiască în bănci. Tovarășa Adina le spuse să stea cuminți și atunci se liniștiră.

În sfîrșit, Ionica termină și se întoarse spre catedră, cu creta în mînă.

Tovarășa Adina îi zise :

— Acum dă-te la o parte să vadă și copiii ce-ai scris ; și către copii : Ei, ce ziceți, a scris bine ?

O clipă nimeni nu se mișcă în bănci. Pe urmă, dintr-o dată începură să strige : E bine ! E foarte bine !

Tovarășa Adina îi opri :

— Nu strigați așa ! Cine vrea să vorbească să ridice mîna ! Spune tu, Iovan, a scris bine ?

Iovan se ridică în picioare și se uită la Ionica zîmbind.

Acum zîmbi și Ionica. Nu-i mai era teamă.

— A scris foarte bine, spuse Iovan.

Și Ionica se înroși pînă peste urechi de bucurie.

— Mai scrii un cuvînt ? o întrebă tovarășa Adina. Mai scrie și „școală" ! Să vedem !

Ionica se întoarse iar spre tablă. Dar de data asta cu încredere și curaj. Și lîngă „mama" scrise la fel, cu litere mari, frumoase, aplecate „școală".

— Bine, îi zise tovarășa Adina, poți să te duci la loc. Astăzi să știi că ai luat un zece !

Ionica se uită la ea uimită. Asta era chiar prea mult ! Nu putea crede !

Tovarășa Adina îi întinse caietul.

Ionica lăsă creta pe marginea tablei, începu să-și scuture mîinile una de alta, fiindcă se umpluseră de cretă, se duse să-și ia caietul. Și toate astea le făcu așa, ca în vis ! Simțea ochii tuturor copiilor asupra ei, și asta n-o mai speria, dimpotrivă, știa bine, fără să vadă, că îi zîmbeau !

Se așeză jos lîngă Marioara.

Marioara îi șopti :

— Bravo !

Ionica se uită la tabla pe care mai stăteau încă scrise de ea vorbele „mama" și „școala" una lîngă alta. Închise ochii și zise încet, numai pentru ea :

— Te bucuri, mamă ?

Școala.

26

Bunicii ședeau la ușa casei și se ciorovăiau.

— Auzi, să torni apă cu săpun peste vreji ! Să mi-i prăpădești ! zicea bunicul rostogolindu-și ochii lui bătrîni, și lovindu-și pipa de prichiciul casei, cu toate că nu mai avea nici pic de cenușă înăuntru.

— O să intri și în casă cu răzoarele tale ! îi spuse bunica învîrtind în mîini un lighean cît toate zilele de mare.

— Dar cînd vezi că-ți aduc colo castraveții și roșiile din grădină, atunci te bucuri, ai ? își întinse bunicul gîtul către ea întrebător.

— Da-ți-ajunge, omule, toată grădina, nu-i musai să vii pînă-n buza casei !

Ionica alergă la ei într-un suflet :

— Bunică, bunicule !

Ți-ai găsit cine să se uite la ea !

— Dacă aici e pămînt bun, de ce n-arunci tu așa mai încolo ? îi dădea bunicul înainte către bunică.

Ionica o apucă pe bunică de poalele fustei :

— Auzi ? Am luat zece !

Bunica își trase, supărată, fusta din mîna Ionichii :

— Nu mai trage așa, fetiță, că mi-o rupi ! Și iarăși spre bunic : Unde-oi fi vrînd să mă car cu apa, așa bătrînă ? Să umblu toată grădina ?

Ionica strigă mai tare :

— Am luat zece la școală !

Bunicii se întoarseră dintr-o dată amîndoi către ea, privind-o mirați :

— Ce-ai făcut, fată ?

— Ce-ai luat ?

Acum alergă și Tăbîrcă din spatele casei, bucuros că o vede.

Ionica începu să rîdă, trăgîndu-l de urechi, cum făcea Marioara :

— Da, da, am luat zece ! La scris ! M-a pus tovarășa Adina să scriu pe tablă „mama" și „școală" ! Și am scris foarte bine ! Zău ! Toți copiii au zis că am scris foarte bine.

— Și chiar ți-a dat zece ? se miră bunica.

— Păi, chiar tovarășa Adina mi-a zis : Să știi că ai luat zece ! Așa mi-a zis !

— Păi asta-i o veste grozavă ! pufni bunicul pe sub mustăți.

— Cînd am zis eu că ești copil bun, zise, gata să plîngă bunica, lăsînd ligheanul jos în bătătură și apucînd-o de umeri ; vino încoa', puiule, și își apăsă buzele bătrîne pe fruntea ei.

— Dac-ai luat zece, zise bunicul dîndu-și cu palma peste obraz, atunci se cheamă, ce mai, că te faci copil mare !

Își vîrî pipa în buzunar și se-apucă să o mîngîie pe cap.

Tăbîrcă dacă văzu așa, începu și el să sară pe ea, drept în brațe. Ionica rîdea de-a binelea :

— Mă Tăbîrcă, tu pricepi că am luat zece ?

— Ham, ham, răspundea Tăbîrcă, prinzînd-o cu botul de mînecă.

— Să vedem ce-o să mai spună acum Rafira... zise bunicul zîmbind. Ce păcat că nu-i acasă !

27

Tușa intră pe ușă în ziua aceea, mai tîrziu ca de obicei. Bunicii o așteptau schimbînd surîsuri pline de înțeles. Ionica stătea cuminte la masă și-și făcea lecțiile. Trăgea cu coada ochiului la ei, zîmbind și ea neobișnuit.

Tușa își descheie haina, și-o așeză în cui, aproape fără să-i vadă nici pe bunici, nici pe Ionica.

Dar cînd să intre în bucătărie, bunicul tuşi şi-i zise :

— Rafiro, astăzi avem să-ţi dăm o veste bună !

— Adevărat ? se miră tuşa întorcîndu-se spre el.

— Ionica a luat un zece la şcoală !

Amîndoi bunicii şi Ionica o priveau încordaţi.

Tuşa se încruntă puţin ca şi cum ar fi căutat să înţeleagă acest lucru, şi se uită la Ionica.

Ionica tăcea, surîzînd mereu.

— Ei, aşi ! dădu tuşa din cap într-un tîrziu cu îndoială.

— Dacă-ţi spun, insistă bunicul. Spune, Ionico, nu-i adevărat ?

— Da, da, zîmbi larg Ionica, privind-o drept în faţă pe tuşa.

— Eşti sigură ? întrebă tuşa. Poate că-ţi închipui că ţi-a dat zece ? !

— Da' de unde, se supără bunica, i-a zis chiar învăţătoarea !

— Ce te miri ? mai zise şi bunicul. Nu învaţă toată ziua fata ?

— Şi vezi, că au ajutat-o şi copiii... urmă bunica.

Tuşa se uită la Ionica, tăcu un timp, apoi spuse încet :

— Poate că i-a pus zece numai aşa, ca să-i dea curaj !

Ionica simţi cum o îneacă lacrimile. Se repezi pe uşă în grădină.

Tăbîrcă alergă la ea la fel de bucuros ca mai înainte.

Ionica îl apucă de cap cu ciudă :

— Auzi, că mi-a pus zece numai ca să-mi dea curaj !

Tăbîrcă o privea nedumerit.

— Adică nu meritam ! îi explica Ionica.

Tăbîrcă pricepu bine că era necăjită şi se apucă să o lingă pe pantof şi pe picior.

Ionica îl prinse de bot și se uită în ochii lui :

— Ce crezi, dar dacă mai iau un zece și încă unul... Atunci ce-o să spună ?

Și dintr-o dată Ionica își întoarse capul, fiindcă simți că cineva o privea. Era tușa.

Și ca niciodată, privirea ei părea blîndă și zîmbitoare : O întrebă ca în glumă :

— Ce-ai fugit așa din casă ? Haide, haide, fii cuminte, am glumit !...

Ionica rămase încremenită, nevenindu-i să creadă.

28

Sosi și ziua serbării.

Ionica se sculă cu noaptea în cap.

Ca niciodată, îi trezi și pe bunici.

Alergă să se spele și se repezi la șorțul proaspăt călcat de bunica, pe care și-l îmbrăcă dintr-o răsuflare.

Apoi se așeză să-i pieptene bunica codițele și i se păru că a ținut o veșnicie... mai cu seamă că bunica îi mai atîrnă și o fundă albă în vîrf !

În sfîrșit, fu gata, sări de pe scăunel și începu să se învîrte fără astîmpăr prin odaie.

— Hai să-ți dau lapte fierbinte ! îi zise bunica luînd-o de mînă și ducînd-o la bucătărie.

Dar ți-ai găsit să stea Ionica la un loc ! Abia gustă din lapte și vru să plece !

— Vai, maică, se plînse bunica, astăzi parcă ai vîrcolaci !

Și atunci intră și tușa pe ușă.

Ionica nici nu băgă de seamă că era îmbrăcată cu rochia ei bună, crem, care n-o punea decît la zile mari. Avea părul desfăcut pe spate, tocmai şi-l împletea :

— Stai, fată ! Unde te duci ? De-abia e ora şapte !

Ionica se opri dinaintea ei şi un gînd ciudat îi trecu prin minte : oare cum o fi tovarăşa Adina cînd îşi desface şi ea cocul bogat împletit pe ceafă ? Şi-o închipui cu tot părul negru căzîndu-i aşa pe spate...

— Mă duc pe la Marioara, să plecăm împreună, zise Ionica.

Tuşa căută în dulap pîinea acoperită într-un ştergar şi începu să o taie, liniştit, cu spatele la ea.

— Bine, bine, zise bunica, dar tot e devreme. Bea-ţi laptele !

Ionica dădu laptele pe gît fără răsuflare.

— Vai de mine, şi pîine nici n-ai gustat ! se plînse bătrîna. La ce ţi-am mai pregătit-o cu unt ?

Ionica începu să înfulece şi pîinea, mai mult de teama tuşei.

Dar tuşa îşi luă două felii de pîine şi ieşi, fără să spună nimic.

Pe loc, Ionica lăsă pîinea cu unt pe masă :

— Bunico, mai mănînc şi la prînz !

— Eh ! dădu bunica din cap, n-ai decît să te duci ! Dar umblă binişor să nu-ţi murdăreşti rochiţa !

Ionica îşi trăgea de zor pe ea surtucul, bucuroasă că scăpase de povara de-a mînca.

— Bine că te văd şi pe tine mai veselă, mai ca orice copil ! îi zise oftînd bunica.

Dar Ionica ajunsese în grădină, unde o întîmpină Tăbîrcă. Ionica îi făcu semn cu mîna, alergînd pe poartă.

— Sînt grăbită ! Tare, tare mai sînt grăbită, Tăbîrcă !

29

Curtea școlii era plină de copii, îmbrăcați de sărbătoare, de mînă cu părinții lor. Veneau mereu pe poartă. Se învîrteau cuminți prin grădină, ca niciodată. În școală n-aveau voie să intre.

Printre toți intrară și Ionica și Marioara, împreună cu mama Marioarei și cu Sanda. Ionichii îi părea bine că astăzi nu venise singură, că venise cu ele...

Îi găsiră într-un colț pe Tică și Iovan, care ședeau cu spatele la ceilalți; cîntau încet, unul din muzicuță, celălalt bineînțeles bătînd toba. Tică avea ciorapi trei sferturi, gri, trași pe picior, și pe sub șorțul alb, curat, de școală, îi răsăreau niște pantaloni scurți, albaștri, de toată frumusețea. Se vedea că erau noi-nouți.

— Ce faceți aici? îi întrebă Marioara.

— Nu vezi că repetăm? se burzului Tică.

Dar Iovan zîmbi larg, cu bucurie:

— Stați și voi aici, Ionico, cu noi!

Îi strălucea toată fața sub cîrlionții mici, negri și obrajii rotunzi i se făcuseră roșii ca merele coapte.

— Ba de loc! se supără Tică. Lăsați-ne singuri!

— Hai să repetăm și noi, îi zise Marioara Ionichii, luînd-o de mînă.

Își căutară și ele un colț unde să stea nestingherite.

— Aseară toată vremea mi-am spus încet poezia! îi zise Ionica Marioarei. I-am spus-o și lui Tăbîrcă de mai multe ori!

— Haide, spune-mi-o și mie! o îndemnă Marioara.

Apoi îi arătă în mijlocul curții pe Tia, cum sărea șodron cu alți copii, într-o rochiță albastră care-i stătea pe ea de parc-ar fi fost de hîrtie.

Ionica se încruntă și tocmai voi să se apuce să-și spună poezia cînd auzi răspicat, în toată curtea, glasul tovarășei

instructoare, chemîndu-i pe copii să se alinieze pe două rînduri și să intre în sală.

Ionica și Marioara intrară o dată cu toți.

Sala era și ea împodobită de sărbătoare, cu steaguri mari, roșii și tricolore. Scena avea cortina trasă.

Copiii fură așezați în băncile din față :

— Să fiți cuminți ! Să nu faceți gălăgie ! le spuse tovarășa instructoare.

Și începură să intre și părinții.

Copiii se foiau, uitîndu-se la ei.

Ionica stătea nemișcată, cu nasul în pămînt, lîngă Marioara. Îi tremurau ușor buzele.

Îl auzi în spate pe Tică zicînd :

— Uite, mă, a venit și coana Fira !

Speriată își ridică atunci capul. Și într-adevăr, printre părinți, o văzu călcînd apăsat pe tușa, privind în jur încruntată ca de obicei. I se tăie răsuflarea ! Asta-i mai trebuia pe deasupra ! Cum de venise ? Nu-i spusese nimic !

Dar n-avu cînd să se mire de ajuns că tovarășa Adina răsări înainte lor, întrebînd :

— Unde-i Ionica ?

Și Ionica se ridică în picioare.

— Vino mai în față, zise ea. Cu Marioara ! Și voi : Tică și Iovan. Și fiți atenți : cînd sînteți anunțați pe scenă, ieșiți frumos și vă suiți și voi acolo !

Ionica se gîndi că tușa a văzut-o cînd s-a ridicat în picioare în fața tovarășei Adina ! Unde s-o fi așezat tușa ? Nu se uită spre ea ? Porni cu Marioara și cu băieții în prima bancă, luă loc acolo, cuminte. Și tovarășa Adina se depărtă.

Ce zgomot în toată sala ! Toți vorbeau între ei ! Marioara îi spuse ceva la ureche. Ionica nu înțelese ce și nici n-o întrebă. Simțea că-i vîjîie capul.

Și dintr-o dată cortina se trase și descoperi pe scenă o masă acoperită cu pînză roșie, plină de flori.

Din culise veni directorul cu pasul lui larg și numaidecît toată sala începu să aplaude cu o căldură și bucurie pe care Ionica nu putea să nu le simtă și pe care și ea le împărtășea cu toți.

Directorul rămase un timp în picioare în spatele mesei, privind cu ochii lui pătrunzători peste sală și așteptînd să contenească aplauzele.

Apoi, cînd se făcu liniște, începu să vorbească despre 7 Noiembrie. Treptat, ochii i se încălziră răsfrîngînd parcă lumină, mîinile puternice și de obicei liniștite se întinseră către sală ca și cum ar fi vrut să o cuprindă. Toate privirile erau îndreptate spre el, spre cuvintele simple care se prindeau de suflet.

Marioara apucă mîna Ionichii, i-o strîngea, dar Ionica nici nu băgă de seamă, ea însăși era emoționată.

Din culise începură să se strîngă încet în jurul directorului pionieri, tot mai mulți, mici pe lîngă statura lui vînjoasă, dar fiecare purtînd la gît, cravatele roșii, cravatele luptei, a biruinței și a luptei mai departe... Directorul nu mai era singur la masă, pe scenă, dinaintea tuturor, era cu toți copiii lui alături... Și Ionica ar fi vrut să se ridice, să se ducă acolo, lîngă el, cu toți... Simțea că trebuia asta, așa, ca o bucurie nedeslușită...

Și dintr-o dată un ropot de aplauze izbucni în toată sala. Se terminase cuvîntarea. Și sala era în picioare. Și Ionica cu toți copiii se ridicară în picioare și aplaudară. Și acoperind aplauzele, pionierii din jurul directorului începură să cînte:

„Noi pionieri ai țării noastre scumpe
Cîntăm voioși sub steagul păcii sfinte,
Nimic în lume calea nu ne-o frînge,
Slăvim al țării legămînt!"

Directorul zîmbea. Zîmbea privindu-i și la sfîrșit aplaudă și el. Apoi coborî în sală împreună cu toți pionierii. Și se trase cortina.

Nici n-apucară însă să se-aşeze bine fiecare la locul său, că o fetiţă apăru pe scenă, cu o coală lungă de hîrtie în mînă, anunţînd :

— Acum, Ionica Pătru, din clasa I-a B, ne va recita poezia populară „Sus la munte, la poiană !"

Ionica nu se putea dumeri dacă pe ea o chema sau nu. Nu se urni. Copiii din jurul ei o împingeau de la spate.

— Du-te pe scenă !

Abia atunci Ionica înţelese că o chemau. O chemau să spună şi ea, ce ştie ea, la serbarea asta. Ca şi cum tovarăşul director ar fi luat-o lîngă el, atunci cînd a vorbit pe scenă...

Ionica o luă la goană spre scenă. Fugi împleticit, cu o bucurie negrăită.

Avea să le spună ce purta ea mai scump, mai frumos, în adîncul inimii :

„Sus la munte, la poiană,
Este-un nuc cu frunza rară,
S-au strîns cucii toţi din ţară..."

Niciodată nu ştiuse că poezia asta poate să fie atît de frumoasă ! Că avea să o spună odată cu atîta suflet !...

Cînd ajunse la sfîrşit ?

Aplauzele o ameţiră.

Se înclină, aşa cum o învăţase tovarăşa Adina.

Îşi simţea obrajii arzînd şi nu-şi vedea mîinile care se zbăteau ca frunzele năucite de vînt.

Voi să coboare.

Din culise cineva îi şopti :

— Mai zi ceva ! N-auzi că strigă bis ?

Se întoarse fără să înţeleagă ! Ce voiau ? Să mai zică ? Adevărat ? Să mai zică ceva ? Ce ?

— Altă poezie ! aproape îi porunci glasul din culise.

Şi Ionica reveni în mijlocul scenei cu ochi scînteietori. Apoi dacă mai voiau, acum nu-i mai era teamă. Nu le zisese

odată pe toate cîte le știa, tovarășului director în cancelarie ? Stătu drept, pe scenă și începu să zică :

„Foaie verde solz de pește,
Primăvara că-mi sosește,
Zăpada se peticește,
Colțu la iarbă-mi iveste..."

Cînd termină, nu mai plecă. Aștepta. Dacă voiau putea să stea acolo și să le spună pe rînd, toate cîte le știa.

Aplauzele nu mai conteneau. Trebui să intervină iară vocea din culise :

— Coboară... !

30

La sfîrșitul serbării se întîmplă ceva deosebit :

Pe scenă apăru iar masa acoperită cu pînză roșie, acum însă era plină de cravate roșii.

Tovarășa instructoare se apropie de masă și spuse tare :

— Detașament, în careu, adunarea !

Și iată, copiii alergînd de peste tot și strîngîndu-se în jurul mesei. Cei mai mulți n-aveau cravate roșii. Ionica vru să se ducă și ea. Dar Marioara o opri :

— Stai aici ! Noi nu mergem încă ! Stai să vezi !

— Detașament, spuse iar tovarășa instructoare, pentru aducerea drapelului, drepți !

Și cîțiva copii se desprinseră și plecară, în timp ce ceilalți începură să cînte :

„Noi sîntem șoimii zărilor albastre,
Nu cunoaștem margini în al nostru zbor,
Și cu tăria cîntecelor noastre,
Ducem raza bucuriei tuturor."

Ionica o privi pe Marioara.

Marioara îi zîmbi cu înțeles.

Și după ce copiii se întoarseră cu drapelul, unul porni să spună :

— Tovarășe instructoare, detașamentul nr. 1 cu un efectiv...

Ionica îl recunoscu dintr-o dată printre ceilalți copii pe Fișfirică. Lîngă el era și Zbengu. Cei doi băieți care veniseră la ea și o necăjiseră în seara aceea, cînd se dusese pe șinele trenului. Ce de mult i se părea că fuseseră toate astea ! Aveau amîndoi bluze albe, curate, stăteau cuminți, nu se mișcau, și arătau de parcă nici n-ar fi fost ei. Fișfirică n-avea nici urmă de praștie în mînă.

— Cine o cunoaște pe Valentina ? întrebă tovarășa instructoare.

O fetiță ieșise înaintea celorlalte. Și o alta, cu cravată roșie la gît, începu să spună :

— E o fetiță bună, liniștită, cuviincioasă...

Rînd pe rînd, fiecare copil care era acolo, în grupul din fața mesei și n-avea cravată, era chemat înaintea tuturor, înaintea învățătorilor și de fiecare se spunea :

— E un copil foarte cuminte... sau...

— Îl cunosc, învață bine, pe stradă merge frumos...

Uneori tovarășa instructoare întreba :

— Nu supără pe tovarășa învățătoare ? Nu e bătăuș ? Acasă cum se poartă ?...

Și apoi :

— Merită să-l primim în organizația noastră !

Ionica asculta și nu înțelegea. Unde erau primiți toți acei copii ?

Iată-l și pe Fișfirică înaintînd printre ceilalți. Și Ionica își ținu răsuflarea să vadă despre el ce au să spună. Mai întîi auzi că pe Fișfirică îl cheamă Matei Dumitru. Pe urmă, un pionier vorbi frumos și de el, că învață bine, că e silitor...

Fișfirică ținea nasul în pămînt.

Părea că totul avea să se termine la fel ca și la ceilalți.

Dar un copil răsări dintr-o dată strigînd :

— Tovarășe instructoare, cer cuvîntul !

— Ce e ? Mihai ? întrebă tovarășa instructoare. Spune !

— Dă cu praștia în păsărele !

— Ce aud ? se miră tovarășa instructoare. Tu nu știi că păsărelele sînt prietenii omului ? Ele curăță copacii de viermi și gîndaci ! Și tu le omori ! Și vrei să fii pionier !

Fișfirică se făcuse roșu ca și cravatele care așteptau pe masă.

— Pionierii iubesc păsările, le fac cuiburi, le dau iarna de mîncare... urmă tovarășa instructoare, tu n-ai auzit ?

Se lăsă tăcere. Toți se uitau la Fișfirică.

Fișfirică îl căută din ochi pe Zbengu, fără să ridice capul. Rămase nemișcat. Apoi își duse încet mîna la buzunarul din spate al pantalonilor, scoase de-acolo praștia, în văzul tuturor, și o rupse.

Nimeni nu răsuflă.

Tovarășa instructoare îi spuse încet :

— S-avem încredere în angajamentul tău ? Și privind peste ceilalți, spuse apăsat :

— Merită să-l primim în organizația noastră ?

Și toți copiii prinseră să se foiască, apoi spuseră : Da.

Iar Fișfirică își ridică și el capul din pămînt și se uită la tovarășa instructoare în ochi, și zîmbi.

Instructoarea se întoarse la masă și spuse iarăși tare :

— Detașament, pentru predarea angajamentelor și primirea cravatelor, drepți !

Și împreună cu toți, într-un singur glas, din atîtea piepturi mici izbucni :

— Eu, tînăr pionier al Republicii Populare Romîne, mă angajez în fața tovarășilor mei...

Ionica ascultă tot angajamentul pînă la capăt, cu tot sufletul !

Așadar, așa se primeau pionierii ! Așa se primeau cravatele roșii ! Cravatele roșii ... izvorîte din luptă și suferință... cravatele roșii de bucurie, de izbîndă ! Își aminti fără să vrea de chimiraș. Chimirașul fermecat ! Și-și strînse mîinile una de alta.

31

Era amiază cînd Ionica ieși de la serbare împreună cu ceilalți copii și cu părinții lor.

Copiii vorbeau și rîdeau toți deodată, povestind despre serbare.

Ionica zîmbea cu sfială și bucurie.

Părinții copiilor îi dădeau mîna, îi spuneau tot felul de lucruri, că a spus poezia frumos, că le pare bine că este în clasă cu copilul lor...

Tică o trăgea de șorț pe Marioara :

— Muzicuța ta face toate paralele !

Și Marioara :

— Ți-o dau ție !

— Cum mi-o dai ?! se miră Tică.

— Așa ! De tot !

— Adevărat ? Adevărat ? se bucură Tică, începînd să sară printre ceilalți.

Tovarășa Adina era acolo printre copii, vorbea cu fiecare, se uită la Ionica zîmbind.

— Ei, cum a fost ? și o mîngîie pe obraz.

Ionica vru să spună ceva, dar se opri : în fața ei apăruse un bărbat voinic, cu părul negru, numai cîrlionți și cu o mustață groasă. Îl trăgea de mînă Iovan, zicîndu-i :

— Vezi, tată, ea e Ionica !

Și acel om puternic îi întinse zîmbind o mînă viguroasă, i-o apucă pe a ei și i-o strînse :

— Iovan al meu de mult mi-a vorbit de tine...

Acesta era deci cel ce construia unelte agricole, tatăl lui Iovan.

Ionica se fîstîci de tot, se înroşi, şi nu găsi nici un cuvînt pe care-ar fi putut să i-l spună.

Iovan bătea de zor în toba care-i stătea prinsă de gît, de parcă nu era destulă hărmălaie în jur şi aşa.

— Iaca, mă bucur că te cunosc ! zise iară tatăl lui Iovan.

Şi tocmai bine atunci răsări printre toţi şi tovarăşul director, zicîndu-le lui Tică şi lui Iovan :

— Aţi cîntat, măi, straşnic ! Şi spre Iovan : Văd eu că nu te înduri să te desparţi de tobă aşa uşor ! Şi începură toţi să rîdă şi rîdea şi Iovan.

Apoi tovarăşul director îi zise Ionichii :

— Frumos ai spus poezia ! Să ne mai spui poezii şi altă dată ! Şi părînd supărat : Dar unde e Tăbîrcă ?

Ionica se înroşi mai tare. Tovarăşa Adina răspunse pentru ea :

O să-l luăm cu noi în excursie...

— Aşa ! Aşa ! încuviinţă directorul, trecînd mai departe la alţi copii.

Ionica porni cu toţi copiii spre poartă, rîzînd. Îi venea să rîdă aşa în neştire, să rîdă şi să se zbenguie. O cuprinse o bucurie fără margini. Trecu pe lîngă Tia şi se trezi spunîndu-i.

— Tia, ce frumos ai spus poezia şi tu !

— Şi tu ! Şi tu ! îi răspunse rîzînd Tia.

Şi Ionica nu se miră că-i zîmbea şi-i vorbea. I se părea firesc.

Dar în poartă, dădu cu ochii de tuşa, care o aştepta nemişcată. Uitase de ea.

Tovarăşa Adina îi spuse zîmbind :

— V-a plăcut cum a spus Ionica poezia ? Şi ştiţi că acum cîteva zile a căpătat un zece ? Învaţă bine şi a ajuns din urmă pe toţi ceilalţi copii !

— Apoi cu o astfel de învățătoare... zîmbi tușa. Și pe mine cred că-ncepi să mă schimbi. Și-i întinse Ionichii pardesiul zicîndu-i : E frig ! Pune-ți pardesiul !

Ionica își scoase surtucul și își trase pe ea pardesiul, fără un cuvînt.

Copiii îi făceau semne cu mîna :

— La revedere, Ionico ! Ne vedem mîine la defilare !

Se împrăștiară de-a lungul străzii toți de mînă cu părinții lor...

Tușa făcu cunoștință cu mama Marioarei, cu tatăl lui Iovan, apoi îi spuse tovarășei Adina :

— Poate mai stăm de vorbă, din cînd în cînd... cînd ai vreme !

— Mai stăm ! îi răspunse aceasta. Se priviră în ochi strîngîndu-și mîinile.

Apoi tușa luă de mînă pe Ionica și porniră amîndouă spre casă.

Ionica se desprinse greu din poarta școlii.

Cele din urmă frunze ale copacilor, rare, se lăsau pe drum, de pe ramurile dezgolite. Cerul strălucea deasupra, ca niciodată.

Ionichii îi fu iarăși dintr-o dată atît de dor de mama ei încît simți lacrimile urcîndu-i-se în gît. Făcea o sforțare să le ascundă.

O mînă i se așeză ușor pe umăr.

Ionica se întoarse speriată. Și întîlni privirea tușei, blîndă, părintească. Îi zîmbea :

— Hai mai repede ! Că bătrînii abia așteaptă să venim și să le povestim și lor cum a fost ! Un glas aproape vesel pe care nu i-l mai cunoscuse.

În portița de lemn, unul lîngă altul, bunicii cercetau cu ochii lor bătrîni lungul străzii. Și la picioarele lor, cuminte, aștepta Tăbîrcă.

Ionica își afundă ochii sus, departe, peste case și copaci. Amiaza asta, de toamnă tîrzie, era atît de minunat de frumoasă, de necrezut !

Redactor responsabil : Ion Hobana
Tehnoredactor : Ileana Ceauşu

Dat la cules 13.10.1961. Bun de tipar 20.12.1961. Apărut 1962. Comanda nr. 4902. Tiraj 15.140. Hîrtie semivelină de 80 g/m², 61×86/16. Coli editoriale 6. Coli de tipar 7,5. A. 0984. C. Z. pentru bibliotecile mici 8 (R).

Tiparul executat sub com. nr. 11.738 la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Bucureşti — R.P.R.

Lei 4 ,10